לציונות–לסוציאליזם–לאחות עמים

יום ד', ו' באדר א' תשמ"ו, 19 בפברואר 1986 / שנה מ"ג מס' 12968 / המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

הצי הסובייטי שט עם ק"מ מישראל'

מאת כתב „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — הצי הסובייטי הגדיל מספר ספינותיו המפליגות במזרח עם ק"מ מחופי ישראל כותב השבועון „ג'ינס".

מדובר ב־3 אוניות מלחמה, ספינת ריגול ורי"ג, ואוניות אספקה. ב„עיתות רגיעה" הציבו הרוסים במזרח בזה רק ספינות ריגול.

אולטימאטום של החוטפים מביירות

נוצ'יא להורג אחד החיילים אם צה"ל לא ייסוג מדרום לבנון

שמות השבויים: יוסף פינק ורחמים אלשיך ● שר־הבטחון: נצא בתום הסריקות ● אין כוונה להרחיב את רצועת הבטחון

מאת אבי בניהו, יהודה צור, אתי רונאל כתבי „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

ביירות. — „חזית ההתנגדות האיסלמית" איימה אמש לרצוח את אחד החיילים הישראליים השבויים בידיה, אם לא יסוגו כוחות צה"ל מדרום־לבנון.

בגילוי דעת מטעם הארגון, שהופץ בביירות, נאמר: „אם הכוחות הישראליים לא יסוגו תוך 24 שעות, נוציא־להורג אחד משני השבויים שבידינו. אזהרה זו כוחה יפה משעה 9 בערב, הערב, יום ג'".

קודם לכן פירסמה „חזית ההתנגדות האיסלמית" את שמותיהם של שני החיילים שנחטפו. בהודעה צויין, כי השמות הם יוסף פינק, ורחמים לוי אלשייך. שניהם בני 20. נכונות למו"מ

מתאם הפעולות בלבנון, אורי לובראני, אמר אתמול, כי לא ידוע מהן דרישותיהם של ה„חיזבאללה", שנטלו על עצמם את האחריות לחטיפה. בינתיים צריכה ישראל ליצור מצב, שבו יבינו כל הצדדים המעורבים בלבנון, כי החטיפות אינן כלולות בכללי המשחק של דרום לבנון, ולשם כך נעשו שם פעולות צה"ל.

„עם זאת" — אמר לובראני — „אם היינו נסוגים היום לגבול הבין לאומי, היו ה„חיזבאללה", הנבנים על האלמנטים השיעים הרואים בגבולנו הצפוני התחנה־במעבר במאבק על ירושלים — ממשיכים את המאבק לשטחיה, לרובב ולבאר ישובי הצפון — ומאלצים את ישראל לשלוח את צה"ל חזרה ללבנון. וזה צריך להימנע בכל צורה ואופן".

(המשך בעמוד 12)

יוסי ורחמים תלמידי ישיבת קרני־שומרון

מאת ניצה רימן

הידיעה שיוסי פינק, בן היום, נחטף בידי מחבלים בדרום־לבנון, הגיעה לאביו מרדכי.

יוסי הוא בנם הבכור של הדסה ומרדכי פינק מרעננה, ולו שתי אחיות. ההורים נתונים מאד בכאבם ומסרבים בכל תוקף לדבר בכלי התקשורת.

יוסי הוא בוגר מדרשת נועם בפרדס חנה, ובשנתיים האחרונות תלמיד ישיבת קרני־שומרון.

רחמים לוי אלשייך בן 20 מראש העין, החייל השני שנחטף, הוא חברו לישיבה של יוסי בקרני שומרון. רחמים הוא בן הזקונים של שלמה וזיזל אלשייך. למשפחה 8 ילדים וההורים יצאו לגילאות.

חייל נהרג מול חוף צור

רב"ט דניאל עמר נפגע מאש חיילי „אמל" על ספינת חיל־הים

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

חייל צה"ל רב"ט דניאל עמר בן 19 מנתניה נהרג אתמול לפנות בוקר מאש שנפתחה מחופי לבנון לעבר ספינת „דבור" של חיל הים שהיתה מול צור.

הלווייתו של רב"ט דניאל עמר ז"ל תתקיים היום בשעה 13.15 בחלקה הצבאית בבית הקברות בנתניה.

מקורות צבאיים בצפון מסרו אתמול לכתבנו, כי כמה ספינות של חיל הים השתתפו אתמול בסריקות שמבצעים כוחות צה"ל בדרום לבנון. הספינות התקרבו לעבר החוף עד למרחק של כמה עשרות מטרים ממנו. עמדות ארטילריה של ארגון „אמל" לאורך החוף באזור צור פתחו באש לעבר ספינות חיל הים. בתגובה השיבו „הדבורים" אש לכוון מוקדי הירי. בחילופי הירי נהרג רב"ט דניאל עמר.

אמל: הספינות פתחו באש

גירסה הפוכה נמסרה אתמול מפי דוברי ארגון „אמל". לדבריהם החלו ספינות חיל הים לירות אש אוטומטית לעבר החוף, ולניקיהה באזור מוצבים של אנשי „אמל". בתגובה פתח „אמל" באש נגדית, שהרגה את החייל.

כתבנו מוסיף, כי ספינות חיל הים משייטות דרך קבע בסיורים שגרתיים מול חופי לבנון.

מרי עמר: „אין היום בנים כאלה"

מאת ניצה רימן

„אין היום בנים כאלה" אמרה בכאב רב אמו של דניאל עמר בן 19 מחיל הים שנהרג הבוקר מאש שנורתה אל ספינתו מול חוף צור. דניאל היה בנם הבכור של חיים ומרי ולהם עוד שני בנים צעירים.

הוא נולד בנתניה שם סיים את לימודיו בבית הספר התיכון

דאגה במימשל

מאת זאב בליצה, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — ארה"ב שמרה אתמול על פרופיל נמוך בתגובתה על המתיחות בגבול ישראל לבנון, אולם באופן פרטי הביעו פקידי המימשל דאגה הולכת וגוברת.

דובר מחלקת המדינה הזהיר, כי סילוק חיילי יוניפי"ל מדרום לבנון, עלול להביא לפרוץ קרבות רציניים. בהודעה נאמר, כי המתיחות הנוכחית מדגישה שוב את הצורך בהסכמי בטחון בין לבנון וישראל.

קיסר ושמאי תמכו באי־אמון של מפ"ם בפרשת המספנות ● עמוד 3

עיראק מודה: מיתקפת הנגד שלנו מתקדמת באיטיות ● עמוד 14

שמועות ברוטרדם: בקרוב ירידה נוספת במחירי הדלק $10 החבית ● עמוד 7

כל כיתות י"ב יושבתו ביום א' הבא ● עמוד 16

ביהמ"ש העליון: עדיף לעתים לא להיוולד מאשר להיות בעל מום ● עמוד 15

הגבול הדק

חטיפת שני חיילי צה"ל ברצועת הבטחון בדרום לבנון מעוררת כמובן דאגה בציבור בארץ. היודע מן הנסיון, אילו מאמצים ואיזה מחיר נדרשו אלם בעבר כדי לחלץ את חיילינו מן השבי של ארגוני המחבלים. עדיין לא ברור איזה גורם אחראי לחטיפה ומחזיק בחיילינו. אך ברור כבר, כי מטרת המבצע, מעבר לתפיסת חיילינו, נועדה גם לערער את היציבות והשקט היחסי באזור רצועת הבטחון.

בנקודה זו נדרשים צה"ל וגורמים בטחוניים אחראיים לגלות שיקול דעת מתינות והינזרות מכל צורת פעולה, אשר תתסיס את האוכלוסיה השיעית באזור. השאלה היא כיצד נערכות פעולות הסריקה הנרחבות ובאיזו מידה נשמר צה"ל שלא לפגוע בתושבי הכפרים השיעים. ושלא ליצור בקרבם בהלה ורצון להמלט מן האזור. ידוע כבר, כי סיקור הפעולות הצה"לית הזו בתקשורת בחו"ל אינו מחמיא לישראל. ויוצר רושם של מעין פלישה ישראלית מחודשת בלבנון. בעולם לא קיבלו בזמנו את הקונצפציה של רצועת בטחון, וראו בה אי־השלמה של הנסיגה השלמה שהובטחה על־ידי ממשלת ישראל.

בתוך ישראל נמצאים „גבורים גדולים", שאינם מסתפקים בפעולה הנרחבת של צה"ל, אשר יותר מאשר בכוונה לגלות את עקבות החטופים היא באה להבליט את נוכחותו של צה"ל באזור, ואת תמיכתו בצד"ל. גיבורים אלה. דוגמת שני חברי הכנסת אמנון לין ופסח גרופר. דרשו אתמול בוועדת החוץ והבטחון של הכנסת לא פחות מאשר „פעולת ענישה" קולקטיבית כלפי האוכלוסיה השיעית. או „חטיפת חמישה שיעים – כגמול על חטיפת שני חיילינו". אלה הן עצות אחיתופל. אשר לו נתקבלו היו מבעירות להבת שנאה באזור. לא פחות מזה יש בהן עדות למנטאליות מיליטאנטית־פרימיטיבית.

ייתכן שיש מקום לבחון מחדש את עמדתנו לגבי רצועת הבטחון. אמנם נכון הוא, כי מאז הנסיגה לרצועה זו הובטח הבטחון היחסי בגבולנו הצפוני. אך ייתכן, כי המצאותם של חיילינו הוא המדרבן לפעולות הטרור. מכל מקום חובה לבחון את היקף מעורבותם של חיילנו ברצועת הבטחון. וגם את יחסי הגומלין עם צד"ל.

אשר לפעולות צה"ל הנערכות עתה בדרום לבנון חובה לזכור, כי במציאות הלבנונית המסורבלת אפשר בנקל לעבור את הקו הדק בין תגובה על החטיפה לבין הסתבכות מחודשת במערבולת הלבנונית.

מעתה יתחילו מאמצים לאיתור החטופים וליצירת מגע עם החוטפים. תהליך ארוך מייגע וקשה. במיוחד למשפחות החטופים. אך אלה הם פרקי הכאב הבלתי־נמנעים – כל עוד לא ישכון שלום באזורנו.

הלחם, החלב והקפה התייקרו — מוצרי הקמח והדלק הוזלו

השר קורפו סרב לייקר התחבורה הציבורית ● לפי חישובי האוצר ירד המדד ב־$\frac{3}{4}$% ● קיסר: העלאת מחיר הלחם מעידה על אטימות האוצר

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

משרדי האוצר, האנרגיה והתעשיה הודיעו אתמול על סידרה של שינויים במחירים אשר כללו העלאות במחירי הלחם, חלב והקפה. והפחתות במחירי הדלק, הגז, הנפט, הסולר, המזוט, חשמל, קמח ואיטריות.

האוצר לא הצליח לשכנע את משרד התחבורה להסכים להעלאה במחירי התחבורה הציבורית ב־25%. שר התחבורה חיים קורפו מסרב לאשר העלאה זו לפני חודש אפריל. שר האוצר יצחק מודעי מתכוון להעלות את הנושא בישיבת הממשלה הקרובה.

הלחם התייקר ב־28 אחוזים

מאמש בחצות הועלו מחירי הלחם ב־25 אחוז, מחיר החלב ב־5 אחוז, מחיר הקפה הקלוי ב־14 אחוז ומחיר הנבס ב־8 אחוזים. לעומת זאת הורדו מחירי הקמח ב־6 אחוזים ובשיעור דומה מחירי מוצרי קמח כאיטריות, קמח תופח וספגטי. מחיר הבנזין הופחת ב־3 אחוזים. הנפט והסולר ב־5 אחוזים, המזוט ב־10%, החשמל ב־3 אחוזים. משרד האוצר ציין שגם לאחר העלאות במחירי החלב והלחם אין שיעורי הסובסידיה מגיעים לרמה המתוכננת. פקידים באוצר אמרו, שכדי להגיע לרמה זו יהיה צורך בהעלאות נוספות בחודשים הקרובים.

קיסר: מורת רוח

האוצר ציין עוד שההורדות במחירים יקוזו למעשה את ההשפעה על המדד של העלאות שהוכרזו. על פי חישובי האוצר ירד מדד המחירים לצרכן ב־3/4 אחוז בעקבות שינויי המחירים.

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר הגיב אמש במורת רוח על העלאת מחיר הלחם. המזכ"ל אמר שהעלאת מחיר הלחם שהוא, כמו התחבורה הציבורית, מצרך חיוני ראשון במעלה הנצרך בעיקר על־ידי המוני העם, בעלי משפחות ברוכות ילדים ומיעוטי הכנסה מכחישה שוב את האטימות וחוסר הרגישות, שמגלה משרד האוצר המייקר מצרך חיוני כזה. שהיה עד כה „משוריין" מהעלאה משמעותית גם כאשר היה כורח בקיצוץ סובסידיות. בייקור הלחם נותנת הממשלה „אור ירוק" להעלאת מחירים וערעור היציבות בעיצומה של תקופת ההקפאה ולאחר שציבור העובדים כבר שילם את מלוא המחיר עבור השגת היציבות היחסית הזאת - התריע קיסר.

מחירי הדלק החדשים

המוצר	מחיר חדש	מחיר ישן
בנזין 96 אוקטן (לליטר)	1.01	1.04
בנזין 91 אוקטן (לליטר)	0.88	0.91
נפט (לליטר)	0.63	0.66
סולר (לליטר)	0.60	0.63
גז לשימוש ביתי (מיכל 12 ק"ג)	11.80	12.42
גז במרכזיות (טון)	2.76	2.91

עובדי המספנות שנעצרו בעקבות ההפגנה שלשום שוחררו בערבות

„אל תפרשו את אהדת הציבור כלפיכם בצורה לא נכונה" – היתרה בהם השופט. ● העובדים: המעצרים לא ירתיעונו מהמשך המאבק

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

„אין מחלוקת על זכותם הלגיטימית של עובדי המספנה למאבק מקצועי, אך גם במסגרת זו יש לשמור על החוק מבלי לשבש את מהלך החיים והעבודה במקומות ציבור. אל לכם לפרש בצורה לא נכונה את אהדת הציבור כלפיכם".

דברים אלה אמר אתמול שופט השלום החיפני, חנוך שילוני, בעת ששיחרר בערבות על סך 250 ש"ח 31 מעובדי מספנות ישראל שנעצרו יום קודם לכן במשרדי מס ההכנסה בחיפה לאחר שהתפרעו במקום. בשעות הבוקר שוחררו עוד 28 מעובדי המספנות שהתפרעו במכס בערבות על סך 200 ש"ח כל אחד.

הדיון בהארכת מעצרם של 31 מאנשי המספנה נערך במועדון משטרת התנועה של מרחב חיפה שהוסב לבית־משפט. צוותי טלויזיה ועיתונאים רבים המתינו לעצורים שירדו ממכונית המעצרים המשטרתית בשירת „הנה מה טוב ומה נעים". העצורים סיפרו, כי המשטרה נהגה בהם בכבוד ואיפשרה להם מעצר נוח בהתאם לתנאים שעמדו לרשותה.

„אסירים גאים"

עובד המספנה שמואל בירן אמר אתמול, „כי אני גאה להיות עצור על כי אני מבקש עבודה ואת פתיחת שערי מספנות ישראל המייצרות בטחון לעם ישראל". „אנחנו אסירים גאים" החרו אחריו חבריו.

באיכוח המשטרה, רס"ב ניסן ציגלר, שהירבה לחייך בבית־המשפט המאולתר, ביקש מהשופט חנוך שילוני לשחרר את העובדים בערבות בגין החשדות המיוחסים להם על הפרת הסדר הציבורי, גרימת נזק והסגת גבול. הוא ביקש מבית המשפט להורות לארבעה מעובדי המספנה למסור טביעת אצבעות לפני שיחרורם או לעוצרם ל־5 ימים תחת זאת. העובדים הודיעו כי לאחר שנועצו עם פרקליטם שלמה שרון ימסרו טביעת אצבעות במשטרת מרחב חיפה.

השופט חנוך שילוני נעתר לבקשת פרקליטם של עובדי המספנות ושיחררם בערבות כנגד חתימה בלבד באומרו „הוברר לי כי החשודים לא קיבלו את משכורתם, מצבם הכספי גרוע והם בעלי משפחות ולפיכך החלטתי שלא לחייבם בהפקדה מזומנים".

בבית־המשפט נכחו אתמול גם מזכיר מועצת פועלי חיפה, משה וורטמן, מחזיק תיק המספנה בנינון וחברי ועדי מספנות ישראל.

בסיום ישיבת בית־המשפט אמר חבר הוועד חיים אמיאל לכתבנו, כי פועלי המספנה ימשיכו במאבקם הלגיטימי למניעת סגירת המספנה ללא מורא וכי מעצרם של אנשי המספנה לא שינה את תכניות הוועדים.

הוועד המנהל יעמיק המשמעת נגד „עובדים שיסרחו"

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

בישיבת הנהלת רשות־השידור שהתקיימה אתמול בעקבות החלטות משלשום למינוי צוותים לתכנון סגירתה האפשרית של הטלויזיה, הורה אתמול מנכ"ל הרשות, אורי פורת, למנהלי הטלויזיה בעברית ובערבית להעמיק המשמעת ולהקפיד על נוהלי העבודה בהתאם להמלצותיו של היועץ המשפטי לממשלה.

על־פי הנחיות אלו תנקוט ההנהלה את כל האמצעים שבסמכותה בכל מקרה של הפרת המשמעת. במרכזן מבקש פורת את מינויו של חוקר שלישי מטעם בית־הדין למשמעת של רשות־השידור, נוסף על השניים הקיימים, על מנת לזרז את הליכי המשמעת נגד העובדים שיסרחו. „אני מקווה שיהיה מוטב, אבל, אם יהיה צורך בכך, יעבוד בית־הדין למשמעת שעות נוספות", – אמר פורת.

„לא מזיז לנו"

בטלויזיה הישראלית לא התרגשו אתמול מן ההחלטות האחרונות. חבר ועד הטכנאים, עוזר ... אמר כי המשמעות האמיתית של החלטות הוועד המנהל הוא, שהוועד המנהל ישב והחליט שלא להחליט... מוסמך, בעצם, לסגור את הטלויזיה. אז הם יכולים למנות איזה צוותים שהם רוצים. לנו זה לא מזיז, כי אין לנו מה להפסיד. החלטה של שר־האוצר בקשר לשכרנו חשובה לנו יותר מהחלטות הוועד המנהל".

סורי צוין, כי ביום שני נפגשו הטכנאים עם שר־החינוך, העלו בפניו את טענותיהם על קיפוח שכרם, ושר־החינוך הבטיח לדון בכך עם שר־האוצר.

סכסוך חדש

ובינתיים התגלע בטלויזיה סכסוך חדש: הטכנאים מתנגדים להקרנתה מדי שבת של השקופית המודיעה לציבור על משחקי הכדורגל שלא צולמו בגלל המחסור בטכנאים בשבת. ועד הטכנאים אמר אתמול, כי אם ימשיך מנהל הטלויזיה להקרין השקופית יפסיקו הטכנאים לשתף עימו פעולה, ויהיו לו סיבה אמיתית להיעלבות חדשות אותם.

המחלוקת במקרה זה נסובה על דרישת הנהלת רשות השידור להעסקתם של 52 טכנאים בשבתות. ואילו הטכנאים מסכימים להעסקתם של 24 בלבד. במצבם הנוכחי, טוענים הטכנאים, הם נאלצים לעבוד מדי שבת בשבת והם מסרבים להמשיך ולעשות כן.

מסיבה ל„אריות הזמר" — וילנסקי וארגוב

„אריות הזמר העברי" קרא להם מולי שפירא, מנהל מחלקת התרבות והבידור ב„גלי צה"ל". אריות של ממש. משה וילנסקי וסשה ארגוב. „גלי צה"ל" אירגנו לכבודם, כל אחד בנפרד, ערב הצדעה. זה היה כבר לפני שנים אחדות. עכשיו יצאו שני תקליטים, הקלטות מאותם מופעים. יש סיבה למסיבה.

המטבח של החתנה הצבאית מספק את האוכל. צנוע, יעיל, טעים. נחטף במהירות. אבקת־שתיה בתוספת מים קרים. ברוח הזמן. אמנים רבים. צעירים וגם מבוגרים יותר. שושנה דמארי כאן. היא לא תיעדר מערב כזה. באו גם מנהלי „גלי צה"ל" בעבר. לא באו. קצין חינוך ראשי והרמטכ"ל. יש להם סיבות.

שני חתני המסיבה. מעונבים כהלכה. יושבים זה לצד זה. „השותף שלי," מתייחס ארגוב לוילנסקי. „מוצא חן בעיני". וילנסקי שמח לשמוע. מודה לכולם. בעקבות ערב־ההצדעה ההוא, זכה בפרס ישראל. אולי אין קשר. אבל זה מה שהיה. „זה אני"? הוא מתבונן בציור העטיפה לתקליט שלו, שהכין טרטקובר. שפירא מברך. נחמן שי גם כן. פורסים עוגה ענקית. החיילים מתחילים. ביעילות ובמהירות. לפנות את מגשי האוכל מן האולם הקטן.

המסיבה נגמרה. אנחנו נותרים עם השירים, עשרות ומאות. קלאסיקה אמיתית. לחיי השירים שבדרך.

עופר ניר

הברפלד: נמאסה התנהגות מודעי בעניין מדרגות המס

מאת כתבנו לענייני עבודה

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, אמר אתמול, בתגובה על סירוב האוצר לעדכן את מדרגות המס, כי „לעובדים נמאסה התנהגותו של מודעי, אשר לקראת כל תשלום של תוספת יוקר מואיל בטובו להודיע אם יעדכן או לא, כאילו היה בעל אחוזות מימי הביניים הנוהג באריסיו בשיטת המקל והגזר".

הברפלד אמר, כי העובדים אינם מצפים לחסדים משר האוצר, וההסתדרות עומדת בתוקף על כך שמדרגות המס יעודכנו ללא קשר למצב רוחו או לקפריזות של שר האוצר. הוא הזהיר, כי אם מודעי יעמוד בסירובו, יחליט מטה המאבק על דרך תגובה נאותה.

חבר הוועדה המרכזת אפרים זילוני פנה בעניין זה למזכ"ל, ישראל קיסר, בקובעו כי התנהגות שר האוצר גובלת בעזות מצח והוצפה ציבורית, ועניין מדרגות המס, הקבוע בהסדרים, הוא כלי הגנה של ציבור העובדים, אשר שכרו נשחק עמוקות כתוצאה מהפעלת התוכנית הכלכלית.

העלאת הארנונה — כפליים מעליית המדד

מאת כתבנו לענייני הסתדרות

סקר מקיף שערכה הרשות להגנת הצרכן מורה, כי העלאת הארנונה בין אפריל 85' לאפריל 86' בשעור של 170 אחוזים בממוצע, כפולה מעליית המדד החזויה.

משלחת בראשותה של יו"ר הרשות, נוזהת קצב, הופיעה אתמול בפני ועדת הפנים של הכנסת ותבעה, בהציגה את מסקנות הסקר, להתאים את תשלומי הארנונה למדד המחירים והחזרת הבסיס להן למחירי שנת 84'.

מהסקר מתברר, שבעוד שמדד אפריל 84'־85' עלה ב־407 אחוזים, עלו הארנונות בממוצע ארצי בשעור של 611 אחוזים. עוד נמצא, כי העיריות שהכבידו את עולן על תושביהן הן: גבעתיים, ירושלים, רמת־גן, הרצליה, חיפה, תל־אביב, נתניה וראשון־לציון.

קצב דרשה מוועדת הפנים למנוע העלאות כה דראסטיות הפוגעות בציבור השכירים ובבעלי החנויות.

צוותי טלוויזיה אמריקניים צילמו חילוץ הספינה מהבוץ

מאת מורה יערי, כתבת „על המשמר"

ההדורים בין אנשי מגדל וחברי גינוסר יושרו ושגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג ורעייתו יכלו לעקוב אתמול ללא הפרעות וויכוחים אחר עבודות חילוץ הספינה שגילה כ־2000 שנה, בחוף גינוסר בכינרת.

שלוש רשתות טלוויזיה אמריקניות, שנשלחו להכין כתבות בנושא, צילמו את שלבי החשיפה ובמקום הצטופפו גם מאות סקרנים שהקיפו את החופרים ועקבו אחר עבודת החילוץ.

אנשי אגף העתיקות, מתנדבים המסייעים להם וטרקטורים שפינו את השטח, בוססו אתמול בבוץ וחשפו את מרבית חלקי הספינה במירוץ נגד הזמן, בגלל גשמים ומים המאיימים לשטוף את הממצאים. העבודות תושלמנה היום.

בראש הצוות עומדים ארכיאולוגים ימיים של אגף העתיקות, שלי וקסמן וקורט רווה. ולשטח יגיע היום פרופ' ציק סטפי מטקסאס, הנחשב למומחה מספר אחד בעולם לשימור ושיחזור ספינות. בהתייעצות אתו גם יוחלט איך ואיפה להמשיך את הטיפול במימצא הנדיר.

במהלך החפירה אתמול נמצאו כמה מטבעות וכמה חרסים שנמסרו לבדיקה.

יו"ר הליברלים בעיריית ת"א: להט וכספי אינם נציגינו

מאת חנה קים, כתבת „על המשמר" בתל־אביב

יו"ר החטיבה הליברלית בעיריית תל־אביב, ראובן ויטלה, אמר אתמול, כי הוא וחבריו בחטיבה הליברלית בעירייה אינם רואים בשלמה להט ויצחק כספי את נציגיהם בעירייה, מאחר שאלה חברים במפלגה הליברלית החדשה.

ויטלה וחבריו בחטיבת הליברלים דורשים מלהט נציג משלהם בהנהלת העירייה. מאחר שלהט וכספי יושבים בהנהלה על תקן ייצוגי של המפלגה הליברלית, עוד דורשים חברי החטיבה הליברלית, כי ימונה יו"ר סיעת הליכוד בעירייה במקומו של להט, המשמש בתפקיד זה.

לדרישה זו הצטרף גם איתן סולמי, מחטיבת חירות, הדורש כי להט יתפנה מכל תפקידיו במסגרת חטיבת הליכוד.

יצויין כי להט, ששימש כיו"ר החטיבה הליברלית בעירייה, הודח למעשה מתפקידו זה לאחר שחברי החטיבה מינו במקומו את ראובן ויטלה.

מחר ייפגש ויטלה עם להט וימסור לו על דרישותיהם אלו של חברי החטיבה הליברלית לייצוג משלהם. חברי החטיבה יתכנסו בשבוע הבא כדי לדון בין השאר בעמדתם בנושא „מוסף שבת" בהבימה. כשרוב חברי החטיבה נוטים להצביע כנגד עמדתו של להט להמשיך ולקיימו.

הבנקים מפחיתים הריבית על משיכות יתר והלוואות

מאת אייל שגב, כתב „על המשמר"

חלק מהבנקים הודיעו אתמול על הפחתת הריבית שהם גובים על משיכות יתר והלוואות החל מיום חמישי הקרוב. הבנקים האחרים יודיעו על כך בימים הקרובים.

אתמול הודיעו בנק לאומי ובנק המזרחי כי הם מפחיתים את הריבית הבסיסית בשיעור של 1.75 אחוזים לחודש, לעומת 2.5 אחוזים לחודש עד כה.

יש לציין, כי שני בנקים אלה הפחיתו כבר את הריבית שהם משלמים למפקידים (תפ"ס ופק"מ) מתחילת השבוע.

בבנק לאומי ישלמו בעלי עסקים ריבית של 3.5 אחוזים לחודש, לעומת 4.5 אחוזים לחודש על חריגות מקו האשראי. מקבלי משכורות ולקוחות פרטיים יקבלו משיכות יתר של עד 1500 ש"ח בריבית של החל מ־2.75 אחוזים לחודש, לעומת 3.5 אחוזים לחודש עד כה. לקוחות שיחרגו ממסגרת האשראי שאושרה להם ישלמו ריבית חריגה של 4.5 אחוזים לחודש, לעומת 5.5 לחודש עד כה.

בנק המזרחי הודיע, כי בנוסף להפחתת הריבית הבסיסית, תופחת גם הריבית החריגה ברבע אחוז ולקוחות עסקיים שיחרגו מקו האשראי ישלמו 4 אחוזים לחודש. מקבלי משכורת ולקוחות פרטיים ישלמו ריבית של החל מ־2.75 אחוזים לחודש, במקום 3.5 לחודש עד כה. מי שיחרוג מקו האשראי שאושר לו ישלם ריבית של 5 אחוזים לחודש. בנק זה הודיע גם, כי הוא משלם ריבית של חצי אחוז לחודש לבעלי יתרות בחשבונות עובר ושב.

גם בנק דיסקונט

בנק דיסקונט הודיע גם הוא אמש על הפחתת הריבית הבסיסית ל־1.75 אחוזים לחודש. הבנק יפחית את הריבית החריגה ב־1.25 עד 2 אחוזים לחודש. בעקבות כך ישלמו החורגים ממסגרות אשראי עיסקיות החל מ־3.75 אחוזים לחודש.

הריבית למקבלי משכורות תהיה החל מ־2.75 אחוזים לחודש.

מרד של ח"כים מהמערך יאפשר העלאת שכר לאחיות

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

מרד של חיים רמון ומספר ח"כים מהמערך בהנהלת הקואליציה ובסיעתם יאפשר העלאת שכר לאחיות, למרות חוק ההסדרים במשק לשעת חירום.

אתמול הצביעה הכנסת בקריאה שניה על חוק ההסדרים לשעת חירום. סוכם, כי כל ההסתייגויות לחוק, להוציא בנושא הארנונה, יורדו ע"י הקואליציה. בנושא הארנונה הוחלט לקבל הסתייגות האומרת, כי תיתכן העלאה בהסכמת שרי האוצר והפנים ובתיאום עם ועדת הכספים של הכנסת.

למרות החלטת הנהלת הקואליציה דחה רמון את דרישת יו"ר סיעת המערך בכנסת, רפי אדרי, והעלה הסתייגות לחוק בנושא שכר האחיות. הסתייגות זו קובעת, כי אם המעסיקים יסכימו להעלות לאחיות את משכורתן, הדבר אכן ייעשה. נוכח ההיערכות הרבה של ח"כים מהמליאה ובתמיכת ח"כי האופוזיציה, זכתה הסתייגות רמון לרוב. ח"כים מהליכוד, שהתכוונו להצביע נגד ההסתייגות, צירפו בסופו של דבר את ידם להצעה, כדי שלא להיות הרעים.

לאחר שההסתייגות התקבלה, החלה בהנהלת הקואליציה, הליכוד ובמערך, התרוצצות רבתי. חיים רמון זכה לנזיפות רבות מצד אדרי וסגן שר־האוצר עדי אמוראי. מנגד הוא זכה לטפיחות רבות על השכם מצד ח"כי ה„לובי החברתי" הגדול.

עתה עמדה להצבעה הסתייגות נוספת של רמון לחוק בנושא שכר השופטים, הדיינים והקאדים. כדי שלא לספוג תבוסה נוספת, ביקשה הקואליציה להפסיק את ההצבעה על חוק ההסדרים במשק לשעת חירום. יו"ר הישיבה נעתר לבקשתה.

18 בתי־ספר על־יסודיים בצפון יושבתו היום לשעתיים

הממשלה תבקש מביה"ד לעבודה להורות על הפסקת העיצומים

מאת כתבנו לענייני חינוך

היום יושבתו 18 בתי־ספר על־יסודיים ותיכונים בינויים באיזור הצפון בין השעות 8.00 עד 10.30 בבוקר. במוסדות אלה מלמדים 850 מורים ולומדים 5000 תלמידים.

אירגון המורים העל־יסודיים מוחה בשביתתו נגד אפלייתו לרעה בידי הממשלה. האירגון טוען, כי שכר המורים נשחק בשיעור של 30 אחוז לעומת שכירים אחרים במשק.

ואלה הישובים שמוסדותיהם יושבתו: קרית־שמונה, נצרת, צפת, טבריה, עפולה, מגדל־העמק, חצור הגלילית, יקנעם, בית־הספר כדורי ובית־הספר הורביץ.

פנייה לבית־הדין

פרקליטות המדינה תבקש מבית־הדין לעבודה להורות לאירגון המורים העל־יסודיים להפסיק מיד את העיצומים הננקטים בבתי־הספר.

על הפנייה לבית־הדין הוחלט הבוקר בישיבה שזימן סגן ראש הממשלה ושר־החינוך־והתרבות, מר יצחק נבון, בלשכתו, בהשתתפות מנכ"ל המשרד, מר אליעזר שמואלי, הממונה על השכר באוצר, הלל דוראי, מנהל המחלקה ליחסי עבודה במשרד־המשפטים, אלי בין־טובים, המישנה למנכ"ל מרכז השלטון המקומי, מר גדעון לב, ופקידים בכירים.

בדיון נאמר, כי למרות פניות חוזרות ונשנות של ראשי משרד־החינוך אל אירגון המורים לחדול מהעיצומים נמשכים השיבושים בבתי־הספר ולפי הודעת האירגון אף יוחרפו בשבוע הבא, תוך כדי פגיעה בתלמידי השמיניות המתכוננים לבחינות הבגרות.

משפטנים חיוו את דעתם בפגישה כי העיצומים סותרים את החוק, משום שהאירגון חתום על הסכמי המסגרת שבהם התחייב לא לשבש את הלימודים תוך כדי תקופת ההסכם.

במשרד־החינוך הביעו אתמול תיקווה, כי ראשי אירגון המורים ייעתרו בסופו של דבר לפניות המשרד ויחדלו מן העיצומים, כדי שלא יהיה צורך לבקש את סיועו של בית־הדין.

נדחה הדיון במליאת הכנסת על החוק האוסר הסתה גזענית

סערת רוחות בסיעת המערך על ההחלטה לכרוך החוק עם החוק נגד מיפגשים עם פלשתינים ● ליבאי: זוהי בושה להעלות חוק כזה ● וייצמן: משמעת לא משמעת — אצביע לפי מצפוני ● מפ"ם: הכניעה לדתיים וללכוד — נצחון קטן נוסף של הגזענות

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

בלחץ הח"כים הדתיים החליטה אתמול הנהלת הקואליציה לא להעלות לדיון במליאת הכנסת, לקריאה השניה והשלישית, את החוק האוסר הסתה גזענית. כן לא הועלה לדיון החוק האוסר מפגשים עם פלשתינאים.

במהלך ישיבת סיעת המערך, שקדמה לפתיחת ישיבת מליאת הכנסת, גילה השר משה שחל, שהושגה הסכמה בין ראש הממשלה, שר הבטחון ושר המשפטים בדבר לינקג' (קשר מותנה) בין שני החוקים. המערך דרש בעיקר להעלות את החוק נגד הסתה גזענית. הליכוד דרש להעלות את החוק נגד מפגשים עם פלשתינאים. בשם "האיזון הקדוש", לפיכך החליטו ראשי המערך והליכוד לכרוך את שני החוקים ולהביאם יחד למליאה.

היונים במערך סערו

"הגילוי" חולל סערה בקרב יוני המערך. מה פתאום לינקג'. שאלה אורה נמיר. אנחנו לא פקידים של הממשלה, והיא לא תכתיב לנו לינקג' כזה.

השר שחל: אני חבר סיעה לא פחות מאורה נמיר. דוד ליבאי: החוק למניעת מפגשים עם פלשתינאים הוא חוק נגד הדמוקרטיה. לא יתכן לאסור מפגשים על האופוזיציה, אך להתירם לקואליציה. חוק צריך לחול על הכל. זוהי בושה להעלות בכלל חוק כזה. אני לא אצביע בעדו, ואיש לא יכריח אותי לעשות כן.

ויצמן: אצביע לפי מצפוני

שבח וייס דרש מייד להפריד בין שני החוקים ולא לחייב את ח"כי הקואליציה לתמוך בשניהם. דעה דומה נגד כריכת שני החוקים ונגד החוק למניעת מפגשים הביעו ח"כ רמון, נאוה ארד, דראושה והראל. "משמעת, לא משמעת, אני אצביע לפי מצפוני" — הודיע ויצמן. אמנון לין, נציג הנצים הזהיר: זהו פירוק הסיעה.

אדרי לליבאי: מה אתה עושה כאן טרור? ויצמן: ומה יקרה לי אם אצביע נגד?

ז'אק אמיר: לא תהיה חלק מן המשפחה. ויצמן: אז אקרא את הספר "באין משפחה". ערגה סולודר התביישה בסכסוך המשפחתי: הערב כבר תהיה בטלוויזיה תמונת מחזור...

רשות מאדרי

יו"ר הסיעה רפי אדרי, החליט להוציא מחדר סיעת המערך את העיתונאים. בהצבעה הוחלט ברוב של 12:14 לחייב את הח"כים במשמעת. אבל מי שמבקש להצביע נגד יקבל רשות מרפי אדרי.

הכבוד הזה כלל לא נראה לסיעת הליכוד. בהנהלת הקואליציה תמה שר המשפטים משה נסים: "האם הצבעה בעד פגישה עם אבו-נידל היא עניין מצפוני?" הנטייה בהנהלת הקואליציה היתה לחייב את כל הח"כים להצביע בעד שני החוקים. ואולם כאן נכנס להילוך גבוה הלובי הדתי.

קבורת גוי

הרב חיים דרוקמן (מורשה) יזם פגישה מיידית והיתנה את תמיכת הדתיים בחוק נגד הסתה גזענית בכך שחוקים דתיים לא ייכללו במסגרת חוק זה. כוונת דרוקמן היתה, למשל, לכך שאי קבורת גוי ליד יהודי לא תיחשב כגזענות. לחילופין הציע שכל הדיון בשתי הצעות החוק יידחה.

הרב אברהם שפירא (אגו"י) התרגש: אם נתנגד לנישואי תערובת יאמרו שאנחנו גזענים. שונאי ישראל יגידו שתורת ישראל היא גזענית.

שר הפנים יצחק פרץ: החוק נגד הסתה גזענית ממש חונק אותי. הוא יסתום לי את הפה. העיתונות תעשה חגיגה. היהודים הדתיים יהיו מנודים ונרדפים עוד יותר מאשר ברוסיה.

שפירא: עוד מעט לא נוכל לשבת בכנסת ובמדינה הזאת. כאשר אעשה "הבדלה" יאמרו שאני גזעני.

דחייה לשבועיים

אחרי פגישת הלובי הדתי נפגשו ראשי הקואליציה עם יו"ר הכנסת ועם יו"ר ועדת החוקה חוק ומשפט. הסיכום היה ששני החוקים יידחו לשבועיים.

סיעת מפ"ם הגדירה את ההחלטה לדחות את הדיון, בלחץ הדתיים והליכוד, ובכניעת ה"עבודה", כנצחון קטן נוסף של הגזענות ותומכיה הסמויים והגלויים. הנסיון לקשור בעיסקת חבילה את שני החוקים היה מעשה הונאה ביודעין של שתי המפלגות הגדולות. בדחותה פעם נוספת את החקיקה לא מילאה הכנסת את צפיות רוב הציבור — סבורה מפ"ם. "העבודה" נגררה אחר השוליים הקיצוניים. כאשר חממות הדמוקרטיה בפיה. גם סיעת ר"ץ מחתה נמרצות נגד הדחייה.

5 חיילים נפצעו בעזה מרימון

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

חמישה חיילי צה"ל נפצעו קל מהתפוצצות רימון שהושלך לעברם בעזה. הדבר היה אמש בשעה 8.30 כאשר החיילים ערכו סיור רגלי שיגרתי ב"כפר פלשתין". ואלמוני השליך לעברם רימון.

מדובר צה"ל נמסר, כי החיילים נפצעו פצעים קלים, ואין סכנה לחייהם.

באזור הוטל סגר ועתה נערכים חיפושים לגילוי משליכי הרימון. לא רחוק ממקום זה ברחוב עומאר אל מוח'תר נהרג לפני 3 ימים צעיר מקומי ע"י חיילי סיור, שציוו עליו לעצור יחד עם חברו. השניים ניסו להימלט ולא שעו לקריאות לעמוד במקום.

שיחת היום

בושה

הקואליציה שוב הוכיחה את אחדותה הלאומית: על פי דרישתם של הדתיים החליטה לדחות פעם נוספת את ההצבעה לאישור החוק נגד הגזענות.

הפאשיסט כהנא עורך אסיפות פרובוקטיביות ביפו ומסית נגד התושבים הערבים, ואילו הדימוקראטיה הישראלית מוסיפה להתלבט בסוגיות החוק נגד הגזענות. הפעם התעוררו הדתיים, וכאשר אלה מדברים, הרי גם הליכוד וגם ה"עבודה" מגלים מייד אוזן קשבת. הדתיים גילו לפתע, כי החוק המוצע עלול לפגוע חס וחלילה בדת או בדתיים, שהרי כל קריאה נגד נשואי תערובת עלולה להחשב כגזענות. וכך גם ההתנגדות למפגשים מעורבים של נוער יהודי וערבי. מעניין — הדתיים עצמם מעלים בקרבם חשדות של מגמות גזעניות!

ההצבעה על החוק תידחה, איפוא, עד שיימצא ה"נוסח" המאפשר לדתיים "לחיות עמו". לא פחות מקומם הוא הנסיון לכרוך את קבלת החוק הזה עם אישור חוק אחר, המכונה "החוק נגד הטירור". ובשפה פשוטה: חוק האוסר מגעים עם אש"ף. הליכוד היתנה את תמיכתו בחוק נגד הגזענות בתמיכת המערך בחוק נגד הטירור. הלינקג' הזה מזכיר את הסיפור המבויש של רשימת כהנא לכנסת. שפסילתה ולאחר מכן אישורה, נעשו באופן מקביל לפסילה ואישור הרשימה המתקדמת לשלום. בגלל איזון מזוייף זכינו לראות את הפאשיסט כהנא בכנסת. ואולי עתה פועל אותו איזון חסר-שחר. אשר תמורת חוק נגד הגזענות יגיש לנו חוק מעוות. מסוכן ואנטי דימוקראטי, שבמסווה של מלחמה נגד הטירור יפגע בחופש הביטוי וחופש הפעולות הפוליטיות.

מ. גפן

הרמטכ"ל: צה"ל לא ירחיב פעילותו בדרום לבנון

דחה בועדת חו"ב הצעת לין ● גרופר: לחטוף תריסר בני מוח'תרים ● הצילום בטלוויזיה הלבנונית אינו של החייל החטוף

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

צה"ל אינו מתכוון להרחיב את פעילותו בדרום לבנון בעקבות חטיפת שני החיילים — אמר אתמול הרמטכ"ל רב-אלוף משה לוי בישיבתה של ועדת החוץ והבטחון. הוא אמר שצה"ל הפיץ כרוזים בקרב תושבי דרום לבנון במגמה להרגיעם.

להערת ח"כ אמנון לין (מערך), כי אין צורך להרגיע את תושבי דרום לבנון כיוון שהדבר מסכן את חיי החטופים, השיב הרמטכ"ל: אינני מוכן לשמוע ולקבל עצות כאלה. צה"ל עושה הכל כדי למצוא את החטופים. כן מסר הרמטכ"ל שצילום החייל הישראלי בטלוויזיה הלבנונית אינו צילומו של החייל החטוף. והו נסיון לטשטש את העובדות.

גרופר: לחטוף בני מוח'תרים

ר/א לוי מסר, כי נעשות פעולות מכל הסוגים לשם איתור החטופים. בדיון שנערך בוועדה הציע פסח גרופר (ליכוד) לרמטכ"ל "לחטוף תריסר בני מוח'תרים שיעים מדרום לבנון". על כך השיב הרמטכ"ל, שצה"ל אינו נוקט פעולות של ענישה קולקטיבית.

שבח וייס (מערך) השיב באירוניה לגרופר: למה 12? נחטוף 70. שריד: אולי נחזור שוב ללבנון? בן אליעזר (ברצינות): מי שמדבר על החרפת היחסים עם השיעים מדבר על הפיכת דרום לבנון לגהינום.

נוציא להורג אחד החיילים

(המשך מעמוד ראשון)

הארגון פירסם גילוי-דעת, הקורא ל"ג'יהד כללי" נגד ישראל.

בגילוי הדעת נאמר: "לטובת כולנו, אנו חייבים לקבל החלטה נחרצת לחסל אחד ולתמיד את החשבונות עם האוייב הישראלי ועם תומכיו באמריקה".

"אנו קוראים מעומק הלב לכל האחים, הידידים והמרוכאים בלבנון לצאת לקרב הג'יהד הקדוש, עד שנחסל כליל את הנוכחות הציונית ונמחץ את סוכניה שבקרבנו".

כוחות של יוניפי"ל ואנשי הגדוד האירי מלווים באופן צמוד את פעילות צה"ל בדרום-לבנון. לכתבנו נמסר, כי לא היו כל תקריות של ממש בין חיילי יוניפי"ל וצה"ל. "חיילי האו"ם אינם מסייעים לצה"ל ואינם מונעים חדירות של מחבלים", אמר קצין בכיר בגיזרה.

הנסיבות יכתיבו

שר הבטחון יצחק רבין, אשר סייר אתמול בדרום-לבנון בלווית הרמטכ"ל ואלוף פיקוד הצפון, אמר שלאחר נסיגת צה"ל מלבנון יש להתאים את דרכי הפעולה והכלים שמשתמשים בהם, לנסיבות המשתנות.

לדבריו, המטרה של פעולת צה"ל בדרום היא לסרוק את השטח מעבר לרצועת הבטחון. שר הבטחון הדגיש, שהסריקות הן זמניות ואין שום כוונה להרחיב את רצועת הבטחון. לדברי שר הבטחון, לאחר שיושגו התוצאות הרצויות, ישוב צה"ל לדרך הפעולה שנקטו עד כה.

אלוף פיקוד הצפון אורי אור אמר גם הוא, שאין שום כוונה להרחיב את רצועת הבטחון — והסריקות נועדו למגר גורמים עויינים ולמצוא אמצעי לחימה, וכמובן לנסות לאתר את החיילים החטופים.

כרוזי אזהרה

כרוזים לאוכלוסיה בדרום-לבנון, בחתימת אלוף פיקוד הצפון, חולקו אתמול ברוב הכפרים באיזור. לתושבים נאמר בכרוזים, שכל אלה שפניהם לשלום אין להם מה לחשוש מפעולת צה"ל — והם יכולים בשקט ובשלווה להמשיך לעסוק בחקלאות ובעיסוקיהם הרגילים.

מקורות בכירים מסרו, שחיילים של יוניפי"ל, בעיקר מהגדוד האירי, אינם מסייעים לצה"ל ואינם מונעים פעילות מחבלים. הרמטכ"ל רב-אלוף משה לוי דן בעניין זה עם מפקד יוניפי"ל הגנראל האירי ויליאם קלהאלן.

הצילומים — פיברוק

בדיקות שנערכו אתמול באגף המודיעין ובמערכת הבטחון העלו כי התמונות של הצעיר הפצוע שהקרינה אתמול הטלוויזיה הלבנונית — אינן של חייל צה"ל.

במערכת הבטחון עברו אתמול שוב ושוב על ההקלטות מדיווח הטלוויזיה הלבנונית שלשום בלילה: כזכור, הוצגה שם תמונתו של צעיר פצוע ונאמר כי זהו אחד משני חיילי צה"ל שנחטפו בדרום לבנון.

על המשמר
עתון יומי
على الهمشمار
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמירי
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2 תל-אביב. טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק-דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2. Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex. 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 6—225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' סבור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

על הקו: צבי ויינמן, טוען רבני

ההלכה היהודית — כגזענות

האם אין סירובן של הסיעות הדתיות אתמול להצביע בעד חוק הגזענות — אם לא תיכלל בחוק פיסקה האומרת כי לא יחול על חוקי ההלכה — מציג, בעצם, את היהדות כגזענות?

— הלכה אינה גזענית.. אבל מאחר והחוק ניתן לפירוש על ידי שופטים חילוניים — גם השופטים הדתיים, היושבים בבתי המשפט הישראלים אינם מקובלים עלינו משום שעצם הישיבה בהם היא עבירה חמורה מאד — קיימת סכנה גדולה. שאם יגיד מישהו שאסור ליהודי להתחתן עם גוי — וזו היא הרי הלכה מפורשת — יחשב הדבר כגזענות. גם כל מאבקנו למניעת המפגשים בין תלמידים יהודים וערבים: אם יבוא מישהו ויגיד שאסור לנסוע לכפר קנה יאשימו אותו שהוא גזען.

והאם אין זו גזענות?

— לא. יסודנו הוא "עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב". ושומא עלינו לבודד את עצמנו מהגויים כדי שלא ללמוד ממעשיהם. אבל אין לכך ולא כלום עם תורת הגזע הגרמנית, שראתה בגרמנים עם-עליון, שכל העמים לא דמו ולא השתוו אליו. אנחנו אומרים, שמי שרוצה להצטרף אלינו ומוכן לקבל על עצמו עול תורה ומצוות, אנחנו מוכנים ומזומנים לקלטו. אז מה הקשר עם גזענות?

אבל כהנא משתמש בהלכה לצרכי תורתו הגזענית?

— ההלכה — אם לעשות פרפרזה על אימרתו של צ'רצ'יל — הוא נושא שרבים מדברים בו, מבלי להבינו. אבל, לא כל מה שכהנא אומר הוא פסול, בגלל שקוראים לו כהנא. וכשהוא מביע אי-אמון בממשלה בגלל המפגשים המשותפים בין יהודים וערבים, מצטרפות אליו גם הסיעות הדתיות האחרות. גם אם תחליט הכנסת שיהודי יכול להתחתן עם גוי, נצביע יחד אתו נגד החוק.

נפטר תא"ל גדעון מחניימי

מאת אבי בניהו

תת-אלוף גדעון מחניימי נפטר אמש בביתו ברמת-גן כתוצאה מהתקף-לב פתאומי.

תא"ל מחניימי היה בן 58 במותו. בתפקידו האחרון שימש כסגן יועץ ראש הממשלה למלחמה בטירור. קודם לכן שימש בתפקידי מודיעין רבים בצה"ל. הלווייתו של תא"ל מחניימי ז"ל תתקיים היום בשעה 3.00 אחר-הצהריים, בחלקה הצבאית בבית-הקברות בקרית-שאול.

קידומו הצבאי של גדעון מחניימי עוכב מייד לאחר מלחמת יום-הכיפורים, לאחר שבכנס של סגל הפיקוד הבכיר בצה"ל שנערך בתום המלחמה עלה על הבמה ותבע בפומבי את התפטרותו של שר הבטחון דאז משה דיין. הדברים נאמרו בנוכחות ראש הממשלה גולדה מאיר וחוללו סערה בקרב הקצונה הבכירה במקום.

בהמשך נתבקש מחניימי לא לקחת חלק בכינוס והועלתה תביעה להרחיקו מן השירות. לאחר מכן הוחלט להשאירו בצה"ל, אולם הוא לא קודם על-ידי שרי הבטחון פרס, וייצמן, בגין, שרון וארנס, שהלכה חששו מעימות עם משה דיין.

גדעון מחניימי ז"ל הוא אביו של עוזי מחניימי, כתב "על המשמר" לענייני המזה"ת.

איום בהפגזת ישובי הגליל

תל-אביב. — מפקדת המליציות המוסלמיות בדרום לבנון, שאנשיה חטפו את שני חיילי צה"ל, הודיעה אמש, כי אנשיה יתחילו להפגיז ישובים ישראליים בגליל העליון, אם צה"ל לא יסוג תוך יממה מן האזורים שפלש אליהם.

קשב הטלוויזיה הישראלית מסר, כי אזהרה זו שודרה ברדיו ביירות אמש.

(עתים)

הננו מודיעים בצער על פטירת יקירנו

תת-אלוף

גדעון מחניימי

ההלוויה תתקיים היום, יום ד' 19.2.86
בשעה 15.00 בחלקה הצבאית בקרית-שאול

המשפחה המתאבלת

לעוזי מחניימי
ובני ביתו

אתך באבלך הכבד במות

האב

בית "על המשמר"

במלאת שלושים למותו של חברנו היקר

שמעון נוי

נעלה לקברו לגילוי המצבה ונתייחד עם זכרו
ביום א' י"ד אדר א' תשמ"ו 23.2.86 בשעה 15.00
מוקירי זכרו מוזמנים

המשפחה וקיבוץ עמיר

קיסר ושמאי תמכו באי-אמון של מפ"ם בגלל משבר המספנות

ברוב קולות הקואליציה נדחה האי-אמון ● קורפו: המספנות לעולם לא יחזרו לעבוד במתכונת הקודמת ● גרוסמן: צריך לפרק את הממשלה — ולא את המספנות

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר (מערך) ויו"ר סיעת "תכלת לבן" בהסתדרות יעקב שמאי (ליכוד), תמכו אתמול בהצעת האי-אמון של מפ"ם בממשלה, בגין סגירת מספנות ישראל. ברוב קולות הקואליציה נגד קולות השמאל ושני המורדים, דחתה הכנסת את האי-אמון.

הצבעת אי-אמון של ח"כ קואליציה בממשלה היא צעד חריג, אולם יו"ר הקואליציה, חיים קופמן, הסתפק בנזיפה המורה, בשמאי, לעיני ח"כים אחרים והעיתונאים. ישראל קיסר, לעומת זאת, זכה לשבחים מפי ח"כי מפ"ם.

היתה זו הפעם הראשונה שמזכ"ל ההסתדרות לא רק מאיים בהצבעה נגד הממשלה, אלא גם מקיים.

שר התחבורה, חיים קורפו, הבהיר בדברי תשובתו, כי המספנות לא יחזרו לעולם לעבוד במתכונתן הקודמת. המפרק הזמני ימשיך לנהלן ומאות עובדים יפוטרו. הדברים עוררו זעם רב בקרב עשרות מעובדי המספנות שעקבו אחרי הדיון ביציע האורחים.

חייקה גרוסמן, שנימקה את האי-אמון של מפ"ם, ציינה כי הממשלה אינה מבצעת את החלטותיה לתפעול המספנות. "מה שצריך לפרק זה לא את המספנות. את הממשלה הזאת צריך לפרק. ככל שהדבר יעשה מוקדם יותר כן יטב".

היא ציינה, כי שני שרים בממשלה (מודעי וקורפו) התנגדו להחלטה חיובית ביחס למספנות. ודווקא הם הקובעים בנושא זה.

"ארבעה שבועות עברו מאז החלטת הממשלה להפעיל את המספנות, והכל נשאר כשהיה. כי אין פרוטה, אין הנהלה ואין מפעיל. והעובדים נאבקים על זכותם האלמנטרית לעבודה" אמרה גרוסמן.

גרוסמן ציינה, כי רה"מ אינו צריך להתפאר בתמיכה שהוא נותן למודעי. "חברי העבודה מוציאים קיטור בנאומים. אין די בזה, זה אפילו לא מוסיף כבוד. מי שממשיך לשבת בממשלה זו ומביע לה אמון, כשהמספנות עדיין סגורות, דיבוריו על ציפיה הם בין השפה ולחוץ, זו שעת המבחן", אמרה.

השר קורפו, בדברי תשובתו, קרא לעובדי המספנות לשתף פעולה עם כונס הנכסים. דבריו עוררו זעם רב וקריאות-ביניים רבות מקרב ספסלי השמאל.

לדעת שר התחבורה, העובדים לא יושעו מההפגנות ומהאלימות. "מי שמעודד אותם לכך, יוצר אשליות שווא בקרבם. יש מקום לצמצם את מספר העובדים. משרד הבטחון הודיע כי רק בעתיד הוא יוכל לתת תעסוקה למספנות, וגם זה בהיקף של 31 מיליון דולר".

בדיון הסיעתי שנערך בכנסת, מייד אחרי דברי השר, אמר יואב כהן (ליכוד-חרות), כי המשק הישראלי אינו יכול לשאת על גבו מפעל כושל כמו מספנות ישראל. הוא האשים את העובדים בנסיון להוציא מהממשלה פיצויים גבוהים במיוחד.

שבח וייס (מערך) קרא לשר התחבורה לעזור למספנות לעמוד על הרגליים. אלעזר גרנות (מפ"ם) טען, כי הממשלה מוליכה שולל את העובדים.

צ'רלי ביטון (חד"ש) גינה בחריפות את מי שנתן, בשם הממשלה, פיצויי שוחד, לשני חברי ועד, בשווי של 40 אלף דולר.

רן כהן (ר"צ) טען, כי המספנות זקוקות להנהלה חדשה ולהבראה ולא לכונס ומפרק. "בתקופה שבה קורפו מכהן כשר התחבורה, נגרמו למספנות הפסדים של 31 מיליון דולר. קודם לכן הן היו רווחיות. הצעתו היחידה בעיניי התוכנית הכלכלית היא של מפרקים, כונסי נכסים, מובטלים חדשים, ומיצוי של נזקקי סעד", אמר.

מכונית שהתחלקה על השלג בעיירה אדמונטון, אלברטה, ופרצה היישר לחדר השינה של הסטודנט, הנראה בתצלום כשהוא צוהל. כנראה בשל מזלו הטוב שהמכונית לא התקדמה מעבר למסגרת החלון. (צילום: אי.פי.)

צה"ל בעירנות להתנדבות אנשי "כך" לחיל ההנדסה

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

שר הבטחון, יצחק רבין, הורה בימים האחרונים לשלטונות צה"ל ולאגף כוח-אדם במטכ"ל לגלות עירנות יתר ביחס לצעירים מתנועת "כך" המתנדבים לשרת בחיל ההנדסה.

במידע שהעביר ח"כ מרדכי בר-און מר"צ אל שר הבטחון הוא מתריע, כי ח"כ מאיר כהנא מעודד ומורה לצעירי תנועתו העומדים על סף גיוס להתנדב אל שורות חיל ההנדסה, זאת במגמה לרכוש מיומנות בכל הקשור להפעלת חומרי נפץ, אמצעי לחימה ודרכי חבלה שונים.

בעקבות מידע זה בדק שר הבטחון את הנושא, וכאמור, הורה לפקח על התגייסותן של "עתודות החבלה" של כהנא לשורות חיל-ההנדסה.

התובע במשפט פולרד מבקש ארכות נוספות

מאת זאב בליצר, כתב "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון.— התובע הממשלתי של מחוז קולומביה, עדיין לא החל בתהליך של התמקחות עם הפרקליטים המייצגים את המרגל לטובת ישראל, יונתן פולרד.

פולרד ואשתו עדיין עצורים בציפיה להחלטת חבר המושבעים החשאי, המשיך לגבות עדויות הנוגעות לפרשה.

פרקליטה של גב' פולרד אמר אתמול לכתבנו, כי חבר המושבעים יפרסם כנראה כתבי אשמה תוך השבוע או השבועיים הקרובים, אולם הוא לא יופתע אם התובע יבקש הארכה נוספת בהתחשב עם סבך הפרשה.

על-פי התקנות, חייבים היו להוציא כתבי-אשמה נגד הזוג פולרד תוך חודש מזמן מעצרם, אך תובע של מחוז קולומביה חזר וביקש ארכות נוספות. המשפט עצמו חייב להתחיל בתוך חודשיים מזמן הגשת כתבי האשמה, אלא אם יודו הפולרדים באשמה. בממשלת ישראל מקווים, שהם יודו, כדי למנוע משפט ארוך שיתפוס כותרות בעיתונות.

רוכשים מ"קלרין": השלמת הבנייה ב-6 מיליון דולר

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

רוכשי הדירות מחברת "קלרין" אמרו אתמול בוועדה לביקורת המדינה, כי ניתן לפרוע את חובות החברה ולהשלים את בניית הדירות בסכום שאינו עולה על 6 מיליון דולר.

על כך השיב יו"ר הוועדה, דוד ליבאי, כי אם זהו הסכום הדרוש, הרי שעל הממשלה לשקול השתתפות במאמץ הדיירים למנוע את אובדן קורת-הגג שלהם.

שר המשפטים מינה ועדות לבחינת נושא כינוס הנכסים ופירוק החברות, הבטחת כספי רוכשי הדירות ושאלת הרישום בטאבו, כהוכחה לבעלות על נכס.

יו"ר ועד רוכשי דירות "קלרין", ברוך טולידנו, אמר לח"כים, כי מינוי כונס הנכסים לחברה נעשה מטעם הבנקים, אף כי להם חבה החברה 7 מיליון דולר, שעה שחובה של החברה לכלל הדיירים מגיע, לדבריו, ל-38 מיליון דולר.

טולידנו אמר, ששר השיכון, דוד לוי, מתעלם מפניות של 160 איש, שביקשו להיפגש עמו. הוא אפילו לא אישר את קבלת מכתבי הדיירים.

מבקר המדינה, יצחק טוניק, הזהיר, כי מתן שליטה בלעדית לנושים הגדולים במינוי המפרק, עלולה להביא למצב שבו ימכור המפרק במחיר מציאה את כל נכסי החברה, כדי לפרוע קודם כל את חובות החברה לבנקים או לנושים גדולים אחרים, תוך זניחת האינטרסים של הדיירים.

נציב המים הקדים לקצץ המיכסה לחקלאות

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

נציב המים, צמח ישי, הורה אתמול ל"מקורות" שלא לספק יותר מים בחודשים פברואר ומארס לחקלאים שצרכו כבר את מלוא כמות המים השנתית שהוקצבה להם לשנת 1985/86, זאת עקב עצירת הגשמים ומצב מקורות המים במדינה.

דובר "מקורות", מרדכי יעקובוביץ', שמסר על כך אתמול, אמר כי הגשמים האחרונים שיפרו אך מעט את מצבו של משק המים, המוסיף להיות קשה.

הדובר אמר, כי מפלסי מי-התהום נמצאים בשפל שלא היה כמוהו מאז קום המדינה, וזאת בגלל גרעון הידרולוגי מצטבר בשנים רבות.

כתבנו מציין, כי נציב המים הקדים לפעול, בעוד ראשי משרד החקלאות החליטו יחד עם פורום המים של המרכז החקלאי, כי רק בסוף פברואר יוחלט על היקף הקיצוצים במיכסות המים לחקלאות, אם יתברר שעד אז לא ירדו גשמים נוספים.

קצר וקולע

"חץ" קרן נאמנות חדשה המתרכזת בהשקעות קצרות מועד.

"חץ"- קרן נאמנות חדשה של "הפועלים – ניהול קרנות בנאמנות בע"מ", המיועדת במיוחד למשקיעים לטווחי זמן קצרים יחסית.
★ "חץ" תשקיע בעיקר בהשקעות שקליות ובאג"ח שמועד פרעונן קצר.
★ "חץ" פטורה מתשלום עמלות על עסקות בניירות ערך.
★ ב"חץ" שיעור הוספה נמוך במיוחד - 0.2% - 0.4%.

פרטים בכל סניפי הבנקים

תעודות השתתפות בקרן יוצעו לציבור החל מיום 23.2.86 עפ"י תנאי התשקיף מיום 16.2.86, אותו ניתן להשיג בכל סניפי הבנקים ובמשרדי חברי הבורסה.
אין מודעה זו מהווה הצעה לרכישת תעודות השתתפות.

שרות השקעות מקיף

בנק הפועלים בע"מ

עין בעין

„לא הספקנו לנוח ושוב הקפיצו אותנו ללבנון"

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

קצת פחות משנה מאז נסוג צה"ל מאדמת לבנון ושוב חוזרות אותן התמונות באותה ארץ מקוללת.

בביקור אתמול על גדר המערכת בגבול הצפון ניתן היה לראות שוב את משאיות הספארי, את ראשי הלוחמים מעל צריחי המגח"שים. כל השערים ו„הגדרות הטובות" פתוחים שוב. משטרה צבאית שולטת על הכניסות. עדה גדולה של צוותי טלוויזיה וכתבי־חוץ ממתינים עם מצלמות דרוכות, על מנת לתפוש שיירה בדרך מלבנון ואליה.

הפעולה המתבצעת כעת היא הגדולה ביותר שביצע צה"ל מאז נסוג מלבנון. חלק מהכוחות, המונים אלפי חיילים וכוחות טנקים ומטוסים הגיעו לא רחוק מנהר הליטני.

התושבים המקומיים מקבלים את שיירות צה"ל באדישות יחסית. הפעם לא משליכים גרגירי אורז והנערות הלבנוניות לא מחייכות.

„לא הספקנו לנוח והקפיצו אותנו שוב הנה", אומר אחד החיילים מ„דור לבנון". הוא ויחידתו בכוננות סריקה.

מסוקים באוויר. ריח של סולר שרוף. מכשירי תקשר מטרטרים. הפעם, כך ניתן לקוות, יודעים כולם שזהו עניין לשעות ולימים ספורים. הופכים כל אבן על מנת לדלות כל שביב של מידע. יודעים שמדובר בחיי אדם. ערך עליון בצה"ל.

רק 20 אחוז מהפונים לתק"ם התקבלו ב־85'

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

בשנת 1985 נקלטו בקיבוצי התנועה הקיבוצית המאוחדת 400 משפחות עם ילדים ו־700 צעירים בודדים.

רן כוחן, רכז ועדת הקליטה של התק"ם, שסיים את תפקידו, מסר בדו"ח לתנועתו כי מתוך 400 המשפחות, 100 היו בני קיבוצים שהחליטו לאחר שנים רבות לחזור ל„כור מחצבתם", 100 משפחות עולים מחו"ל ו־200 משפחות מהערים בארץ.

בסך־הכל כל הנקלטים מהווים רק 20% מכלל הפונים ב־1985 בבקשות להיקלט בקיבוצי התק"ם.

רן כוחן אמר, כי ניתן לחלק את הפונים לכמה סקטורים: מבוססים ומשכילים – המחפשים אחר איכות חיים שונה, המלווה במשבר הזדהות עם המערכת העירונית. קבוצה שנייה של פונים באים מסיבות כלכליות וטוענים, כי „נמאס להם לרוץ אחר הזנב שלהם", והם מבקשים לחיות בקיבוץ.

קבוצה שלישית – גרושות ואלמנות המחפשות פתרון מיידי עבור ילדיהן, וקבוצה נוספת הפונה כתוצאה מטרגדיה אישית. בקבוצה זו מונה כוחן אסירים לשעבר, נגמלי סמים ונשים מוכות.

הוא מסר, כי בתק"ם נאלצו לדחות בדרך־כלל פניות אלה עקב אי התאמה או מצוקת שיכון שמעיקה על הקליטה.

מרבית הצעירים שפונים בחזרה לקיבוץ הינם בעלי קשר קודם וזיקה לקיבוצים. חלקם היו חיילים בנח"ל או התחנכו בקיבוצים בעבר.

הימאי התורכי נפגע מקליע — לא ברור של מי

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

בנתיחה שלאחר המוות, שבוצעה אתמול בגופתו של הימאי התורכי שנמצא מת על הספינה „לאוס ו", שנתפסה ע"י חיל־הים מול עזה, הוצא אתמול מגופתו קליע של רובה.

לאחר הנתיחה שהתקיימה במכון לרפואה משפטית מסתבר סופית, כי הימאי התורכי, אשקר סולימאן, בן ה־25, מאיסטנבול, לא מת כתוצאה מדקירת סכין, כפי שנטען תחילה.

הנתיחה בגופה בוצעה עפ"י שופט בית־המשפט באשדוד, חרף התנגדות משפחתו של סולימאן באיסטנבול.

השאלה האם הקליע שהוצא מגופתו של הימאי נורתה מאש שירתה ספינת חיל־הים לעבר „לאוס ו" נשארה לפי שעה ללא מענה.

כזכור, טענו אנשי הספינה התורכית, כי סולימאן אשקר שימש כקברניט הספינה. אולם הרמטכ"ל, רא"ל משה לוי, מסר כי הוא מפקפק בגירסה זו, ולטענתו ביקשו אנשי הספינה, שהבריחה כמות גדולה של חשיש, להתנער מאחריות ולהטילה על הקברניט שנהרג.

● עיריית נצרת הודיעה למשרד הפנים כי היא נחושה בדעתה שלא לגבות מהתושבים את הארנונה בגובה 230 אחוז לעומת אשתקד, כדרישת משרד־הפנים.

מקור צבאי בכיר: המחבלים יודעים מהנסיון המחיר שאנו מוכנים לשלם

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

שאיפת ארגוני המחבלים לחטוף חיילי צה"ל, בעיקר ברצועת הבטחון, קיימת זה זמן רב. הם עלו על נקודת תורפה שלנו, ויודעים היטב, מנסיון העבר, מה המחיר שאנו מוכנים לשלם בשחרור חטופים.

לפיגוע שלשום באיזור בינת ג'ביל אין כל קשר עם המטוס הלובי שיורט לפני שבועיים — מסר אתמול מקור צבאי בכיר בגבול הצפון.

הוא ציין, כי המארב שהציבו המחבלים היה מתוכנן היטב. מתוחכם למדי וקדמו לו, כפי הנראה, כמה ימים של תצפיות, שהתחקו אחר תנועת צה"ל באזור.

מכת האש שהנחיתה חוליית המחבלים היתה עזה מאוד, במטרה לפגוע בכוח ולחטוף חיילים. אזור הפיגוע, בעיקול דרך, הוא אידיאלי לבצע מארב מסוג זה.

החוליה המבצעת היתה מצויידת כנראה במידע מדוייק על האנשים בשלושה כלי־הרכב. הם תיכננו צירי מילוט העוקפים את מחסומי צד"ל ויוניפי"ל באזור, והכינו מראש כלי רכב לנסיגת המחבלים עם שני החיילים.

„רצועת הבטחון איננה חסומה הרמטית וניתן לעבור אותה רגלית. הסריקות בדרך כלל יעילות, אך לא מן הנמנע, כי עם מבצעי הפגוע שיתפו פעולה גם אנשים מקומיים", אמר המקור.

תידרוך סורי

מתחקיר ראשוני שנערך על החטיפה עולה, כי השיירה המותקפת נעה בשטח לבנון על־פי הפקודות הקבועות, תוך שמירה על כל הוראות הבטיחות. החיילים ניהלו קרב והשיבו אש לעבר המחבלים.

כתבנו מוסיף, כי שני המחבלים שנלכדו אתמול בלילה שייכים לאירגון „חיזבאללה", ולא מן הנמנע כי הסורים הם שתידרכו את חוליית המחבלים החוטפת.

● 10 מיליון דולר דרושים כדי לשפץ את עכו העתיקה מהמסד ועד הטפחות ולהפכה לעיר תיירות ברמה בינלאומית, למסקנה זו הגיעו אנשי העירייה והחברה לפיתוח העיר העתיקה.

● קבוצה טיפולית הסובלת מתיסמונת צניחה המיסתם המיטרלי שבין הפרוזדור לחדר השמאלי בלב, הועפלה לראשונה בישראל במכון הלב שבמרכז הרפואי חיפה (רוטשילד).

אסד: התגמול נגד ישראל על היירוט — לא נגד אזרחים

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — נשיא סוריה חפז אסד אומר בראיון ענק לעתון „ליברסיון", כי פעולת תגמול סורית על יירוט המטוס הלובי לא תבוצע נגד מטוסים או מטרות אזרחיות, אלא במקומות כלבנון, שבה מתחוללים קרבות יום־יומיים בין ישראל לסוריה.

אסד, שנתן את הראיון ביום שישי לכתבת יהודיה ולעורך העתון, טוען כי ישראל אינה מדינה שוחרת שלום־אמת, אלא חותרת להקים מדינה שתשתרע מן הפרת עד החידקל.

אסד אינו מבדיל בין מפלגת העבודה לליכוד. הוא אמר, כי לא יצטער על פרס אחרי הרוטציה משום שמפלגתו היא שכבשה את השטחים.

חנופה עתונאית

שני העתונאים לא הפסיקו להחניף לו. הוא מתואר כ„אמן התחבולות הפוליטיות", „אדון המשחק במזרח התיכון", „ביסמרק של המזרח התיכון". הם מטהרים אותו ממניפולציה של טרור, ואפילו עוסקים בתרחיש מלחמה: „איך אתה מסביר, שבעוד ישראל סיפחה את הגולן, לא התחוללה אפילו תקרית אחת בגבולה. שאלו. „סוריה וישראל הן אויבות", ענה אסד. „תקריות יכולות להתחולל פה ושם בגולן, או במקום אחר על פי מה שהולם את עניינינו".

שימוש בקנאים מוסלמים

אסד אמר בעקיפין, כי הסורים משתמשים בקנאים האיסלמים של „חיזבוללה" להלום בישראל, אך הוא רוחץ בנקיון כפיו בקשר לפעולת הטרור שלהם נגד צרפת.

אסד הודה, כי אחיו ריפעת נפגש בפריס עם מספר 2 באש"ף אבו־איאד אך אינו רואה בפגישה סימן לפיוס עם ערפאת. הוא אמר, כי קצינים סורים נפגשו עם עיראקים בגבול, אבל לא צפוי פיוס גם עמם.

שני שוטרים נפצעו במהלך תגרה בעצרת „כך" ביפו

שני שוטרים ממשמר הגבול נפצעו קל אתמול ו־11 אנשים נעצרו במהלך תגרה שפרצה בעצרת של תנועת „כך" ביפו.

השוטרים נחבלו כתוצאה מידוי אבנים שהושלכו הן מצד קהל המתנגדים שהתקהל במקום והן מקרב אוהדי „כך".

עצרת „כך" שבה נאם הח"כ כהנא, נערכה ברח' בית־פלט, בשכונת עג'מי ביפו. העצרת היתה ברשיון המשטרה.

במקום התכנסו כמה עשרות מאנשי תנועת „כך" ומולם התייצבו, מקץ זמן קצר, עשרות מתושבי האזור, רובם ערבים, שהתבטאו בקולניות נגד כהנא ואוהדיו.

ידוי אבנים הדדי בין שני המחנות, החל כשנשא הרב כהנא את דבריו, והמשטרה הופעלה, כדי להפריד בין הניצים. שני אנשי מג"ב נפצעו באופן קל והועברו לביה"ח וולפסון, לאחר שנפגעו מן האבנים.

המשטרה עצרה 11 חשודים בהפרות סדר, משני המחנות שהיו במקום. לאחר מכן, המשיך הרב כהנא לשאת את דבריו, במשך זמן קצר – וההפגנה התפזרה, מבלי שהיו הפרעות נוספות.

מן המשטרה נמסר, כי חלק מן העצורים ישוחרר היום ואילו חלק אחר יהיה עצור עד מחר, להשלמת החקירה. (עתים)

זארו, המועמד לראשות רמאללה, חזר מירדן

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

ראש עיריית רמאללה לשעבר, נדים זארו, חזר לעיר לאחר שהות ממושכת בירדן, על רקע המגעים למנות לרמאללה ראש עירייה ערבי. זארו נחשב פרו־ירדני והוא המועמד העדיף בעיני ישראל.

כאשר הוחלט להחיש את המאמצים למנות ראש עירייה ברמאללה, התברר כי נדים זארו שקוע בעסקיו בירדן ולא היה בטחון כי יחזור לעירו. לפיכך, החל מאבק ברמאללה בין מועמדים שונים.

המועמדים המקובלים על ישראל לא זכו לתמיכה ציבורית, והמועמדים האחרים לא היו מקובלים על ישראל.

נראה כי עם שובו של נדים זארו נסללה הדרך למינוי ברמאללה.

נדים זארו גם היה ראש עירייה ברמאללה, אבל גורש לירדן בשנת 1969. הוא הוחזר לרמאללה בימי מנחם מילסון, אבל גם לאחר שובו לעיר הירבה לשהות ברבת־עמון.

אנשים ואירועים

הודו מתאבלת על מות הפילוסוף קרישנאמורטי

ניו־דלהי. הודו התאבלה אתמול על מותו של הפילוסוף הדגול ג'ידו קרישנאמורטי, שמת ביום שני מסרטן בקליפורניה. בן 90 היה במותו.

במברק תנחומים ציין ראש ממשלת הודו, ראג'יב גנדי: „ארצנו והעולם מתאבלים על מותו". קרישנאמורטי, שחיבר יותר מ־40 ספרים, זכה לשם עולמי כהוגה דעות, משורר ואיש המיסטיקה. בזמנו הועלה על נס בבריטניה כ„משיח".

קיימים ארבעה מכונים בין־לאומיים הנושאים את שמו, בארה"ב, בריטניה והודו. הוא נחשב כאחד הפילוסופים הדגולים של המאה ה־20.

המחזאי האירי ג'ורג' ברנרד שאו כינה אותו: „בן־האדם היפה ביותר שראיתי מעולם". אלדוס האקסלי מבריטניה, מחבר „עולם חדש", אמר לאחר ששמע הרצאה מפיו: „היה זה כאילו האזנתי להרצאה של בודהה — עוצמה כזאת, סמכות רבה כזאת". (עי"ח)

„שיעור" בשיווק תיירות ל־200 רבנים מארה"ב

200 רבנים, נציגי הזרמים השונים בארה"ב, הגיעו ארצה באמצע השבוע הבא לכנס תיירות המאורגן ע"י משרד התיירות בשיתוף עם הבונדס ואל־על. מטרת הכנס לעודד תיירות קהילתית מארה"ב.

הכנס ייפתח ביום ג' הבא על־ידי שר התיירות, אברהם שריר, ויינעל כעבור שלושה ימים בטקס בו ישתתף ראש הממשלה, שמעון פרס. משך ימי הוועידה ייפגשו הרבנים עם נשיא המדינה, אישי ציבור ושרים. לוח אירועים עמוס יכלול גם סיורים בסדנאות עבודה, בהן ילמדו הרבנים כיצד ניתן לעודד ולשווק חבילות סיור לישראל גם בעיתות מצוקה. (עתים)

תואר דוקטור עלה 40 מיליון דולר

מאת עלי בהן, כתבנו בדנמרק

קופנהגן. — מצרי בן 41, רפעת אל סעיאר, שאך לפני חודש זכה בתואר כבוד של „איש השנה השוודי" בזכות המצאותיו, הפטנטים שלו ועושרו המופלג — מתהדר בתואר דוקטור, שלא זכה בו.

האמון הבלתי מסוייג שהשוודים נתנו עד כה ברפעת, שנחשב לגדול עשירי שוודיה עם הון ומניות ביותר מ־400 מיליון דולר, התערער בעקבות גילוי ההונאה, ומניותיו בחברת „פרמנטה" השייכת לו, נפלו ביום אחד בכ־10% מערכן, כלומר ב־40 מיליון דולר.

אל־סעיאר אהוב מאוד בשוודיה, בעיקר הודות לאורח חיים צנוע שהוא מנהל. הוא מתגורר בדירה צנועה ביותר ונוסע במכונית „סאאב" מדגם ישן. הוא סוציאליסט מוצהר ואת הונו אינו מתכוון להוריש לילדיו, כי אם לקופות צדקה. „עליהם ללמוד את החיים בדרך הקשה" — אמר באחת ההזדמנויות.

עתה נשאל מה הוא מרגיש נוכח הגילוי וענה: „אני מצטער על משגה הנעורים, שבעטיה הצהרתי בזמנו על עצמי כבעל תואר „דוקטור". בדמעות בעיניו אמר: „אני מתחרט על כך".

בר־כוכבא נפרד מפיקוד דרום; אורי שגיא יחליפו

מאת שלי יחימוביץ, כתב „על המשמר"

אלוף פיקוד הדרום, אלוף משה (בריל) בר־כוכבא, מסיים את תפקידו בימים אלה. אתמול ערך האלוף טכסי פרידה מהבדואים בדרום, ומאנשי עיריית באר־שבע.

בפגישה עם הבדואים, הודה בר־כוכבא לנציגיהם על שיתוף הפעולה ההדוק בין הבדואים לבין צה"ל, מאז קום המדינה. שייך אודה, השייך של שבט עזזמה, העניק לאלוף כשי חרב בדואית ואמר לו — „אני מאחל לך שתהיה רמטכ"ל ואפילו שר".

במקום משה בר כוכבא, ייכנס לתפקיד אלוף פיקוד הדרום, האלוף אורי שגיא, הממלא כעת את תפקיד עוזר ראש אג"ם. חילופי הפיקוד הרשמיים יתקיימו ביום א' בשבוע הבא.

הפירסומות והמציאות – המודעה מאירת העיניים ברחוב בברלין, מכריזה על כך ש„נשים בימינו אינן זקוקות למחוך – יש להן חוט שידרה". בפירסומות למגזין נשים חדש. מה חושבת הזקנה שחוחת הגב העוברת על־יד כרזה זו! (צילום: אי־פי)

סיור חטוף בלבנון

דמשק מושכת בחוטים?

התכנון המקצועי והביצוע התוקפני מעלים חששות כבדים כי האחראים לפעולת החטיפה בלבנון יושבים בסוריה ■ שבועיים אחרי חטיפת המטוס הלובי יש לסורים סיבות טובות לנקום ולנטור

מאת עוזי מחנאימי

פעולת החטיפה של חיילי צה"ל היתה מבצע מתוכנן ויזום, שמטרתו ללכוד ולקחת בשבי חיילי צה"ל. יש לציין עובדה ברורה בביכול זו, כיוון שהיא המפתח להבנת הבעייתיות של האירוע הטרגי מאתמול. יש לציינו בעיקר כי נשמעו רמזים כי אולי החוטפים ניסו ללכוד רק חיילי צד"ל ולא אנשי צה"ל. רמזים כאלה הם נסיונות ראשונים לטייח פרשה עגומה זו, שהדיה עוד יכו גלים.

תכנון מדוקדק ונועז כמו הפעולה משלשום מחייב הכנה מדוקדקת, איסוף מודיעין לקראת הפעולה, תיאום עם גורמים בשטח (למשל ארגון „אמל") תכנון דרכי מילוט והכנת מקום אליו יעבירו את החטופים. מי הגופים הפועלים בדרום לבנון אשר יכולים לתכנן מבצע מורכב כזה?

מדובר בארבעה גופים עיקריים: ארגון „אמל" — הדומיננטי בדרום־לבנון והמקובל על רוב התושבים; אחד מהארגונים הפלשתינים, בעיקר ארגונו של אחמד ג'יבריל, הפועל בשיתוף הדוק עם ארגון „אמל"; הארגונים השיעים הקיצוניים שפועלים תחת צל של שמות־כיסוי שהנפוץ ביניהם הוא ה„חיזבאללה"; הגוף הרביעי, שהוא חשאי, מסוכן ופחות ידוע מן האחרים, הוא המודיעין הסורי, אשר פועל בדרך־כלל באמצעות שליחים.

יכולת בלי מוטיבציה

מי מכל ארבעת הגופים היה יכול לבצע את החטיפה?

מבחינת היכולת הצבאית והשליטה בשטח — ארגון „אמל" מסוגל לכך. אנשיו מקיאים בפעילות צה"ל וצד"ל ברצועת הביטחון ומקבלים גיבוי מהתושבים המקומיים. יחד עם זאת, ספק רב אם לארגון יש כיום אינטרס לחטוף חיילים של צה"ל. „אמל" מחויב קודם כל לאינטרסים של תושבי דרום־לבנון, ואירועי יום האתמול — סריקות צה"ל בכפרי דרום־לבנון — נוגדים באופן מהותי את האינטרס של הארגון.

בניגוד לארגון „אמל", שיש לו יכולת ואין לו מוטיבציה, המצב אצל הארגונים הפלשתינים הפוך. על אירגונים אלה נמנים ארגוני הפורשים מערפאת ובעיקר אירגונו של אחמד ג'יבריל ולהם יש מוטיבציה מירבית לפגוע בצה"ל, אך יכולת נמוכה יחסית של פעולה. אם את החטיפה ביצע אחד מהארגונים הפלשתינים, הוא לא יכול היה לבצעה בלי שיתוף־פעולה של גורם מקומי — בעיקר אלמנטים קיצוניים בארגון „אמל". המוטיבציה של הפלשתינים מתבטאת בדבריו הנזעמים של אחמד ג'יבריל, לאחר חטיפת המטוס הלובי כי ישראל מתחה את החבל ואיים בנקם.

הארגונים השיעים הקיצוניים הם הרבה פחות מוגדרים. מיד לאחר החטיפה נפוצו שמועות כי ארגון „חיזבאללה" אחראי לכך. ה„חיזבאללה", למרבה ההפתעה, אינו ארגון טרור אלא תפיסת עולם, שהיא שם־כיסוי לפעילות של ארגונים שיעים פנאטיים וקיקיוניים, שפועלים בהשראה איראנית־סורית. לארגונים אלה מוטיבציה גבוהה ויכולת בינונית, או אף פחות מזה, לביצוע עצמאי של פעילות, כאשר אין לה גיבוי סורי או איראני.

חטיפה על־ידי שליח

הגוף הרביעי והמסוכן ביותר הוא המודיעין הסורי. מנגנון המודיעין הסורי, שבסיסו בבקעת הלבנון, לא פוסק מלרקום מזימות שמטרתן להקשות את החיים על פעולת ישראל בלבנון. הסורים פועלים בדרך־כלל על־ידי שליחים. לעיתים יהיו אלה שיעים לבנונים ולעיתים אנשי הארגונים הפלשתינים הפרו־סורים. לפעמים יהיה זה ארגון הס.פ.פ. — מפלגת הלאום הסורית, הפועלת בלבנון כארגון טרור לכל דבר.

יומיים אחרי חטיפת חיילי צה"ל אין זה חשוב כלל מי בדיוק השליח אשר ביצע את עבודת החטיפה. הרבה יותר מעניין מי עמד מאחוריו. התכנון המקצועי והביצוע התוקפני מעלים חששות כבדים כי האחראים יושבים בדמשק. למי ששכח, שבועיים אחרי חטיפת המטוס הלובי יש לסורים את כל הסיבות לנקום ולנטור.

יש כתובת לקיצוניות

מאת רונית מורגנשטרן

הגוף שלקח על עצמו את האחריות לחטיפת שני חיילי צה"ל מתקרא „אירגון ההתנגדות האיסלאמית". על השאלה מי מסתתר מאחורי כינוי זה מנסה לענות מרטין קרמר, חוקר בכיר במרכז דיין שבאוניברסיטת תל־אביב.

קרמר מציע לא לראות בכינוי זה כתובת של גוף מוגדר. „הכינוי הזה", אומר קרמר, „מהווה מעין סיסמה או הצהרה. הוא נועד לשמור על מידה מסוימת של עילום־שם ומסתורין. מצד אחר הוא בא להבהיר, לישראל בעיקר, מהם המניעים לפעולה. זה בסך־הכל שם נוסף לאותה קבוצת שיעים קיצונים, או שם שמשתמשות בו קבוצות שיעיות קיצוניות שונות מפעם לפעם. תחת הכינוי הזה הסתתרו כבר בעבר קבוצות שלקחו על עצמן אחריות לפעולות נגד ישראל בדרום לבנון, עוד לפני הנסיגה".

בסופו של דבר, לדברי קרמר, מאחורי כל הקבוצות הקיצוניות — המסתתרות תחת שמות כ„התאחדות הסטודנטים המוסלמית" או „מתאבדי האימאם חוסיין", וגם כנראה „אירגון המדוכאים עלי אדמות", שחטף ורצח את היהודים בביירות — עומד „אירגון חיזבאללה", שהוא אירגון־הגג של כל קבוצות השיעה הללו. בראש חיזבאללה עומד השייח' מוחמד חוסיין פדאללה, הנחשב למנהיגן הרוחני של קבוצות הטרור השיעי. זהו אירגון הפועל על־פי מניעים דתיים ומקבל הוראות ואמצעים מאיראן.

אירגון ה„חיזבאללה", מסביר קרמר, הוא הזרוע השיעית האיראנית, הפועלת נגד ישראל בלבנון והסביבה, כפי שאירגון הג'יהאד האיסלמי הוא הזרוע הפועלת נגד מטרות מערביות, בעיקר אמריקניות.

אנשי ה„חיזבאללה" שואפים בסופו של דבר להפוך את לבנון לרפובליקה איסלאמית נוסח איראן. מטרה אחרת שלהם היא להילחם במה שהם מכנים „האימפריאליזם האמריקני והמערבי בכלל בעולם ובלבנון". הם גם קוראים לשחרור ירושלים על־ידי חיסול מדינת־ישראל והשלטת האיסלאם על ירושלים.

„לאחר נסיגת ישראל", מסביר המזרחן מרטין קרמר, „מצא את עצמו אירגון החיזבאללה" כגוף מפולג מאוד. כשיצאנו מלבנון, השארנו אותם בפני הברירה אם להמשיך במאבק נגדנו או להתרכז במאבק על השלטון בלבנון. היום קיימות שתי אסכולות עיקריות ב„חיזבאללה"; אחת מהן טוענת, שללא תוכנית ערבית־איסלאמית כללית לשחרור ירושלים, אין השיעים חייבים לשאת בנטל הזה לבדם. האסכולה השנייה טוענת, שאם השיעים יוותרו על המאבק לשחרור ירושלים הם יאבדו את תמיכת המונים. זהו הקו בו תומכת איראן".

אירגון „אמל", מוסיף קרמר, שהוא אירגון הטרור השיעי המתון יותר, שם את הדגש על ההתנגדות הלאומית ולא הדתית־מוסלמית־שיעית. מאז הנסיגה של צה"ל מלבנון התרבו סימני החיכוך בין „אמל" ו„חיזבאללה" גם בדרום וגם בביירות. עם זאת, שתי התנועות מתנגדות לעצם קיומה של רצועת הביטחון. למרות החיכוכים בינם לבין ה„חיזבאללה" לא יכולים אנשי „אמל" במצבם הנוכחי לפעול כנגד הקיצונים השיעים, כדי לא לעורר את דעת־הקהל השיעית נגדם.

בטחון בשלט קרוב

עם הקמת רצועת הבטחון בדרום לבנון התברר כי כדי לשמור על הרצועה יש צורך בצד"ל וכדי לשמור על צד"ל — נחוצה נוכחות של צה"ל. כך עלולה ישראל לשקוע שוב בבוץ הלבנוני

מאת יהודה צור

מרחוב לרחוב. משכונה לשכונה. כוח צה"ל סורק בלבנון אחר החטופים. (צילום: דובר צה"ל)

מבט על איזור התקרית. שר הביטחון בלבנון, אתמול. (צילום: מיכאל צרפתי / באדיבות „במחנה")

חטיפתם של שני חיילי צה"ל מעלה שוב את שאלת יעילותם של רצועת הבטחון וצד"ל. כאשר קיומם של השניים תלוי בהמשך הנוכחות של צה"ל על אדמת לבנון, לאלה שסברו, שפרק לבנון עומד כבר מאחוריהם, מתברר עתה, שפרק לבנון טרם נסתיים עבור ישראל. כל עוד יזדקק צה"ל לנוכחות באיזור כדי להבטיח קיומה של רצועת הבטחון ותמיכה בצד"ל.

מאז הוחלט על הקמתה הרשמית של רצועת הבטחון במאי שנה שעברה, פסחו למרבה המזל מאות פיגועים על חיילי צה"ל. למעט התקרית בה נהרגו שני חיילי צה"ל בראס־ביירדה. בנוסף לכך היו בזה פצועים באירועים אחרים ובכלל זה פציעה קשה של קצין צה"ל שנפגע במארב מחבלים. אמנם בסטטיסטיקה הישראלית לא נרשמים הנפגעים מקרב חיילי צד"ל. אך היו בזה עשרות — הרוגים ופצועים. כמו במקרים רבים בעבר, כל עוד מספר הנפגעים בצד הישראלי היה נמוך, הלכה ונשכחה פרשת לבנון מתודעתם של תושבי מדינת ישראל. יותר מאלף פעולות עוינות בוצעו מאז הקמתה של רצועת הבטחון נגד צה"ל, צד"ל ויישובי הגליל אשר טעמו שוב את טעמם של טילי קטיושות בעשרות מקרים בחודשים האחרונים.

מגיבוי לנוכחות

בעת „מכירת" רעיון רצועת הבטחון לדעת הקהל הישראלית, עמדו יוזמיו על היתרונות הטמונים בעזיבת צה"ל את השטח ומסירתו לידיו של צד"ל, בתוספת „גיבוי" של צה"ל. התקרית האחרונה המחישה יותר מכל. שבינתיים הגיע „הגיבוי מרחוק", עד לשלב הנוכחי, בו חיילי צה"ל נוטלים חלק בסיורים של חיילי צד"ל. כבר בעבר השמיעו גורמי בטחון שונים ספקות בכל הקשור ליכולתם המבצעית של חיילי צד"ל. כל עוד היה מדובר בירי מעמדות נייחות במעברי הגבול נגד מכוניות־תופת המנסות לחדור דרך מכשולים. הוכיחו אנשי צד"ל יכולת טובה.

לא די ב„גיבוי מרחוק"

ערב החלטה על הקמת הרצועה התנהל ויכוח בתוך מערכת הבטחון בין המצדדים בעזיבה מוחלטת של לבנון לבין הגורסים נוכחות ישראלית. בפשרה שהתקבלה בין הצדדים היו טמונים, במקרים רבים, זרעי הפורענות. התברר שכדי לשמור על רצועת הבטחון יש צורך בצד"ל וכדי לשמור על שניהם חייב צה"ל לקיים נוכחות־מוגברת. כן התברר, שלא די להעניק „גיבוי מרחוק". אלא יש צורך ביחידות צה"ל המקיימות פעילות מבצעית שוטפת בדרום לבנון. לא רק הצורך למנוע חיכוכים בין צד"ל ליוניפי"ל, ולא רק הרצון למנוע התנגשויות וכרחץ דמים בין צד"ל לבין האוכלוסיה השיעית בעקבות פיגועים נגד צד"ל, אלא גם החובה לוודא שהפעולה המבצעית מתנהלת כסדרה. הובילו לתוצאה הנוכחית של מעורבות יתר של צה"ל ברצועת הבטחון. כאשר הכמות נהפכת לאיכות שונה. אין ברירה אלא לצפות לכך שגם מספר הנפגעים ילך ויגדל. זאת כבר ראינו בלבנון בצורה מוחשית וכאובה. עתה יש חשש, כי מה שנוצר כדי למנוע את מעורבות צה"ל בלבנון, ייהפך להתערבות מחודשת של ישראל במעגל הקסמים המוכר לנו מאד מן העבר.

להפוך את התושבים לאויבים

אחד הנימוקים לעזיבת צה"ל והקמת רצועת הבטחון היה הרצון להמנע מהפיכת האוכלוסיה השיעית בדרום לבנון לאוייב מספר אחד של ישראל, במקומו של אש"ף. עד כה הצליחו שני הצדדים, הן השיעים של „אמל" והן ישראל, להמנע מהתנגשויות רבתי ביניהם, תוך רצון לשמור על סטטוס־קוו למרות פיגועים וירי קטיושות לעבר הצד הישראלי ותגובות מאסיביות של צד"ל לעבר הכפרים השיעיים מצפון לרצועת הבטחון. אולם פעולות צד"ל עדינות פחות ותגובותיו חריפות הרבה יותר. ב־30 בדצמבר הונח מטען־צד — לא הרחק מהמקום בו נחטפו עתה שני חיילי צה"ל — שגרם למותו של מפקד פלוגה בצד"ל ולפציעתם החמורה של שלושה חיילי צד"ל אחרים ולפציעה קלה של חייל צה"ל. תגובת צד"ל היתה אלימה ובסריקות שנערכו בכפר סמוך, גרמו לנטישת 500 תושביו. גם כאשר מפקד צה"ל בדרום לבנון ואפילו שר הבטחון ביקשו מן התושבים לחזור לכפרם — מנעו זאת מהם חיילי צד"ל. לפני כמה שבועות, כאשר שבו למקום 80 תושבים, המתינו להם עשרות חיילי צד"ל, שהבהירו להם באורח חד־משמעי, כי החשבון טרם נסגר ורצוי שיעזבו מיד. כך נהפך הכפר לישוב רפאים ומקום מסתור למחבלים, שככל הנראה השתמשו ביישוב גם בפעולה האחרונה בה נחטפו שני חיילי צה"ל. עובדה היא, שלא הרחק משם נראתה מכונית „מרצדס" שחורה מונקת מהמקום כשהיא מובילה ככל הנראה את שני החיילים החטופים לצפון לבנון.

הצמדותם של חיילי צה"ל אל יחידות הצד"ל מסוכנת לישראל לא רק בגלל הפגיעות האפשריות, אלא גם מכיוון שהיא קושרת את צה"ל בצד"ל באורח שלילי בתודעתם של התושבים השיעים. עם הסכנות הכרוכות בכך לעתיד, ישראל עושה מאמצים כבירים כדי למנוע בריחת תושבים לא רק מרצועת הבטחון אלא גם מתוך השטח שבין גבולה הצפוני לבין נהר הזהרני. ישראל יודעת היטב, שאוכלוסייה צפופה מעניקה יותר בטחון, כי התושבים עצמם מעוניינים בשקט ובשלווה ועצם נוכחותם מונעת הסלמה בפיגועים נגד ישראל וצד"ל.

עתה, במקרה האחרון, נאלצת ישראל לפלוש שוב, גם אם באורח זמני, באופן מאסיבי לתוך עשרות כפרים שיעיים ולשבש את חייהם של התושבים וכך היא פוגעת באחד מיסודות מדיניותה להמנע מפגיעה באוכלוסיה האזרחית.

בחשבון ההפסד והרווח של רצועת הבטחון נראה, שחיוניות קיומה מוטלת בספק. היחס המספרי בין ה„חונכים" הישראלים לבין חיילי צד"ל העוסקים בפעילות מבצעית הוא גדול מאוד. הדבר ממחיש שוב, שהביצוע בשטח רחוק מן הרעיון המקורי ושוב קיימת סכנה שישראל תשקע שלא מרצון בבוץ הלבנוני.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי חמנים: עמית אוסר

אותו זה מרגיז

מאת מוטי בסוק

ה„גרופיס" של מודעי

עמוס פרושן, אין בעיות פרנסה

אברהם שכטרמן, שכר מלא

יצחק מודעי שונא מפעלים לא יעילים. יצחק מודעי שונא אבטלה סמויה של שכירים, במקומות עבודה ציבוריים. יצחק שמיר שונא לחתום על משכורות לעובדים לא נחוצים. אבל יצחק מודעי אוהב מאוד, לפתוח את הקופה הציבורית. ובנדיבות רבה. בפני אנשים מבוססים. אם הם חברים במפלגה הנכונה.

דוגמא ראשונה. רואה החשבון עמוס פרושן איש המפלגה הליברלית. פרושן מונה על־ידי מודעי — כשכיהן כשר האנרגיה ליו"ר הדירקטוריון של חברת החשמל. ב־31.12.84 תמה תקופת כהונתו, ולמרות זאת ממשיך הארון פרושן לקבל מהחברה, בגיבויו המלא של מודעי, תנאי שכר מלאים. כולל רכב, נהג צמוד ושאר ההטבות.

עמוס פרושן הוא רואה חשבון אמיד מאוד. לעמוס פרושן אין בעיות פרנסה. יש לו בשפע גם לחם וגם חמאה.

ב־3.2.86 פנה משרד האנרגיה אל רשות החברות הממשלתיות. וביקש לדעת מהי האסמכתא החוקית להעסקתו של פרושן. כעבור שבוע, ב־10.2.86, התקבלה במשרד תשובתו של מנהל הרשות, זאב רפואה, שגם הוא התמנה על־ידי מודעי גם הוא גרופי של שר האוצר.

אומר רפואה לשר האנרגיה הנוכחי משה שחל: דירקטריון חברת החשמל לא ביטל את המינוי, מסקנה — המינוי תקין. גם משום שפניית הרשות לשרי הממשלה, בנושא זה, לא זכתה בשעתו למענה. מה שנקרא במתמטיקה, הוכחה בדרך השלילה.

אין ספק. רפואה לא היה „מתאמץ" להעלות על הנייר תשובה מגוחכת כזו אלמלא היה לו גיבוי מוחלט של שר האוצר.

הגיב השר־הער"ר שחל: „תשובה זו איננה מקובלת עלי. אני מתכוון לבדוק אותה. היא מופרכת מבחינה חוקית. החוק מחייב החלטה בדבר בחירה מחדש, ולא החלטה בדבר פקיעת הכהונה. החלטה בדבר כהונה מחדש לא נתקבלה".

אני מעריך כי בכספים שממשיך לקבל הארון פרושן, מדי חודש, מחברת החשמל ניתן היה לפתור בכבוד את בעיותיהם של שלושה ממפוטרי „אתא".

על הדוגמה השניה אומר שחל: „להפתעתי נודע לנו במשרד האנרגיה, בימים האחרונים כי על אף שחברת ים המלח, היא חברת תעלת הימים, הפסיקה את פעילותה זה לא כבר. ממשיך היו"ר שלה לקבל שכר מלא והטבות שונות". ומי עומד בראש חברה זו? לא צריך להתאמץ. התשובה ברורה. עוד אחד מיקירי מודעי. עוד בכיר בליכוד. וכמובן, כמובן, מדובר באדם אמיד. מודעי והליכוד דואגים לעשירים. ליו"ר של חברה שחדלה להתקיים, והוא בכל זאת ממשיך לקבל משכורות והטבות נדיבות. אברהם שכטרמן. מכירים? הוא יצג במשך שנים רבות את חרות בכנסת. גם שכטרמן אינו נמנה עם העשירון התחתון...

סיפר השר משה שחל: „בסוף השבוע שעבר התקבלה אצלנו הודעה טלפונית מרשות החברות הממשלתיות, כי שכטרמן הגיש ב־31.1.86 את התפטרותו (לאחר ששר האנרגיה „טיפטף" את הסיפור לכנסת) ואולם הוא ימשיך להנות משכר מלא והטבות במשך שלושה חודשים. אין צורך לומר שעניין זה לא נעשה בידיעתי ואינו לרוחי. עוד לפני מספר שבועות לא ידעתי כלל שיש לחברה יו"ר פעיל בשכר מלא".

שחל מעיר כי „דבר תמוה הוא העסקתם של יו"רים פעילים בלי ידיעת השר הממונה, כשההסכמים נחתמים ישירות בין משרד האוצר, רשות החברות, ויו"רים אלה.

ושר האנרגיה מסכם: „שאלת החזר התשלומים ששולמו לפרושן ושכטרמן נמצאת בבדיקה משפטית. אם ימצא בסיס חוקי לכך נדרוש מרשות החברות הממשלתיות, כמעסיקת השניים, לתבוע את החזר התשלומים".

חיים רמון, ח"כ המערך בוועדת הכספים, טוען כי מדובר כאן ב„שערוריה בלתי נסבלת". לדבריו חושפים דברי שחל „שימוש שלא כדין בכספי ציבור".

בממשלה, בקבינט הכלכלי, ובכנסת, בליכוד ובמערך. יש יותר מדי נציגים ומגינים להון. הם דואגים לאינטרסים ולאנשים שלהם בצורה יוצאת מהכלל.

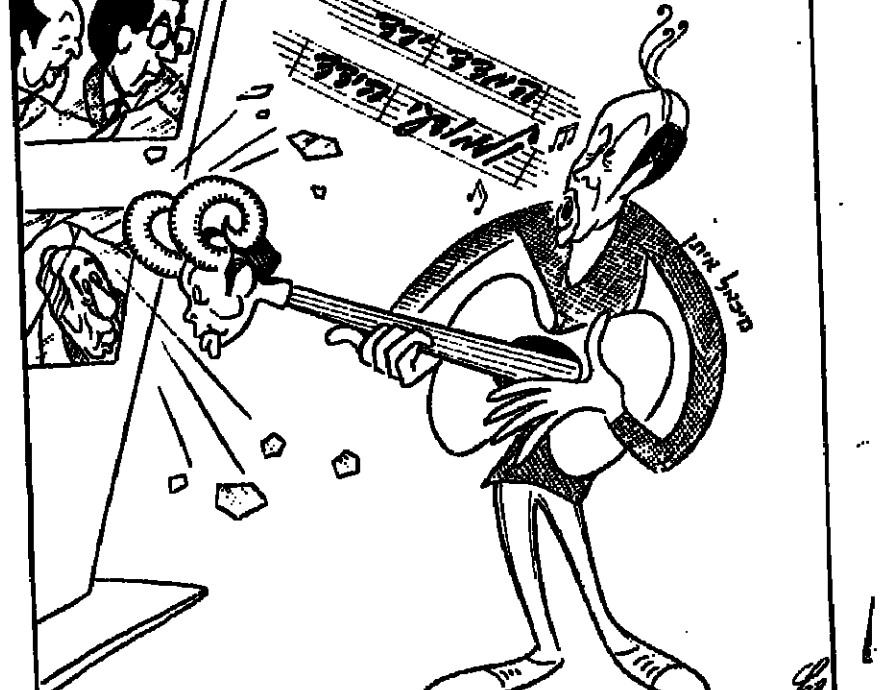

הוועדה תמליץ, המרכז יאשר?

מאת דורית גפן

החלטת ועדת הביקורת של מפ"ם לפסול את הבחירות לרשימת המועמדים של המרכז למזכירות המפלגה (הסיבוב הראשון), שנערכו לפני יותר מחודש ימים, החזירה את בחירת המזכירות לשלב ההתחלתי.

הפסילה באה בעקבות עתירתו של מאיר תלמי (יורקס), אשר טען בין היתר: „התברר כי נמצא חבר או קבוצת חברים, שהפיץ בין החברים במרכז גליון בו נאמר במי צריך לבחור בהצבעה הראשונה, ואת מי צריך למחוק בהצבעה השניה. מבין 18 החברים שנבחרו — 14 הם מהרשימה „המומלצת". שלא על פי המלצה זו נבחרו: יונה גולן, נעמי ציון, שרה לזר ושלמה אלקבץ." בהמשך עתירתו כותב תלמי: „לדעתי חל עיוות שאין להשלים אותו. הוא מערער את האמון בקיום הנוהל הדמוקרטי התקין. הוא תדריך ועידוד להתארגנות סיעתית, האסורה על פי חוקת המפלגה, והשלמה אתו מזמינה אי־אמון למפרע במזכירות שתבחר."

כאמור החליטה ועדת הבקורת לאחר שדנה בעתירה, על ביטול השלב הראשון של הבחירות, שהתקיימו בישיבת המרכז מה־8.1.86, ועל קיום בחירות חדשות למזכירות המפלגה.

על רקע זה אומר מזכיר המרכז חנן ארז: הגענו למסקנה שמוכרחים להגיע להצעה מוסכמת. אין היום כל עניין בהתכתשות וויכוחים, במיוחד כאשר יש מפנה בשטח ומורגשת הפעילות של המפלגה. אנו רוצים להוציא את המפלגה מהמבוך של בחירת המזכירות. לדבריו, העניקה הוועדה הפרסונלית מנדט לצוות מצומצם כדי לגבש הצעה מוסכמת, שתהיה הצעה משותפת — פה אחד. ביום ראשון אישרה הוועדה את הצעת הצוות, והיא תנסה לשכנע היום את המרכז לקבל את ההצעה.

מזכירות מוגדלת

בהצעה החדשה ישנם שינויים. הבולט בהם נוגע לגודלה של המזכירות. המזכירות הנוכחית (היוצאת) מורכבת מ־121 חברים, ואילו ההרכב החדש, המובא היום לאישור המרכז, התרחב ל־189 חברים — גידול של כ־30 אחוז. כיצד הגיעו לממדים אלה? מסביר חנן ארז: הרשימה כוללת את 121 מומלצי הוועדה הפרסונלית (הרשימה שהוצגה לחברי המרכז ב־8 בינואר), שבתוכם 19 בעלי תיקים, כפי שמפורש בחוקה. הוועדה מציעה לצרף אליהם עוד כ־20 אחוז (27 חברים) על־פי המלצתנו. כמו כן יש תוספת של 21 חברים ותיקים מהעיר. הקיבוץ והמגזר הערבי. על אלה יצורפו עוד 6 בעלי תפקידים, שראוי לדעת הוועדה לצרפם בתוקף תפקידם. עוד 14 חברים יצורפו למזכירות, הפעם מבין המצטרפים החדשים שבאו למפ"ם בשנה האחרונה — אם על בסיס קבוצתי („ארץ הצבי"), ואם על בסיס אישי וציבורי.

כל הקטגוריות הללו יוצרות מזכירות חדשה בת 189 חברים. חנן ארז מבהיר, כי המפלגה קיבלה את עקרון הייצוג למצטרפים החדשים, ובעתיד אפשר בהחלט שלמזכירות יצורפו עוד חברים, אם תהיה הצטרפות למפ"ם.

בחינת החלוקה הפנימית של ההרכב המוצע היום למרכז מלמדת, כי הופר האיזון (הפריטט) בין הקיבוץ לעיר. לקיבוץ־הארצי יהיו בהרכב המזכירות המוצע 83 חברים, ואילו לעיר 88 שעליהם יש להוסיף עוד 18 חברים ערבים. לדבריו של ארז זהו חלק מהביטוי של מגמת ההצטרפות למפ"ם בעיר. הוא מבהיר, כי בהרכב המוצע יש „כיסוי" לחברות, לצעירים, לעדות המזרח ולמיגזרים אחרים. „עשינו מאמץ עליון להיענות לסניפים ולבעלי תפקידים, שסברנו כי חשוב שיהיו במזכירות".

מלאכת הרכבה מסובכת

מלאכת ההרכבה המסובכת שעשה הצוות ואשר אושרה על־ידי מליאת הוועדה הפרסונלית תובא כאמור להכרעת המרכז היום. אך לא ברור כלל אם תאושר במיקשה אחת. כמה עשרות חברים שהציגו את מועמדותם לבחירה במרכז (במסגרת 20 אחוז) לא נכללו בהצעה החדשה. חנן ארז מקווה לשכנע אותם לקבל את דין התנועה, לוותר על זכותם להתמודד, ולתרום בכך להסכמה המשותפת. השאלה האם ייענו לבקשה להסיר את מועמדותם —" כדי לסייע לקבל את הצעת הוועדה הפרסונלית" — תיפתר רק היום בישיבת המרכז. ברור, כי תשובה שלילית מצד המועמדים תחייב קיום הצבעה בשני שלבים — על פי הנוהל.

נושא אחר שיעמוד להצבעה הוא הרכב ועדת הביקורת של המפלגה, הנעשית אף היא במסגרת חידוש המוסדות. בפני המרכז תובא הצעה מוסכמת של הוועדה הפרסונלית. לדברי מזכיר המרכז, ישנם הפעם בהרכב החדש של ועדת הבקורת מספר גדול יחסי של מקצועיים אשר יוכלו לדעתו לסייע בעבודת הוועדה. אחד הלקחים מעבודת הוועדה היוצאת — הוא מסביר — שדרושים יותר משפטנים.

לראשונה בתולדות המפלגה יבחר המרכז גם בבית־דין של המפלגה. ההרכב של 11 חברים שיוצע לאישור, כולל חברים ותיקים בעלי מעמד אישי וסמכות אישית.

ראוי לציין כי שלושת הגופים שהמרכז יבחר היום (מזכירות, ועדת הבקורת ובית־הדין) ייבחרו עד לוועידה הבאה. עד אז, ככל הנראה בעוד כשישה חודשים, תתקיים מועצה ארגונית, אשר תקבע חוקה חדשה ותקנון חדש, שעל פיהם ייבחרו להבא המוסדות.

בישיבת המרכז היום יתקיים גם דיון מדיני.

הצעה מוסכמת למזכירות מפ"ם, שגובשה לאחר מאמצים רבים, תוגש היום לאישור המרכז — אך לא ברור אם תאושר במיקשה אחת

הכבוד האבוד של פרץ מרקיש

מאת א.ב. יפה

פרץ מרקיש. בכל זאת „הרוג מלכות"

הוועד־הפועל של גוף המתקרא „ארגון „אסירי ציון מברית־המועצות" פירסם בכמה עיתונים בשבוע שעבר „גילוי דעת" שבו הוא מביע תדהמה „מהחלטות ועדת הערעור המיוחדת להכיר בסופר האידי פרץ מרקיש ז"ל כהרוג מלכות." ולמה נדהמו כה מנהיגי האירגון הזה? משום לדעתם השתייך פרץ מרקיש לאותה קבוצה של „יהודים מטעם", שהתמסרו בכל לב ונפש למימסד הקומוניסטי בבריה"מ והשתתפו בחריצות יתרה בעקירת הדת היהודית ומוסדותיה, בהשמדתה ובעיוותה של השפה העברית וספרותה, בחרם והשמדת התנועה הציונית. כתוצאה מזה — קובעים מנהיגי האירגון הנ"ל — „שלטונות הקרמלין שלחו לגרדום ולאבדון אלפים מחברי התנועה הציונית".

מפרסמי המודעה באים לעורר בעיה ישנה ופולמוס ישן, שבימינו שוב אינו רלוואנטי. אמנם, בשנות העשרים והשלושים היו יהודים רבים בברית־המועצות שהאמינו באפשרותו של קיום יהודי עצמאי ובטיפוח תרבות יהודית לאומית, בשפת יידיש, ברוסיה הסובייטית. הסופרים העברים ניהלו ויכוח מר ונוקב איתם, בעיקר עם אלה שסגדו ל„שמר העמים". אבל הוויכוח הזה תם לאחר שסטאלין הניף את קרדומו וקטע את התרבות היהודית כולה, חיסל את נושאי־דברה ומשורריה. סטאלין לא שם פרות בין אלה שקיבלו תורתו ופקודתו ללא ספק ועירעור (כגון איציק פעפער), לבין אלה שהיו מוכנים להסכים איתו בהרבה דברים אך שמרו על זיקתם היהודית הלאומית, בעיקר בתקופה שלאחר המלחמה (כגון דוד ברגלסון), או אלה שהיו יהודים גאים ושמרו על גחלת יהדותם ביצירתם (כגון פרץ מרקיש). גם מנהיגי האירגון, המבקשים לייצג את אסירי־ציון מברית־המועצות, הולכים בעצם בדרכו של סטאלין בכך שאינם מבדילים בין אדם לאדם, בין משורר למשורר, ופוסלים את כל אלה שחיו ויצרו בשפת יידיש בברית־המועצות.

עתה יצא קצפם דווקא על גדול משוררי יידיש בתקופה שבין שתי המלחמות ברוסיה, פרץ מרקיש. ולא זו בלבד שמבחינה ביוגראפית אין בו רבב, הוא לא היה סטאליניסט מושבע ולא שיתף פעולה עם הייבסקציה, אלא יצר שירה יהודית לאומית במשך רוב שנות יצירתו, ועוד הגדיל לעשות באחרית ימיו, לאחר הלקח הנורא שלימדה אותו השואה. ונאמנה עלי עדותו של יהושע א. גלבוע המנוח, החוקר המובהק של הספרות היהודית בברית־המועצות, שכתב באחרית דבר שצירף לספר „גחלים לוחשות" (ילקוט מספרות עברית ומספרות יידיש בבריה"מ, הוצ' ניומן תשי"ד):

„... (פרץ מרקיש) האמין כי מהפכת אוקטובר צוררת בכנפיה לא רק גאולה סוציאלית לאנושות הדוויה, אלא גם גאולה לעם ישראל. מוסקבה תקרין על תבל ומלואה — וממנה תצא תורה גם לישראל. אהבת ישראל ואהבת המהפכה התמזגו בנפשו מיזוג הארמוני. במהפכה ראה את השעה הגדולה לאנושות ולעמו כאחד. אך מייד לאחר המהפכה נזדעזע עולמו של מרקיש מהגיית הפרעות ביהודי אוקראינה. שלא כאחרים נענה בשירתו לאנקת השחוטים (ולא בלב קל הביא מרקיש את קרבנו על מזבח ההווה (...) הוא ראה את המהפכה בחיי יהודי רוסיה כראות ניתוח שאין להימנע ממנו. אך לא כירכר בצהלה בשעה שהאיזמל חתך בבשר החי. הסאריום של פעפער ושל ברגלסון, האטימות כלפי צער אנוש — זרים היו לו (...) זו זכותו של מרקיש. הוא משורר נאמן לעצמו. ומשבא בזמן המלחמה המיפנה הגדול, אשר לא פסח כמעט על שום סופר, לא ידעה שירתו של מרקיש מעצורים. הוא איבד את הקונטרולה על לשונו והעלה את כל המתחולל בנפשו. הוא נשאר פטריוט סובייטי וחי כל שעבר על רוסיה ועמיה (...) אך ספר שיריו „פאר פאלק און היימלאנד" (למען העם והמולדת) פותח בשיר ללוחם היהודי. אליו הוא קורא. שא הרובה כשאת ספר תורה (...) שירו תייכבנה בגרמניה אימהות הוא מביא „הביטוי הזועם, שהולידה השואה בספרות יידיש ברוסיה." (עמ' 373־374).

ובאשר לשאלה אם ראוי פרץ מרקיש להימנות עם הרוגי־מלכות, אומר רק זאת. המושג „הרוג מלכות", כפשוטו, פירושו „יהודי שנהרג בגזירת השלטונות הנכריים" (ראה „מילון עברי שלם" של ראובן אלקלעי) ואין צורך לבקש השלכות דווקא ל„עשרה הרוגי מלכות", כלומר התנאים, וביניהם ר' עקיבא, שהוצאו להורג על ידי הרומאים. הגדרתו של מרקיש כ„הרוג מלכות" אינה פוגעת כהוא־זה בזכרם ובכבודם של הרוגי מלכות אחרים.

סבורים היינו כי מדינת ישראל היא מולדתם של כל היהודים, גם של אלה שטעו בעבר והסתייגו מן הציונות. נצחונה של הציונות על פני התנועות האחרות שביקשו לפתור את השאלה היהודית על דרך האוטונומיה וההתבוללות, הוא כה ברור, כה מוחץ, שמדינת ישראל צריכה ויכולה לנהוג יחס סלחני ונדיב לכל אלה שבאו לשבת כאן, גם אם בעבר לא האמינו בה.

הקנאות הלאומנית הבלתי מתפשרת מעוררת רק סלידה.

חוגים מקורבים

מאת דליה שרורי

לא צמיחה — הצלה!

שמעון פרס אם תהיה סיבה טובה

יצחק מודעי מסיבה אינפנטילית

ההתרגשות סביב הביטויים הלא פרלמנטריים שהוחלפו בישיבת הממשלה האחרונה נשמעת מגוחכת במציאות הכסאח של ההוויה הישראלית העכשווית. „אפשיט אותך עירום על הממשלה" (שרון לירדן, ממשלת בגין) היה ביטוי הרבה יותר בוטה מאשר „מניאק". מילה שכל אחד אומר אותה, שלא לדבר על ביטוי ילדותי כמו „פרצוף עגול ומחייך" או הצעה שנוכדת לשר האוצר „לקחת ייעוץ משפטי".

אם להתרחק לרגע מן הפיקנטריה והרמה ולבחון את ההתפרעות המילולית בישיבת הממשלה פוליטית, אפשר, רומני, להגיע לשתי מסקנות. האחת — שמערכת היחסים בין המערך לליכוד היא כבר רע. השניה — ששרי המערך (והשר פרץ) נפרעו בזה אחר זה, על פי תכנון או לא, ממודעי, שמוציא להם את הנשמה עד שהם רואים גרוש, אם בכלל.

השבועיים האחרונים, מתברר בדיעבד, היו במפלגת העבודה שבועיים של סיכום וחשבון נפש. העבודה ביחוד הראה על פירוד גובר והולך. בממשלה הראו שלושת החודשים האחרונים כי לא נתקבלה החלטה שאינה מחולקת ליכוד־מערך. כל נושא המגיע לדיון בממשלה אופי מפלגתי והצבעה היא, בלי חכמות, ליכוד בצד אחד, המערך בצד השני. עם השרים המצביעים עם המערך בנושאי בטחון וחינוך וכך מאפשרים לממשלה לא להגיע מוחלט.

האחריות הקולקטיבית כבר כמעט הפכה לבדיחה. החששות, שממשלת 50:50 מערך־ליכוד לא תוכל לתפקד, שהתפוגגו במידת־מה בשנה הראשונה לכהונת הממשלה, מתאמתים עתה. השחורות מתקיימות. בגלל אי האפשרות התכופה להגיע להסכמה, נתארכים הדיונים. ישיבות הממשלה, כל נושא שבדיקתו מוטלת על שני שרים מן המערך והליכוד מוכרח לבסוף לראש הממשלה ולממשלה, אחרת אין הכרעה. הליכוד, אומרים במערך. כבר לא אפילו להעמיד פנים שעובדים ביחד. המשחק אולי נמאס לו.

בעבר היו פרס ושמיר פורום לסגירת עניינים. לא כן בחודשים האחרונים. הם מסכמים דברים ושמיר מתכחש. כמו בעניין הכללת הפישור בתקופה הראשונה של הבוררות על טאבה. „אינני זוכר שהתחייבתי", טען אחר־כך. „לא היתה התחייבות חד־משמעית". ואם כבר הזכרתי על טאבה. הנה במהלך הדיון הלילי שהיה על כך בקבינט, יצא הליכוד להתייעצויות. עד אותו יום (או לילה) קיים הליכוד התייעצות סיעתית רק פעם אחת, לפני כשנה. כשניסה למנות את דיקל לסגן שר הבטחון. עתה יצא הליכוד להתייעצויות באמצע ישיבת הקבינט, אף־על־פי שהנושא הנדון היה עניין מדיני ולא בעיה פנים־מפלגתית. ללמדך. שגישת הליכוד נהייתה בחודשים האחרונים סיעתית במובן המצומצם ביותר של המילה. בהצבעה על טאבה כבר לא העלו שרי הליכוד על דעתם להצביע בצורה מפוצלת, לפי העניין וההשקפה. הם הצביעו כאיש אחד הצבעה מפלגתית.

★ ★ ★

ראש החץ בהתגבשות לשני מחנות הוא היום יצחק מודעי. באמצעות התקציב וקנאותו על מסגרתו, הוא סוגר כספים באופן שרירותי ומתעלל במשרדים שבראשותם שרי מערך. נושאים נוגעים ללבו באופן מוגבל וקפריזי, בלי טיפת אמפתיה למצוקה אנושית. אבטלה ופגיעה בהסכמי השכר נראית בעיניו חיובית, כי היא תאפשר לו לתת לעובדים... המועמדים לאבטלה מזוהים באיזשהו אופן עם המערך. הוא מפגין אטימות הגובלת בזדון, וזאת כשמפלגת העבודה בשלטון וכשראש המפלגה עומד בראש הממשלה.

אם בתקופה הראשונה לקיום הממשלה החזיק מודעי מעמד תודות לגיבויו של פרס, הרי היום הוא הפך לגיבור הליכוד (עד שהם לא יצטרכו אותו. שלא יהיו לו אשליות בעניין זה). שלושם נתנו לו בכנסת מסיבה אינפנטילית ושוררו לכבודו הוזיריפול, בעקבות המדד הנמוך, הוא עשה זאת, אכן, כמעט לבדו ככל שמדובר בליכוד. רק שלושה שרים מן הליכוד הצביעו בעד התוכנית הכלכלית. יש להם סיבה לשמוח.

המדד האחרון גרם ערפול חושים כנראה ביותר ממפלגה אחת. הוא דרבן את שמעון פרס להכריז על התחלת שלב הצמיחה. הכרזתו, שלוותה גם באיזכורים לא נעימים לליכוד, על שבע השנים הרעות. שבהן הביא את המשק לפשיטת רגל, עוררה גלי התנגדות רחבים. הטיעון המרכזי היה כי אין לכוון את הצמיחה לפי שעון הרוטציה אלא לפי העיתוי שבו המשק יהיה בשל לקלוט כספים כדי להתפתח ולא כדי להפוך אותם לאינפלציה מידרדרת חדשה.

מאחורי הכרזת פרס, שאמנם באה בעקבות המדד ההיסטורי השלילי, עמדו נימוקים נוספים. הכוונה, כי מיפעלים ומיגזרים שלמים במשק עומדים בפני התמוטטות אם לא יקבלו עזרה מיידית. שבסך־הכל מתבטאת במאות מיליוני דולרים. מספנות ישראל, סולתם, מנועי בית, ההתיישבות החקלאית, עיירות הפיתוח ובתקופה האחרונה — סולל בונה. מזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם, שעמד לצאת ביום א' לארגנטינה, ביטל את נסיעתו בגלל המצב בסולל בונה. במפלגת העבודה אומרים, שאם לא יוזרמו לחברה לפחות 100 מיליון דולר תוך ימים, היא בסכנת פירוק. סולל בונה מעסיקה 10,000 איש והדאגה דחופה ומציקה.

עיכוב הכספים לקופת חולים. הנכונות הרבה לפגוע בציבור הגימלאים, המזוהה עם תנועת העבודה יותר מאשר עם המפלגה הליברלית, הסירוב לאשר 5 מיליון דולר תוספת תקציבית למשרד החינוך, הגישה כלפי סולל בונה ומפעלים אחרים — אלה הבהירו למפלגת העבודה, שאם משהו דראסטי לא ייעשה עתה, הוא פשוט לא ייעשה: כי הליכוד מחזיק במשרדי המפתח הכלכליים ואחרי הרוטציה תהיה האטימות גדולה יותר. הודה השבוע אדם בכיר במפלגת העבודה: „עלינו לנקוט מדיניות פרגמאטית שתעלה בקנה־אחד עם האינטרסים שלנו. הליכוד צריך לדעת, כי אם הוא רוצה רוטציה. הוא לא יכול להשאיר אותנו עם בטן רכה כזו. הגענו לשעת אמת".

★ ★ ★

בפגישת „שרינו" לפני שבועיים דיבר פרס על ההישגים בסקטורים השונים והעלה את הרעיון כי יוקם קבינט כלכלי בראשותו. שיורכב משני נציגי הליכוד ושני נציגי המערך. פרס אמר, כי ממילא כל הפניות והבעיות מתנהלות אצלו ובסופו של דבר צריך להשביע את מודעי להכרעות. הוא ביקש מהם לעשות זאת. וכן מעדיף שבצד האחריות תהיה לפרס גם סמכות להחלטות משאבים. כזה גם שהמערך מנותק בין המשרדים הכלכליים המרכזיים שיש בנושא זה הוכר סימטריה מובהק ביחס לליכוד.

בדיון שהתפתח בעקבות הצעת פרס היו רוב „שרינו" נגד הקמת גוף משותף עם הליכוד, סוכם לבסוף, ברוח זו. שגד יעקבי יכין תוכנית כלכלית אלטרנטיבית. כשהכוונה היא, שהוא יכין תוכנית כזו, שהליכוד לא יוכל לקבל. אין להוציא מכלל אפשרות. שתקיפת מודעי בישיבת הממשלה השבוע היתה תוצאה, גם אם לא מתואמת, של רוח אותה ישיבת „שרינו". בה הובהרה היטב מצוקתה של מפלגת העבודה בנושא הכלכלי והמוסדות דה.

במפלגת העבודה מודים, שרוב מוסדי משק העובדים נמצאים עכשיו בצרות. התיישבות. קופת חולים, סולל בונה ועוד. ברור שם, שהצמיחה שפרס מדבר עליה עכשיו, אינה אלא הגשת עזרה ראשונה למפעלים ולסקטורים כדי לאפשר להם להמשיך לנשום ולא ליפול. ברור שם עוד, שהמונח „צמיחה" אינו אלא, בשלב זה, שם מכובס לעזרה שצריך להגיש למפעלים הנ"ל.

כיוון שזה מצב ה„צמיחה" וכיוון שלפחות בחוגים הכלכליים הרחבים יודעים זאת, השאלה היא מדוע ראש הממשלה צריך ליצור נתק בין המהות למצב. מדוע הוא קורא „צמיחה" לגבי מה שאינו אלא פעולת הצלה. אם הצלת מפעלים מהתמוטטות היא צמיחה, כיצד תיקרא „צמיחה" כשיגיע זמנה? אמנם נכון, שסיוע בתנאים המתאימים יכול לבנות את התשתית לצמיחה. אבל אין לבלבל בין המונחים. בפרט כאשר מדובר באימון הציבור. שהוא שביר מאוד ואינו ניתן הארכה באנשי ללא אכזבה. ליבוי ריב עם הליכוד על רקע צמיחה שאינה קיימת יכול. יכול היותה, ליצור מציאות מישברית. בלי הרבה תועלת למערך דווקא.

★ ★ ★

אף אדם רציני באף מפלגה לא חשב השבוע לרגע, שהמשבר שהתפתח ביום א' בממשלה יוביל לפירוקה. עם כל הכעס על מודעי יודעים גם במפלגת העבודה, שפירוק הממשלה על רקע מתן כספים להצלת „סולל בונה" לא יראה טוב בדיוק. אף־על־פי־כן נדמה, שאין היום אדם אחד במפלגת העבודה התומך ברוטציה וגם יצחק רבין, שאמרו עליו שהוא בעד הרוטציה. כי מובטחת לו כהונת שר הבטחון, לא השמיע קול תמיכה — אולי פרט לשמעון פרס עצמו. במפלגת העבודה אומרים שכבל תריי כן, ואילו היא מצדי ידוע, שעד גבול מסויים הוא יכול לכפוף את מפלגתו לרצונו. אך אין כאן מנוס בלתי מותנה. הכל תלוי בנסיבות.

מקובל להניח, ששמעון פרס שומר את מחשבותיו בנושא הרוטציה לעצמו. לפיכך אולי אינה בשורה אני היום. בחוגים מפלגתיים מצוטטים מילה פרס באחרונה את דעתו. העובדה שעמידת ראש הממשלה בתקופת התוכנית הכלכלית. אכן. היא נכס גדול למפלגת העבודה בבחירות. אם לא אקיים את הרוטציה. תחול ירידה במעמדי. שהיא גם ירידה עבור מפלגת העבודה. הרוטציה, לעומת זאת. לא חייבת להיות בהכרח תקופה של קטסטרופה. מי יוכל להביא לאי קיום הרוטציה? אינני מאמין שוועידה בין־לאומית תביא לפירוק, וגם לא נושאי חברה וכלכלה. הדבר היחיד שיכול להביא לפירוק הוא אסקלציה בין שתי המפלגות. שיהיה לה גם רקע אישי. ואיפה שהוא...

הנובע מכאן. בעצם. הוא. שפרס עוד לא גיבש את דעתו. אם תהיה לו סיבה טובה. הוא יפר את הרוטציה, ואם לאו — הוא יקיים אותה. בכנסת כבר חושב כי שהמשבר השבוע, שאם תהיה רוטציה. יוכל המערך זמן קצר לאחר מכן. יחד עם כל יתר הסיעות בכנסת. בלי הליכוד והתחיה, ס"ה 65 ח"כים, להביע אי־אמון בממשלה ולהחליט על הקדמת הבחירות. מערך (41), יחד (3), יגאל הורביץ (1), ר"צ (4), מפ"ם (6), שינוי (3), התחיה (5), רק"ח (4), הרשימה המתקדמת לשלום (2) — יחד 65 קולות.

נפט בחצי חינם

עכשיו מותר לגלות: שר האנרגיה והתשתית, שידע כי צפויה ירידה במחירי הדלק, עיכב מספר משלוחי נפט גולמי לישראל בחודשים דצמבר וינואר. כתוצאה מכך הביא לרווח של 20 מיליון דולר. שהצטרף לרווח מצטבר של 70 מיליון דולר כתוצאה מירידת מחירי הדלק בעולם.

ביום א' לפנות־בוקר שב שחל מ„בורסת הדלק" ברוטרדם. שם עשה בעניני משרדו. מדברים שם. כך שמע. על ירידת מחירים נוספת בקרוב. של עד 10 דולר החבית!

קארל פרידריך עמנואל מארקס

מי היה קארל מארקס, שעל שמו נקראת „כיכר מארקס"? שאל רדיו בודפשט עוברים ושבים בכיכר מארקס בבודפשט. התשובות הוקלטו, שודרו בתוכנית הקומית „קאבארט מאי" ולאחר מכן גם הודפסו בגליון ינואר של הירחון האמריקני „הארפר'ז". מי שחושב שאנשים אצלנו מבינים כמשלי רחוב שבגין הוא ראש הממשלה והרצל היה הנשיא הראשון מפגינים חוסר ידיעה — עוד לא פגש את האנשים החביבים של הונגריה. אביא לקט מן השידור:

רדיו בודפשט: מי היה קארל מארקס?

תשובה: או. אל תשאל אותי דברים כאלה.

ר"ב: אפילו לא כמה מלים?

תשובה: אני מעדיף לא. בסדר?

ר"ב: למה לא?

תשובה: האמת היא. שאין לי זמן ללמוד דברים כאלה.

ר"ב: אבל בוודאי שמעת עליו משהו בבית הספר?

תשובה: נעדרתי הרבה.

קול אחר: הוא היה פילוסוף סובייטי; אנגלס היה החבר שלו. טוב. מה עוד אני יכול להגיד? הוא מת זקן מאוד.

קול אשה: כמובן, פוליטיקאי. והוא היה. אתה יודע... הוא תרגם את כתבי לנין להונגרית.

קול אשה מבוגרת יותר: היתה חובה ללמוד אותו, כדי שנדע.

ר"ב: אז אולי תאמרי כמה מלים?

אותה אשה: נו, באמת, אל תעשה לי בחינת סוף כתה ח'. הוא היה גרמני. הוא היה פוליטיקאי ואני חושבת שהוציאו אותו להורג.

ר"ב: על־שם מי נקראת כיכר מארקס?

קול אשה זקנה מאוד: וכמן, זה לא היה הפילוסוף הגרמני הגדול? לא? מארקס, אנגלס, לנין? לא?

בקטע הבא הלכו מראייני רדיו בודפשט ל„כיכר אנגלס".

ר"ב: ידוע לך על־שם מי נקראת „כיכר אנגלס"?

עובר־אורח: על־שם אנגלס.

ר"ב: ומי היה אנגלס?

תשובה: הוא היה אנגלי והוא התעסק עם קומוניזם.

ר"ב: ידוע לך על־שם מי נקראת „כיכר אנגלס"?

קול אשה מבוגרת יותר: אני לא יודעת. אני לא מבודפשט. אני לא יודעת.

קול גבר: טוב. בואו נראה. אנגלס, מהמכון?

ר"ב: ואתה זוכר את שמו הפרטי?

תשובה: אנגלס, אנגלס... מארקס אנגלס. מארקס, לא?

קול אחר: אחד השמות שלו היה מארקס, השני אנגלס?

קול אחר: זהו זה.

ר"ב: איפה אנגלס חי?

קול אשה: איפה הוא חי? אתה שואל. טוב, הוא חי בלנינגרד, כלומר. במוסקווה.

ר"ב: תוכלי לומר לי על־שם מי נקראת „כיכר מארקס"?

אותו קול: קארל מארקס.

ר"ב: איפה הוא חי?

אותו קול: טוב, בחלקו, לפי מה שאני יודעת, בברית המועצות. שם הוא למד איזה זמן ואז אני חושבת שהוא חי זמן מה גם בהונגריה. אני לא יודעת בדיוק.

היו כאלה שאמרו בפשטות שאינם יודעים. היו שאמרו שהם מעיר אחרת והיה מי שאמר, כצפוי. ששמו הפרטי של אנגלס היה קארל. ואם כך בבודפשט, עדיין מדינה קומוניסטית, עם כל החופש והפתיחות — מה לנו כי נלין על אנשים ברחוב שלנו האומרים, שפרס הוא ראש ממשלה טוב והם היו רוצים שהוא ימשיך ושתהיה רוטציה?

בוואלנסיה יודעים למה...

מיד לאחר ההודעה על כינון יחסים דיפלומטיים בין ספרד וישראל. יצאה למדריד המשלחת הישראלית הרשמית הראשונה. זו היתה משלחת כלכלית, בראשות הממנכ"ל לענייני כלכלה במשרד החוץ מרדכי דרורי. שיצאה לדון בקשרי ישראל־ספרד בשוק המשותף. להפתעתו התקבל דרורי בחמימות רבה. הוא העריך, שלמרות כינון היחסים הוא יתקבל בהסתייגות. כי בעבר נהגה ספרד להאשים את ישראל, שהיא מנסה לבלום את כניסתה לשוק. אנשינו היו משיבים, שישראל לוחמת על האינטרסים שלה ולא נגד ספרד. אבל ספרד החזיקה בדיעתה.

ובכן, מיודענו דרורי קיבל טיפול שטיח אדום כמעט. התארח, שוחח, נפגש עם כל מי שרצה. הישראלים היו רצויים מאוד. לקראת סוף הביקור התבררה הסיבה. ספרד אינה מרוצה ביותר מן התנאים שקיבלה בשוק המשותף. בצר לה החליטה לבקש את התערבות... הישראלים. לישראל. אמרו לדרורי, יש השפעה בשוק המשותף. הפעילו אותה. כמחוות ידידות כלפינו. אחרי כינון היחסים...

וכך, אחרי חודשים ארוכים של פעולה ישראלית שקדנית ובלתי־נלאית להבטחת אי פגיעה ביצוא החקלאי שלנו למדינות הקהילה כתוצאה מכניסת ספרד ופורטוגל לשוק, העמידה ספרד את ישראל בפני דילמה: את מי להעדיף. את עניי עירך או את עניי ואלנסיה?

לשון הקורא

שעשועי רוטציה

מועד מימושה של הרוטציה מתקרב, ואיתו השאלה - תהיה או לא תהיה. בינתיים, לנו, קהל הצופים נותר לעמוד בצד ולצפות בשחקנים הראשיים, המתהלים איש ברעהו לפי מיטב המסורת של שפת הרחוב. זה קורא „מאניאק" וזה מתהלהיו אחריו „פרצוף עגול". והתצגה נמשכת.

המציאות, מסתבר, עולה על כל דמיון. („ניקוי ראש" אפס לעומתה.

אבי גרין, תל־אביב

שבת ח"כיות גם יחד

לפתוח את העיתון בבוקר ולראות את גאולה כהן לצד הייקה גרוסמן ושולמית אלוני, שבת אחיות גם יחד, היא הפתעה מאוד בלתי נעימה. מאליו עולה הרצון לזעוק שאם העניין הוא מבנה משותף להייקה ושולה וגאולה. עד כדי התגברות על הריח הרע הנודף ממעשי גאולה כהברון וזיית. אז לעזאזל המבנה המשותף המיני לאור מעשיה. אין גאולה כהן ראויה להימנות עם הזיין הניקופת, אלא עם אלה משנאי הצינים שקיפוח יגולה בשם האלוהים והעם הוא עיקים.

גם אם השדולה הנשית בכנסת תשיג ולו מלוא הכף זכויות לנשים, הפסד בנתן לגיטימציה מוסרית, כלוחמת משותפת לזכויות האשה לגאולה כהן, היא על חשבון כל אשה בשטחים הכבושים. אין סולידריות מינית מסוג זה מוסיפה כבוד לתנועה שזכויות אזרח ושלום בכותרתה, או סוציאליזם ואחוות עמים.

שדולת הנשים בכנסת אינה חייבת בהכרח להיות העתק של ממשלת האחדות הלאומית. מוטב שיפחת כוחה המספרי בלי גאולה כהן. שהבריחה המעטי בין מטרותיה לבחירות בהנא אינו רב ביותר, כאשר יאבד כבודן של הייקה ושולה.

יצחק חסין, תל־אביב

שיהיה מן הקוזאק...

הצעת החוק „מיהו יהודי" שנדחתה על־ידי הכנסת, הזכירה לי אמרה יהודית ביידיש — „זאל זיין פון קאזאק, אבי צום לעבן" ושיהיה מן הקוזק, ובלבד לחיים. למה דווקא מן הקוזאק?

לפי אחד ההסברים ששמעתי, מאחורי אימרה זו היה למעשה עקרון אשר נתקבל בעקבות גזרות ת"ח ות"ט, גזרות חמילניצקי במחצית המאה הי"ז. פרעות שרק השואה בזמננו עלתה בהיקפה המספרי עליהן. בפרעות אלה היו גם מקרי אונס רבים. שבעקבותיהם נולדו ילדים אשר ברור היה כי מוצאם אינו יהודי. נוכח הידלדלות האוכלוסיה היהודית, פסקו הרבנים שנוכח האובדן בנפש יש להחיות כל ילד שנולד.

ההסבר זיעזע אותי, כי לא שיערתי כלל שיש לאימרה הנ"ל מקור כה מזעזע. מאמרו של יעקב רבי, „אחרי הדהייה השמינית", במוסף האחרון לשבת, הביא אותי להעלות פן זה, שחייבים להתחשב בו — אחרי השואה, כל הצטרפות אל עמנו יש לקבלה בברכה, כי לחיינו היא ולעתיד קיומנו.

אליהו פוקס, אפעל

דירה בחסדי „בזק"

סוף סוף זוכה אדם מישראל, וידו משגת לקנות דירה בעיר. והנה, מעשה שטן, גם בכך לא די — בישראל, כשרוצים לקנות דירה, יש לברר קודם את מצב רשת הטלפונים בסביבה. והיה ואין סיכוי לזכות בטלפון באותה שכונה. מי יסתכן ברכישת דירה ב„איזור פיתוח" שכזה?

כיוון שלרכוש דירה באיזור „טוב" יותר, מבחינת הכדי ה„בזק", אינני יכולה לפי שעה. לא נותר לי אלא לחכות למשיח, או להמשיך לאכול את הסכונתי בעיירות שבורות.

סילביה גרינשטיין, ת"א

מאת דורית גפן

איך למכור את עצמך

האקסהביציוניזם של ירון לונדון מהמם ממש. האיש, בעל שטף הדיבור, הצליח להשתלט כמעט לגמרי על המישדר „דרושים — קאריירה שנייה". קבוצת הגברים והנשים, אשר עזבו מקצוע אחד ומחפשים עבודה במקצוע אחר, נראו במהלך התוכנית כסטאטיסטים בהצגת היחיד של לונדון. אם כי לכאורה לפחות היו צריכים לשמש כציר המרכזי של התוכנית. פה ושם נתן להם לונדון פתחון־פה קצר למדי, אשר קשה היה ללמוד ממנו על כישוריהם. והרי יש להניח, כי הסכימו להשתתף בתוכנית בתקווה כי תהיה זו להם הזדמנות להשיג מקום עבודה מתאים.

התוכנית לא נועדה כמובן רק לאפשר לקבוצה קטנה של אקדמאים למצוא עבודה, אלא לטפל בנושא של קאריירה שנייה. לצורך הבהרת העניין נעזרו המפיקים בפסיכולוגית עסוקתית, ביועצת ובמרצה באוניברסיטה, אשר נתנו דוגמאות כיצד יש ליזום פניות למקומות עבודה.

בכל השלבים הללו של המישדר היתה ידו, ובעיקר פיו ולשונו של לונדון, במרכז. הוא ריאיין והוא שאל, והוא אפילו השיב, והעיקר הוא גם הציג, זה מה שנקרא אדם לכל עת ולכל דבר ועניין. אולי זה חלק ממדיניות החסכון של הטלוויזיה, מכל מקום, בשביל הצופה היה זה „אגו־טריפ" לונדוני מעייף למדי.

הדוגמה של ד"ר פרי ורעייתו, אשר עשו הסבה ממעמד של שכירים לעבודה כעצמאים, והצליחו בכך בצורה מעוררת קנאה, אינה בדיוק דוגמה אופיינית. סיפורי הצלחה ישנם, אך הבעייה אינה מתמצית בהם, אלא באותם אנשים אשר מסיבות שונות החליטו או לעתים נאלצו לחפש לעצמם קאריירה שנייה. יש משהו מדכא במחשבה שאדם מבלה במקום עבודה אחד ארבעים שנה, אפילו יש לו שם מסלול קידום והתפתחות אישית. כאשר מתייחסים לסוגיה מבחינה תיאורטית — על הנייר — קשה להבין כיצד אנשים אינם משנים את הקאריירה שלהם (ואגב, זהו מונח מטעה, שכן לגבי חלק גדול מאד של העובדים העבודה אינה קאריירה אלא מקור פרנסה בלבד) אך באופן מעשי, במיוחד במציאות הישראלית, דרושה העזה, ולא פחות מכך דרושות הזדמנויות להחליף קאריירה שכבר מיצתה את עצמה, ובעיקר את בעליה, בקאריירה חדשה.

קשה לדעת כמה מן הצופים הפיקו תועלת של ממש מהתוכנית ומהעצות שניתנו במהלכה. לטעמי היא פשוט היתה — ארוכה מייגעת מאד.

הפה המעוות

עלי להודות, כי כאשר שמעתי בעבר שמתריעים כלפי כהנא ותומכיו שהם כמו הנאצים, היתה לי הסתייגות. רתיעה טבעית מההשוואה של יהודי לנאצי. זה היה בהתחלה. התגברתי על כך, שכן מדובר באותה תורה, וחייבים להכיר בעובדות. הייתי בוועידת „כך". ושמעתי את גיבובי הנאצה. אך שם התמקדה תשומת לבי באווירה הכללית, ובדברים שנאמרו העינים אינן מרוכזות כמו עדשת המצלמה. הצילומים שהביא מוטי קירשנבאום מהכינוס של „כך", היו שווים הרבה מלים. הפנים המעוותות בכיעור, שהביעו דפורמציה נפשית, גילו את הפרצופים החולניים של האנשים. האסוציאציה המיידית מן הפה המתעקם בטירוף של הנציג הטבריני, והעינים המבעיתות שלו, היתה של אדולף אייכמן, ושל נאצים מטורפים אחרים. מי שראה את השגעון הזה — לא ישכח אותו מהר.

הלכה כבית הלל

התוכנית „זה הזמן" אירחה השבוע את בנו של פרופסור ישעיהו ליבוביץ (מדען בזכות עצמו), הלל ליבוביץ. גם הפעם, כמו בתוכניות רדיו וטלוויזיה רבות הנושא היה ענייני דת. לפני שאתייחס להופעתו של הלל ליבוביץ ראוי לומר, כי האינפלציה בוויכוחים הדתיים־חילוניים מגיעה לשיאים שאינם עומדים בשום פרופורציה לחלקם של הדתיים באוכלוסיה. אמנם דואגים פה ושם לשמור על „איזון", אך הנושא נסחט ללא הרף, בכל הזדמנות ואני כבר מעלה פריחה בכל פעם שמישהו מתחיל בוויכוח הזה. הדתיים כמובן ששים להשאיר את הוויכוח על סדר היום, בהנחה לתמיד בשוליים יוכלו לעשות עוד כמה נפשות לתורתם. אך הגיע הזמן להרפות מהלמות הפטיש התעמולתי הזה באמצעי התקשורת.

הדברים אינם נוגעים להופעתו של הלל ליבוביץ דווקא. הוא כפר בפרשנות של ההלכה על־ידי הרבנים. נקודת המפתח שלו היתה התורה על רגל אחת, שלימד התנא הלל, אשר התמצתה בהשקפה ההומאנית: אל תעשה לחברך את השנוא עליך. כל היתר גזור מהלכה זו. יתרה מזה. הוא שם ללעג את דברי הדמאגוגיה של פרופסור שאקי, אשר מספר בכל הזדמנות את הסוד הנורא אותו רביי רפורמי ואו אולי הוא קונסבטיבי, אשר מגייר בתוך 24 או 48 שעות. והרי הלל הזקן גייר בתוך פחות מדקה. האם גם אותו היו פוסלים?

באותה תוכנית שמענו גם על תלאותיו של אורח (אבנר) אשר השתתף בהפגנה נגד הרב כהנא באום אל־פאחם, וקיבל מכות משוטרים. יחד עם עוד כמה מפגינים, אשר שניים מהם נעצרו. הוא גם תיאר מחזה קשה של נער ערבי ששוטרים היכוהו עד זוב דם מעבר להתנהגות המשטרה, אשר תעמוד לדיון בבירור משפטי, יש עניין בדרך הארוכה והמתישה שנאלץ המפגין הנפגע לעבור עד אשר הוחלט להעמיד את שני השוטרים לדין. הרבה אנשים היו בוודאי מרימים ידיים ומוותרים, אך הוא עמד על שלו, והצליח בסופו של דבר.

האבסורד הישראלי נתגלה בשיחה עם המפיק האמריקני של המחזמר „הו כלכותא". כידוע, נאסרה העלאתו של המחזמר על הבמה. הצנזורה שוב העלה את המספריים שלה. ראיתי את ההצגה בברודוויי, וקשה לומר שזוהי הצגה פרובוקאטיבית. נכון, יש בה הרבה עירום. אך בהחלט לא פורנוגרפיה. הצביעות המתחסדת של הצנזורה, והחשש מפני הדתיים וזעקותיהם, הם שימנעו מישראלים לראות את ההצגה אשר „רצה" כבר כעשרים שנה על במות רבות בעולם.

הקרובים של הילארי

כל אימת שמודיעים לנו על „פרק אחדיך" בסדרה המכונה „משעשעת", בא לי לשאול אם זה איום או הבטחה. משום־מה מאכילים אותנו במזון תפל זה בצרורות. סדרה „משעשעת" אחת יוצאת לחופשה, ואחרת ממהרת לבוא במקומה — רוכן באותו דאגר חבוט של סיטואציות צפויות מראש, בהומור לעוס עד דק, עם צחוקים של קהל מסתורי שכנראה נכפת למושביו בחבלים מדגדגים.

כך הלכו ובאו הק טרייפר ושות', הלכה (ויש להניח שתחזור) הילארי המעצבנת, והלכו וחזרו הקרובים של הילארי, מתוצרת בית. ולמה, בשם כל הקדושים, אם כבר עושים שימוש בכשרונה של חנה מרון, למה תוקעים אותה דווקא ברחוב ויטק 9?

מרים פרנקל

„אפיקים" על מצב המשק וחידוש הצמיחה:

הצרפתים עשו את זה

● כל צמיחה חייבת להתחיל בהורדת המיסוי על עבודה

אם ימשכו התהליכים הנוכחיים במשק, נגיע עד סוף חודש אוקטובר 1986 לכך שיתרות מט"ח לא יהיו רחוקות מהמצב שהיה ערב התוכנית הכלכלית — טוען יעקב ויינשטיין, מנהל חברת הייעוץ „אפיקים", השייכת לקונצרן „כלל".

בסקירה על מצב המשק כותב ויינשטיין, כי נתוני חודש ינואר מצביעים על המשך המהלכים הכלכליים העלולים יום אחד לנפץ את הישגי התכנית הכלכלית — עלייה בהזרמה הממשלתית ועלייה בהיקף האשראי לציבור. לצד ירידה בריבית וגידול בחוב החיצוני. לדבריו, חשוב במיוחד לבדוק את מצב החוב החיצוני, שכן הוא מראה בדיוק מה מצבה הכלכלי של המדינה. יתרות מט"ח לבדן עלולות להיות מושפעות מלקיחת הלוואות, וככך לעוות את התמונה.

האוצר מתעלם מהמציאות

נכון להיום, „נאכל" כל סיוע החירום של 750 מיליון הדולר, ואף סביר מאד שלאור הגדלת היבוא הצפויה במחצית 86, והגדלת הביקוש למט"ח, ייאכל כל הסיוע הרגיל בסך 1.2 מיליארד דולר. בנוסף ליתרת סיוע החירום, כך שער אוקטובר 86 נגיע ליתרות שאינן רחוקות באופן משמעותי מאלו שהיו ערב התכנית הכלכלית.

המסקנה המתבקשת מכך היא, כי „ללא צעדים נמרצים מצד האוצר — ובכללם פיחות — נגיע למצב כלכלי קשה ביותר, למרות שיעורי אינפלציה נמוכים. חשוב להזכיר, כי בינתיים אין כל שיפור משמעותי בגרעון המסחרי של ישראל, למרות ירידת מחירי הנפט בעולם. משמע — הגרעון המסחרי ללא יבוא נפט חמור עוד יותר," כותב ויינשטיין, ומציין כי בימים הקרובים יחודש במלואו יבוא מכוניות לארץ, לאחר שיאושרו ליבואנים התייקרויות של כ־15% בקירוב. גם לכך תהיה השפעה נוספת על הגרעון המסחרי.

„מדיניות האוצר לפי שעה היא לאפשר ירידה ביתרות ועלייה בגרעון המסחרי, ורק לא לעשות פיחות. שכן פיחות עכשיו יהיה הוכחה לכשלון התכנית הכלכלית כולה. האוצר מתעלם מהמציאות בשטח בנושאי היבוא. הוא שוכח שהקפאת שער החליפין למשך כ־7 חודשים עד כה, הורדת ההיטל על היבוא מ־40% ל־15%, והגדלת השכר נטו בחודשים האחרונים — כל אלה תורמים לעידוד היבוא ולהגברת הביקוש למט"ח", כותב מנכ"ל „אפיקים". לדבריו, השפעת האפקט הפסיכולוגי על הצעדים הקשים של יולי 85 נמוגה והולכת. כך שאותו חלק של העם המשתכר היטב ויש לו מעט חסכונות מגביר את קצב צריכתו, אם על־ידי כספי־שלו ופדיון תכניות חסכון, ואם בלקיחות אשראי. בכל שעוברים הימים, יזדקק האוצר לאחת משתיים — הסכמה נוספת של השכירים לשחיקת שכרם החל מאפריל 86, או הטלת מיסים עקיפים ו/או פיחות.

עוד נאמר בסקירה, כי הרגיעה על פני השטח בתחום השכר היא זמנית בלבד. בקרוב נהיה עדים לתביעות שכר גדולות ולשביתות במשק. האוצר טוען, ששחיקת השכר תסתיים במארס 86, בהשוואה ליוני 85, אך הוא „שוכח" שביולי 85 הגיע לעובדים פיצוי שחיקה על מחצית השנה הראשונה, כך שבהשוואה לינואר 85 נותרה שחיקה של 10% לפחות בשכר.

ככל שיתקרב הקיץ יהיה על האוצר להתמודד עם „בעיית" הנוסעים לחו"ל. בקיץ שעבר הצליח האוצר למנוע, באמצעות מס הנסיעות והיטלים למיניהם, את הנסיעה ההמונית. על־פי מצב יתרות מט"ח של המדינה, נראה כי גם הקיץ ייאלץ האוצר להתמודד עם „בעיה" זו, אם על־ידי פיחות גדול ואם באמצעות הטלת היטלים נוספים דוגמת מס נסיעות מוגדל.

קודם מגיעים לקשיים, אחר־כך פועלים

לדברי הסקירה, אפשר לראות את האירועים הכלכליים הצפויים גם מזווית שונה — פוליטית. כלל ידוע הוא בכלכלה הישראלית, שהחלטות כלכליות מושפעות לא מעט מהמפה הפוליטית במדינה. נכון אומנם, שכאשר יתרות מט"ח יורדות לפחות מ־2 מיליארד דולר לא משנה המפה הפוליטית, ויש לפעול במהירות (זו אגב מחלה אופיינית: קודם מגיעים למצב כלכלי קשה ורק אחר־כך פועלים, אך לעולם זה לא קורה להיפך). אולם אפילו עתה, כשלתכנית הכלכלית יש הצלחות מסויימות, השינוי בנושאי שכר, רווחה וצמיחה כלכלית ייקבע בשינויים פוליטיים אפשריים בחודשים הקרובים.

צעד אחד כבר ברור. שלב הפיטורים המינהליים (משרדי ממשלה) וסגירת מפעלים כבר מאחורינו. מפעלים יעדיפו לפטר עובדים ולצמצם תפוקה מאשר לסגור. הסיבה לכך נעוצה בעובדה שסגירת מפעל מחייבת את בעליו לעיתים קרובות להחזיר את ההלוואות המסובסדות שקיבל מהאוצר. „לכן סביר שנקבל פחות סגירת מפעלים ויותר פיטורי עובדים". הוא הדין בקונצרני ישראל ובסולל־בונה — הרבה יותר קל להם לפטר מחצית מהעובדים ולשמור על המשמעות כעסק חי, אפילו ימשיך להפסיד מיליוני דולרים, מאשר להתמודד עם ההפגנות הצפויות בעקבות סגירה מוחלטת של המפעלים.

מס הכנסה ליחיד — הנמוך ביותר במערב

המערכת העסקית כולה תיאלץ להמשיך ולפטר עובדים בחודשים הקרובים, אחרי תסכול הפסדים כבדים. עכשיו רק יתחיל הסקטור העסקי לחוש את המשמעות של הקטנת ההזרמה המקומית, צמצום תקציב הבטחון, המחנק הפיננסי ברשויות המקומיות וכד'. בדרך כלל לוקח למערכת העסקית מספר חודשים עד שהיא מתחילה לחוש את משמעות הקיצוצים, ומכאן שהמשבר העסקי הוא בלתי נמנע.

בסיכום קובעת הסקירה, כי כל מה שייעשה בנושא הצמיחה חייב להתבסס על מודלים קיימים במדינות אחרות. הדוגמה הטובה ביותר לכך היא צרפת, שהיתה לפני שנתיים במצב כלכלי גרוע ואבטלה גדולה, אינפלציה, קיטון בתל"ג וגרעון במאזן המסחרי. לאחר תקופה מסויימת של האטה בפעילות, המלווה בצעדים פיסקאליים ומוניטאריים, חזרה צרפת להיות המדינה בעלת הצמיחה הגדולה ביותר במערב אירופה — התל"ג עשוי להגיע ל־3.5% ריאלית לשנה, האינפלציה תרד ל־3.5% והעודף במאזן השוטף עשוי להגיע ל־15 מיליארד פרנק. כל ההישגים האלה, לבד מפעולות הממשלה הסוציאליסטית, מושגים לא מעט בזכות העובדה שבצרפת מס ההכנסה הוא הנמוך ביותר ליחיד במשק המערבי, כאשר הגבול השולי אינו עולה על 18%. מכאן ברור מדוע כל צמיחה גם במשק הישראלי חייבת להתחיל קודם כל בהורדת שיעורי המס על עבודה.

איל שגב

פגיעה קשה בכלכלת דרום־תימן

מלחמת האזרחים בדרום תימן פגעה בתקוות להתחדשות כלכלית באחת המדינות העניות בעולם הערבי.

לפי דיווחים של עדי ראייה מבירת דרום תימן עדן, ספגה תשתית המדינה נזק חמור ונראה שבתי הזיקוק, התשלובת התעשייתית הגדולה היחידה ניזוקו אף הם.

מקורות דיפלומטיים ערביים מעריכים שבקרבות נהרגו כבר 10,000 בני־אדם והנזק שנגרם מגיע ל־4 מיליארד דולר. קצין חיל הים הבריטי אמר לכתבים, כי ראה דליקות גדולות בבית הזיקוק... ומיכלי נפט עולים באש. אולם מנהל בתי הזיקוק טען כי ספק אם בתי הזיקוק נפגעו. לדעתו, כנראה נפגע מתקן לתידלוק אוניות.

לדברי בנקאים, הרושם העיקרי הוא, שהצד המנצח במאבק בין שתי הסיעות המארקסיסטיות יהפוך את הכיוון של שיפור יחסי דרום־תימן עם שכנותיה השמרניות, ובכך יפגע בסיכויי הצמיחה שלה.

בהערכה כלכלית שפרסם בנק „נשונל וסטמינסטר" הבריטי לפני שנה נאמר: „ריכוך עמדות מארקסיסטיות נוקשות, והפגת מתח פוליטי באיזור, יוצרים אווירה מתאימה יותר לפיתוח כלכלי".

שיפור היחסים עם צפון־תימן, עומאן וסעודיה קשור במדיניות הנשיא עלי נאסר מוחמד, שעדיין נאבק להגן על מעמדו וסמכותו. מאז נכנס שוב לתפקיד כנשיא, ב־1980, עודד נאסר מוחמד ליברליזציה של הכלכלה. יוזמות חדשות ואף כמה יוזמות של משקיעים זרים. אווירת האופטימיות התחזקה לנוכח תקוות של גילוי נפט ושיכלול בתי הזיקוק בהשקעה של כ־30 מיליון דולר. העבודות אמורות להתחיל עוד השנה, ויש סכנה שלא יבוצעו לאחר הדחת נאסר, אומרים בנקאים.

דרום־תימן, שהכנסתה לראש הוא 400 דולר בממוצע לשנה, סובלת מגרעון מסחרי כרוני. לפי נתוני קרן המטבע הבינלאומית, ייצאה דרום תימן ב־1984 סחורות בשווי 30.7 מיליון דולר וייבאה מצרכים בשווי 824.6 מיליון דולר. המדינה מתגברת על גרעון ענקי זה באמצעות סיוע, שחלק גדול ממנו מקורו בברית־המועצות ובמדינות אחרות בגוש המזרחי, ובאמצעות סחורת היצוא העיקרית של תימן — עובדים בארצות חוץ, ששלחו הביתה כ־480 מיליון דולר ב־1984".

דרום־תימן אף חתומה על הסכם עם ברית־המועצות, המאפשר ל־18,000 חיילים סובייטיים להיות מוצבים בהן.

בתי הזיקוק בדרום־תימן החלו לפעול ב־1954, ועובדים כיום בעיקר על בסיס הזיכוי תמורת שירותים שהם מספקים למדינות כגון איראן, שלדרום תימן יש איתה הסכם על זיקוק כ־50,000 חביות נפט ליום. תפוקת בתי הזיקוק היא 170,000 חביות ליום, אך רק לעתים נדירות עבדו בהספק מלא מאז קיבלה דרום־תימן את עצמאותה מבריטניה, ב־1967. ב־1985 עבדו בתי הזיקוק כ־40% אחוז מהספקם המלא.

מוצרי היצוא האחרים החשובים של המדינה הם כותנה, עורות, דגים, אורז וקפה. החקלאות היא חוט השדרה של הכלכלה הדרום־תימנית ומכניסה כ־30 אחוז מהתל"ג. כ־70 אחוז מכוח העבודה מועסק בחקלאות. עם זאת, נאלצת דרום תימן לייבא כ־2/3 שלישים ממזונה.

בימי הבריטים היתה עדן עיר נמל משגשגת, אך כלכלתה נפגעה קשות לאחר שנסגרה תעלת סואץ וצאת החיילים הבריטיים, ב־1967. תעלת סואץ נפתחה מחדש ב־1975, אך הנמל אינו מנוצל די.

סטיוון פודלה
כתב רויטר בבחריין

גלגלי הבורסה

נמשכת העלייה במניות

אתמול נמשכה מגמת העלייה בשוק המניות. ערך השוק של המניות החופשיות עלה ב־0.9%. מניות ההסדר עלו ב־1.1%. הביקוש להן הגיע ל־2.3 מיליון ש"ח. בשוק איגרות החוב היה ביקוש של מיליון ש"ח לצמודות למדד וביקוש של 1.4 מיליון ש"ח לצמודות לדולר. הנפקות מק"מ של בנק ישראל נכשלו אתמול. הציבור לא רכש אף לא אחוז אחד מן הסכום שהוצע לו אתמול.

הציבור הוציא אתמול 1.5 מיליון ש"ח מקרנות הנאמנות ה„סולידיות" והשקיע 650 אלף ש"ח במתמחות במניות.

בנק ישראל הציע אתמול לציבור שלוש סדרות של מלווה קצר מועד בסכום כולל של 100 מיליון ש"ח ערך נקוב. מהן רכש הציבור רק ב־700 אלף ש"ח. מזה, ב־652 אלף ש"ח ל־28 ימים, ב־24 אלף ש"ח ל־56 ימים וב־28 אלף ש"ח ל־85 ימים. המחזור במק"מ הסתכם ב־2.5 מיליון ש"ח. התשואות החודשיות נעו בין 1.60% ל־1.88%.

שער הדולר היציג עלה אתמול ב־0.75 אג', ב־0.51% ל־1.4883 ש"ח. דולר נוסעים עלה ל־1.7654 ש"ח. הדולר השחור נע בין 1.58 ל־1.60 ש"ח, תוך נטייה ליציבות.

סל המטבעות עלה אתמול לשיא חדש — 1,383.7 ש"ח — עלייה ב־11.3% מתחילת התוכנית הכלכלית החדשה. רק הדולר ירד ב־0.78% מ־1.7.85. לעומתו עלו ליש"ט — ב־7.17%; מר"ג — ב־27.57%; פר"צ — ב־26.64%; פליה — ב־27.30%. בשיעורים גבוהים עוד יותר עלו הפראנק השווייצי והין היפאני, שאינם בסל המטבעות הישראלי. מתחילת התוכנית הכלכלית עלה הפראנק השווייצי ב־29.14% והין היפאני — ב־35.05%. אתמול השתפר הדולר ביחס למטבעות החוץ העיקריים.

בשוק המניות עלו אתמול 168 שערים, לעומת 113 שירדו ו־122 שנשארו בלי שינוי. מהם 43 עלו ב־5% ויותר ו־22 ירדו ב־5% ויותר. היו 10 „קונים בלבד" ו־2 „מוכרים בלבד".

במניות ההסדר נרשמו עליות (ב־%): פועלים ש' — 0.1; פועלים מ' — 0.2; כללי מ"ר — 0.1; בל"ל — 0.8; אי די בי רג' — 0.8; אי די בי ב' — 0.1; אגוד ר"ג — 0.3; דיסקונט ב' — 0.9; מזרחי מ' — 0.5. תשואותיהן השנתיות נעו בין 15% (אי די בי רג') ל־15.3% (המזרחי ש'), הפועלים ש' — 15.29%, הפועלים מ' — 15.22%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק שלוש עליות שערים: ספנות 0.5 — 5.8; בינלאומי — 1.8; פי בי — 0.9. בשערי מניותיהם האחרות, לא חל כל שינוי.

במניות החפשיות היו עליות עד 5% במקרקעין ותנודות עד 5% בחברות להשקעה, תעשייה, מסחר ושירותים. במניות ביטוח נרשמו תנודות שערים עד 4%, לשני הכיוונים. בחיפושי נפט בחלק ממניות לבנקים למשכנתאות נרשמו ירידות עד 5%.

בשוק איגרות החוב היו עליות עד 1% בצמודות לדולר ועליות עד 0.5% בצמודות למדד. בסוג „גליל" (3%) היו ירידות עד 1%. המחזור הסתכם ב־3.6 מיליון ש"ח.

● „אלביט" הודיעה על רווח נקי לאחר מס בסך 13.4 מיליון דולר בתקופה אפריל־דצמבר 1985, לעומת 13.1 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

אלחנן הורוביץ

פנים חדשות בכלכלה

הפער בין הכלכלנים האקדמאים לבין פרשנים כלכליים מקיימים מתרחב והולך. בוויכוח על מה שמכונה חידוש הצמיחה התייצבו לימין שר האוצר פרופ' מיכאל ברונו, השוהה בשנת שבתון בלונדון. אך משם הזדרז להעביר את עצותיו. הדוברת החדשה של האוצר פרסמה גילוי תמיכה נדיב זה יחד עם חיזוק למדיניותו של שר האוצר, במאמר בעתון „דבר", פרי עטה של יעל דיין.

מול הכלכלן והסופרת, שהפגינה הפעם, נוסף על כשרונה הספרותי, „ידע כלכלי־פוליטי", התייצבו כל גורמי המשק, החל בהסתדרות, החוששת מהגברת האבטלה, ועד לתעשיינים, החוששים מהתמוטטות מפעלים, והבנקים, שהתמוטטות המפעלים תגרוף אותם למערבולת. ניתן להמשיך ולמנות את הסקטורים נפגעי התוכנית כמו המושבים והקיבוצים, חברות בנייה, הספנות.

אולם נוסף על השכירים וכל מגזרי הסקטור העסקי, גם סקטור הרווחה אינו מסוגל לעמוד במדיניות הכלכלית. ראשי ערי הפיתוח הפגינו מול בניין משרד ראש הממשלה, סקטור החינוך והבריאות בשפל המדרגה. ובאחרונה צירף את קולו גם מנכ"ל הביטוח הלאומי, נסים ברוך, הטוען כי התוכנית הגיעה לשלב קריטי. על־פי מסקנתו, המצב הנוכחי מוכיח כי במשטר דמוקרטי אין לבסס תוכניות כלכליות ללא התחשבות בבעיות חברתיות.

גם יעל דיין חוששת לקפוץ ל„מערבולת של צמיחה מיידית", וחושדת בפרס שהמציא את הצמיחה רק לצרכים פוליטיים ערב הרוטציה. לאור עובדה זו, יש לבדוק האם מדובר כאן רק בקפריזות של פרס, רק באינטרסים של גופים כלכליים, או שבאמת הגיע המשק לנקודת משבר, שיש לטפל בה. המשבר היה צפוי — כאשר מנסים לנהל משק בריבית ריאלית של 100 אחוז ומעלה, המשבר של כל המשק חייב לפרוץ. ככל שנדחה הטיפול במשבר, כן יחמירו התופעות והטיפול יהיה קשה יותר. בריבית ריאלית של 6 אחוזים לחודש ניתן להגדיר כי התופעות המשבריות יחריפו בהתאם לשיעור הריבית הריאלית.

אי־אפשר לחכות לרוטציה

לכן אי־אפשר להמתין עם הצמיחה עד לאחר הרוטציה או עד שפרופ' ברונו ימצא ששיקולי הבטחון של התוכנית הכלכלית עבים דיים על מנת לשחרר קצת את הלחץ: אם הוא ימצא זמן מתאים בין הרצאותיו על מאקרו־כלכלה להתפנות לפתרון בעיותיה הכלכליות של ישראל.

המעבר לצמיחה מיידית דרוש על מנת להציל מערכות כלכליות קיימות, שהתמוטטותן תגרוף אחריה את כל המשק. אם המושבים יתמוטטו, לא יהיו מושבניקים אחרים שיישקמו אותם. יתכן אומנם שהמושבים אינם נחוצים מבחינה כלכלית, ושאפשר לקיים חקלאות יעילה יותר. אך ההחלטה למוטט את המושבים החלשים אינה יכולה להתקבל באגף התקציבים בלבד.

פרס נשאל ע"י כתבים אם הגה את תוכנית הצמיחה כדי להציל את „סולל־בונה". השיב תשובה מתונה: במקום להודיע למראיין כי

מיכאל ברונו
זכה לתומכת נדיבה

סו"ב אינו של אביו, וכי מתפרנסים שם 15 אלף עובדים בהם תלויים עוד כ־60 אלף נפש באופן ישיר. ועוד כ־25 אלף נפש באופן עקיף. לכן בעיית סו"ב אינה בעיה מיקרו־כלכלית אלא בעיה של כלל המשק.

התמוטטות מפעל הנותן פרנסה ל־100 אלף איש היא בעיה לאומית בישראל. חוסר התייחסות ממשלתית לנושא בהיקף כזה הוא חוסר אחריות מצד ממשלה כלשהי, ושיתוק הממשלה בנושא זה, או בשיטת הסחבת שנוקט מודעי בפתרון בעיות מסוג זה, היא סיבה מספקת לפירוק ממשלה כלשהי. באנגליה התפטרו שני שרים בעקבות ויכוח סביב אופן שיקום של מפעל מסוקים, שמשקלו במשק הבריטי קטן ממשקל סו"ב במשק הישראלי. מכאן, שעוד לפני בעיות הצמיחה יש לפתור את ספיחי הבעיות של המשק, שהתוכנית הכלכלית השאירה אותן מחוץ לטיפול.

לא להרוג בדיאטת הרזייה

בעיית סולל־בונה נוצרה גם בגלל מדיניות הממשלה בתקופות גיאות, של בנייה מלחמתית, של בניית שדות תעופה, שדחפו להתרחבות. כידוע, ההתכווצות שאחרי ההתרחבות היא תמיד בעייתית: יש צורך בדיאטת הרזייה. אולם אין להרוג מישהו רק משום שהשמין יותר מדי.

הוא הדין לגבי מספנות ישראל. ניתן להפעיל את המספנות במתכונת מצומצמת יותר. על בסיס תיקוני אניות, עבודות לחיל הים, עבודות יבשתיות ובנייה מוגבלת של גוררות עבור ריגות הנמלים, יאכטות וסירות דיג. כל אלה יכולים להבטיח קיום רווחי של המספנות ותעסוקה ל־1000 עובדים. עם זאת יש לבחון ולעבד תוכנית השקעות למספנות ישראל, שיתאים את המספנות לאניות גדולות יותר ולדרישות התקנים האמריקנים, על מנת שיוכלו לתפקד בעתיד כספק לחידוש צי האניות של „צים". העברת החברה לכונס נכסים היא פתרון של עורך־דין, שבדיקה כזו כעיור תחבולה. גם המספנות הוזנחו במשך עשר שנות הגאות בתקציבי בטחון ובנייה כטיילים לצה"ל, ולא פותחו לצורך עבודות מסחריות ואזרחיות. יותר קל לסגור את המפעל מאשר לשקם אותו. אך הכלכלה הלאומית לא תרוויח מסגירת מפעל זה.

הבעיה המיידית היא לאפשר שימוש ברזרבות דמי ח שהמשק צבר, או שהועמד לרשותו. להצלת יחידות המשק ע"י השקעות בתשתית ובפרוייקטים חיוניים שהוזנחו. הבעיה איננה בקיצוץ נוסף של התקציב אלא בהעברת משאבים בתקציב, מהשקעות בלתי חיוניות להשקעות חיוניות ומתוכננות. על מנת להוריד את החוב במשק ולהפנין איזון בו, יש להוריד את שיעורי הריבית לרמה סבירה, לצורך השקעות. קרוב לוודאי שיש במשק די פרוייקטים העשויים להיות רנטביליים, הן מבחינת כלל המשק והן מבחינת המשקיע.

המקורות מצויים בכך שהמשק חוסך במיליארד דולר ע"י ירידת מחירי הנפט וחומרי גלם אחרים. מחירי היבוא הבסיסיים הוזלו בדולרים בין 10 ל־40 אחוזים. מחירי המתכות ב־40 אחוז ומחירי הנפט ב־50 אחוז. כן זכה המשק בהכנסה של 1.5 מיליארד דולר בסיוע חירום חד־פעמי, שנועד לשיקום הכלכלה. כלומר — המשאבים קיימים. יש רק לנצל אותם. נוסף על משאבי מט"ח קיים גם כוח אדם פנוי ומובטל ויתר המשאבים המקומיים, כגון יכולת בנייה ויכולת הכנת תשתית.

אז יתכן שהגברת דיין חוששת לקפוץ ל„מערבולת הצמיחה". אולם בעיית הבעיות של המשק הישראלי היא העדר צמיחה זה עשר שנים. לו המשק היה צומח ב־10 שנים האחרונות בשיעור שנתי של 4 אחוזים ולא בהשקעות־סרק כגון ההתנחלויות, היו עומדים לרשותו כיום 60 אחוז יותר משאבים ופתרון הבעיות היה הרבה יותר קל, או שלא היו בעיות כלל. סדר העדיפויות של הממשלות הקודמות היה שונה, והממשלה הנוכחית אינה מוכנה לשנות סדר עדיפויות זה. בעבר העדיפו לנהל מלחמה בלבנון על פני השקעה במשק והסכום הזה, בתוספת בזבוזים אחרים בהיקף של 4־5 מיליארד דולר, אבד. כיום נוצרו משאבים להשקעות ואין להניח לבורוקרטים לא לנצל אותם.

יעל דיין
נפחדת ממערבולת הצמיחה

צבי טימור

מצפה־רמון מחכה לתעשיינים

המועצה המקומית מצפה רמון פתחה באחרונה במבצעי „היכרות עם העיר", במטרה להביא אליה מפעלי תעשייה נוספים.

המועצה פנתה להתאחדות התעשיינים, וזו שיגרה פניות לחברי ההתאחדות בהן מוזמנים המנהלים לסיורי היכרות עם מצפה רמון ויתרונותיה, ולבדיקת אפשרויות הקמת מפעלים במקום.

בחוזר נאמר, כי בסביבה מצויים מספר בסיסים צבאיים גדולים, המהווים פוטנציאל רכישה גבוה. כן ישנו שטח תעשייתי פוטנציאלי להקמת מבני תעשייה נוספים. מבני התעשייה הקיימים משתרעים על שטח של 20,000 מ"ר, בגדלים שונים, בדמי שכירות אטרקטיביים במיוחד.

לדעת פרנסי העיר, יש מקום להקמת מפעלים לתעסוקת נשים וגברים בתחומי האלקטרוניקה (מיכשור אלקטרוני ואביזרים חשמליים, הרכבה), מזון מעובד (מזון מוכן, מוצרי מאפה), פלסטיקה לסוגיה, מפעלי צעצועים וחינוך ותרופות.

המועצה מוכנה לערוך סיורים מיוחדים בתיאום עם ההתאחדות. לצורך זה יופעלו טיסות מיוחדות.

א.ש.

גובר הסחר עם ארה"ב

יותר מאלף תעשיינים ויצרנים ישראליים משווקים מוצריהם לארה"ב, ויותר מאלפיים חברות אמריקניות רוכשות מוצרים מישראל — מוסר הנציב המסחרי בארה"ב, אבי רוזנטל, בדו"ח השנתי לסיכום שנת 1985.

לפי נתוני המשלחת המסחרית של ישראל בארה"ב, ל־250 חברות ישראליות יש כיום משרדי מכירה או מחסנים בארה"ב, מתוכם 200 נציגויות במזרח ארה"ב.

מסיכום שנת 1985 עולה, כי היצוא מישראל לארה"ב עבר את גבול 2 מיליארד הדולר, לעומת 1.58 מיליארד דולר בשנת 1984, גידול של כ־30%. היצוא התעשייתי ללא יהלומים הגיע ל־1.33 מיליארד דולר, גידול של 21% לעומת אשתקד.

טור החדשות

רפורמה במיסוי — תנאי להשקעות מחו"ל ולצמיחה

יש להנהיג רפורמה במדיניות המיסוי על מנת לעודד השקעות הון מחו"ל, כתנאי לחידוש הצמיחה במשק — טוען גורם בנקאי בכיר.

לדברי אותו מקור, כל עוד לא יווצרו במשק תנאים שיאפשרו גיוס הון להשקעות מחו"ל, ובכלל זה הקלות במערכת הביורוקרטית — מוקדם לדבר על חידוש הצמיחה במשק. עם זאת אמר, כי מערכת הבנקאות הישראלית יכולה כיום לגייס כספים לטווח של עד 6 חודשים ללא קושי, דבר שהיה כמעט בלתי אפשרי לפני מספר חודשים, ערב הפעלתה של התוכנית הכלכלית. לעומת זאת עדיין קשה לגייס כסף לתקופות ארוכות יותר.

בשוק הכספים הבינלאומי מתקשרות באחרונה פירמות ישראליות רבות, ובהן קונצרנים תעשייתיים המבקשים לגייס כספים לצרכי מימון פעולותיהם, ומנסות לעקוף את הבנקים. מצב זה, טוען הגורם הבנקאי, גורם לפגיעה בתדמיתה של המדינה, שכן רבים מהם פועלים באמצעות מתווכים, הגורמים נזק לאמינות הישראלית.

א.ש.

כי"ל לא קיבלה פטור מתשלום 30 מ' דולר דיווידנד

מפעלי כימיקלים לישראל לא קיבלו עדיין פטור מתשלום דיווידנד של 30 מיליון דולר בסוף שנה זו.

כזכור, פנו המפעלים לאוצר וביקשו לפטור אותם מתשלום הדיווידנד, בנימוק כי הדבר עלול לפגוע בתוכניות ההשקעה של המפעלים. [illegible] לא קיבלה עדיין [illegible] פטור מתשלום הדיווידנד.

[illegible] עתה מתכננים [illegible] חוק החברות הממשלתיות, על מנת לאפשר להחברות גיוס הון בחו"ל.

לצורך כך יש לתקן שני סעיפים בחוק: האחד, האומר כי הממשלה יכולה לחייב חברה לפעול לא לפי שיקול עסקי, אם היא רוצה בכך [illegible]

[illegible] בינלאומיים.

איל שגב

הפסדים כבדים ופיטורים בחברת „המסלול" בנתניה

חברת „המסלול", בעלת מפעל לייצור אבנים משולבות ואבנים [illegible] מדרכות [illegible] — לאחר [illegible] „ארדשטיין" [illegible] כ־140 עובדים [illegible] בנתניה [illegible]

חברת „המסלול" [illegible]

א.ש.

„הפניקס" זכתה במיכרז לביטוח תחנות דלק

חברת הביטוח „הפניקס הישראלי" זכתה במכרז לביטוח תחנות הדלק בישראל לשלוש השנים הבאות. במכרז, שפורסם ע"י סוכנות הביטוח אפרת רובינשטיין, נטלו חלק חברות מהארץ ומחו"ל. מנהלי הסוכנות מסרו, כי סכום הביטוח השנתי של כל 450 תחנות התידלוק הפועלות בארץ הוא כ־160 מיליון דולר. הסוכנות מבטחת כיום כ־200 תחנות ברחבי הארץ.

פוליסת „כל הסיכונים" שיוצאה על־ידי „הפניקס" עבור „אפרת רובינשטיין" מעניקה כיסוי כולל ומקיף בנושאים כמו ביטוח כספים מורחב, ביטוח [illegible], ביטוח לנזקי שבר, אובדן רווחים, דליפת דלק, מהירות דלקים ועוד.

גידול ברכישת ביטוח חיים

גדולי סוכני ביטוח החיים בארץ, המתכנסים ביוחולים במסגרת הכנס השנתי לביטוח חיים, מסרו על גידול ניכר שחל בחודשים האחרונים בהיקף רכישת פוליסות לביטוח חיים.

לדברי יו"ר לשכת סוכני הביטוח, הרולד סטבנה, הדבר נובע מהשינוי שחל בתודעת הציבור לגבי ביטוח חיים, ביטוח נכות וחסכון לטובת המשפחה, דווקא על רקע של מצוקה כלכלית.

בנק הפועלים מפחית ריבית החובה על משיכות־יתר

בנק הפועלים מפחית את ריבית החובה על משיכות־יתר. הפחתת הריבית תחול הן על הריבית הבסיסית והן על הריבית החריגה ותיכנס לתוקף ביום חמישי, 20.2.86. שיעורי הריבית החדשים בח.ח.ר. יהיו כדלהלן: הריבית הבסיסית תהיה בשיעור של 1.75% לחודש, במקום 2.5% עד כה; תוספת הריבית החריגה תעמוד על 1.75% לחודש, כך שהריבית החריגה תהיה 3.5% לחודש, במקום 4.5% לחודש עד כה.

שיעורי הריבית החדשים על משיכות־יתר לשכירים וללקוחות פרטיים אחרים: על משיכות־יתר בסכומים של עד 500 ש"ח תחול ריבית של 2.25% לחודש. משיכת היתר אינה טעונה אישור מיוחד; על משיכות־יתר במסגרות שהאושרנה ללקוחות שכירים ופרטיים עד לסכום של 1,500 ש"ח תחול רבית בשיעור של 2.75% לחודש (על כל משיכת היתר), במקום 4.5% עד כה; הריבית על משיכות יתר במסגרות של 3,000 ש"ח תהיה 3% לחודש (על כל משיכת היתר), במקום 3.75%. הריבית על מסגרות משיכת־יתר תהיה בין 4.5% ל־5.0% לחודש, לפי מסגרת משיכת היתר המאושרת.

כנס מנהלי בטחון של „ויזה"

בכנס אזורי שיתקיים מחר תארח „ויזה" — כרטיסי אשראי לישראל את מנהלי מחלקות הבטחון של הבנקים הגדולים באירופה, המנפיקים כרטיסי אשראי „ויזה". מדובר בנק לאומי נמסר, כי בכנס ישתתפו נציג הבטחון של „ויזה" באירופה וכן נציגים מספרד, צרפת, בריטניה, שוויץ, גרמניה וישראל.

בכינוס ידונו בעיקר השינויים במערכת הבקרה על פעולות בכרטיסי אשראי.

חברת כ.א.ל — כרטיסי אשראי לישראל נמנית כחברה בארגון „ויזה אינטרנשיונל" ומנפיקה את כרטיס האשראי „ויזה". הכרטיס מכובד בכ־160 מדינות, בקרוב ל־3 מיליון בתי עסק, ומאפשר משיכת מזומנים בכ־180 אלף סניפי בנקים ברחבי העולם. (עש"ת)

מכונית כמו טרקטור

חברת סובארו היפאנית היתה הראשונה שהציעה מכונית פרטית כפולת־הינע בייצור להמונים ובמחיר סביר. אודי כבשו את הבכורה שלוש שנים מאוחר יותר, והוכיחו את יתרון ההנעה הכפולה על מסלולי המירוצים. היום הם נאלצים להרהר אם הסינכרו של אמא פולקסוואגן אינו עדיף

● אודי קוואטרו – הצלחה על המסלול וקידום מכירות משמעותי

בניגוד לסברת רבים, לא אודי ולא סובארו הביאו לעולם את המכונית בעלת הנעת הגלגלים הכפולה 4x4. כלי־הרכב הראשון שהונע בכל ארבעת גלגליו הוצג בראשונה בשנת 1900. גלגליו הונעו על־ידי שרשראות, שקיבלו תנועה סיבובית מציר מנוע הדיזל שלו. שלוש שנים מאוחר יותר הוצגה בתערוכת פאריס בראשונה מכונית של ממש, שהונעה בכל ארבעת גלגליה.

בארץ מוכרות המכוניות המונעות בכל ארבעת הגלגלים לרבים מאיתנו, משירותנו הצבאי. הג'יפים הוויליס הישנים הונעו כבר לפני שנים רבות בכל ארבעת גלגליהם, והנעה זו היתה מקובלת ברכב שדה שנתבקש בו כושר עבירות גבוה.

בשנת 1977 הציגה חברת סובארו היפאנית בראשונה מכונית נוסעים פרטית וחדישה, המיוצרת בייצור המוני ובעלת הנעת גלגלים כפולה. המכונית הוצגה באירופה כבעלת כושר עבירות גבוה בשלגים, ותוך שבועות אחדים נאו מכירות החברה באירופה. אודי היתה אחת החברות האירופיות הראשונות, שהבחינו כי היפאנים עומדים להשתלט על פלח שוק שלאירופים אין בו מה להציע. שלוש שנים מאוחר יותר, הציגה אודי את הקוואטרו בז'נבה. פיאט הציגה את הפנדה 4x4, אלא שאודי הלכו בדרך מקורית יותר. אנשיה הימרו על קופה רצינית. אודי העניקו למכוניתם מערכת כפולת־הינע קבועה, בעלת חלוקת כוח של 50/50, ובחרו לשתול את המערכת הראשונה במכונית סופר־ספורטיבית, שאינה מיועדת לשטח, בדרך־כלל. באודי טענו כי עבירות גבוהה היא התכונה הפחות חשובה. מהנדסי החברה החליטו להדגיש את בטיחותה של המכונית ,וגילו' כי מכונית המונעת בארבעת גלגליה בו־זמנית היא מכונית בעלת אחיזת כביש גבוהה מאוד. הם הטילו את המכונית גם לזירת הראלי האירופית וזו קצרה בעונתה הראשונה את המקום הראשון במירוצים. אודי קצרה הצלחה מסחרית גדולה במכירות כל דגמיה. בשנת 1982, כאילו להדגיש את יתרונה של מערכת ההנעה הכפולה, הודיעה הנהלת החברה כי עד שנת 1985 ייוצרו כל דגמי החברה עם הנעת גלגלים קבועה. ואכן, כיום מוצעים כל דגמי החברה עם הנעת גלגלים כפולה.

מערכת ההינע הכפולה, בה בחרו להשתמש מהנדסי אודי, היא מערכת ההינע, שבססיסית מניעה את כל ארבעת הגלגלים בו־זמנית באמצעות שני דיפרנציאלים והים. כשקיימת אפשרות נעילה ידנית לדיפרנציאל הקדמי. מעט אחרי אודי החלו יצרניות רכב נוספות להתעניין בהנעה הכפולה. ביניהם איי.אמ.סי האמריקנית שהקדימה והציגה את ,האיגל' בשנת 79. דגם זה צויד במכללי הנעה של פרגסון עם דיפרנציאל בעל נעילה אוטומטית.

יצרן מערכת ההינע של ,האיגל', הארי פרגסון, החל בייצור מערכות הינע כפולות עוד בשנת 1950 ואף ייצר בזמנו את הפורד זפיר העתיקה עם מערכת הינע כפולה.

בסוף שנת 1982 מצאה עצמה חברת אודי הגרמנית עם קרדיט עצום לאחר שהקוואטרו זכתה בראלי. גם רנו הצרפתית קיבלה דחיפה לאחר שרנו 20 כפולת ההנעה ניצחה בתחרות פריס־דאקאר. בתחילת שנת 1983 הודיעה אלפא רומיאו, כי היא מתעתדת לייצר מכונית בעלת הינע כפול ועידן ה־4x4 נכנס להילוך גבוה. כשמרבית יצרניות הרכב מתחילות לעבוד על פיתוח דגמים שונים, המונעים בדרך זו. השנה כבר ניתן לראות בשוק מערכות הינע שונות, והוויכוח הפך להיות איזו היא המערכת האמינה יותר או הטובה יותר.

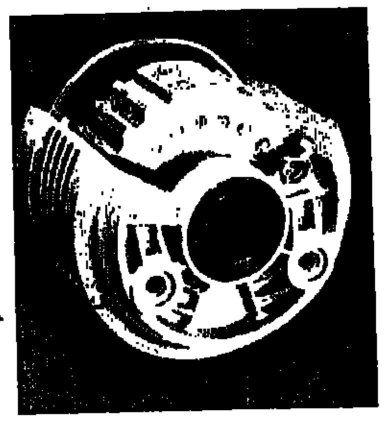

● ליבה של מערכת הסינכרו

לתחרות הצטרפה לפני כשנתיים לא אחרת מאשר החברה־האם של אודי, פולקסווגן, ולהפתעה בחרו מהנדסי החברה־האם ללכת בדרך אחרת. לטענתם, מערכת הקוואטרו היתה טובה, אך לא די טובה, וחלוקת העומס הקבועה היא חסרון. מהנדסי פולקסווגן פנו לפרגסון, וכך נולדה מערכת הסינכרו בראשונה במכוניות המיוצרות בצורה סדירה ומסחרית. פרגסון פיתח את דיפרנציאל הסינכרו, שהוא ליבה של המערכת. חלק זה של המערכת מורכב מציר היקפי, אליו נכנסים שני צירי ההינע וביניהם דיסקיות נתונות בתוך נוזל הידראולי בלתי־דחיס. בגולף סינכרו, לדוגמה, כמעט אין העברת כוח לציר האחורי בזמן נסיעה בדרך ישרה. בעת פנייה נוצר הפרש כוחות, ואז נכנסת מערכת הסינכרו לפעולה. בעזרת הנוזל הצמיג מקבל הציר האחורי כוח מהציר הקדמי, ונוצרת הנעה כפולה בכוח משתנה. ככל שהתנועה היחסית תגדל, כך יגדל הכוח שמקבל הציר.

כיום כמעט אין ספק, כי מערכת הסינכרו, אף שהיא מסובכת ומורכבת יותר, עדיפה על הקוואטרו של אודי בעלת רמת האמינות הגבוהה. הסינכרו עדיפה, ולוא רק בזכות הנעילה האוטומטית המתבצעת בה ומשחררת את הנהג מהצורך לבצע את הנעילה בעצמו. הקידמה שהושגה במערכת פרגסון עומדת לקבל שינויים שונים ותוספות שונות, כגון פיקוח ממוחשב ועוד. ככל שימצאו היצרנים לנכון לעשות. חסרונן של המכוניות השונות המצוידות במערכת ההינע הכפולה נעוץ בתוספת המחיר הגבוהה.

על חסרון הנעילה של הקוואטרו כבר עמדנו, ונותר אולי לציין כי חסרונה הגדול של הסינכרו הוא, שאין אפשרות להתקין מערכת סינכרו ומערכת איי.בי.אס נגד נעילת גלגלים והחלקה יחדיו.

בשנת 1986 כבר נראית ההנעה הכפולה בשטח ברגמים שונים. ב.מ.וו, אלפא־רומיאו, רנו סיטרואן, אודי ופולקסווגן הן רק חלק קטן מהיצרניות שכבר משתמשות בהנעה זו.

יואב אביב

● סינכרו – בפולקסוואגן בטוחים שזו שיטה עדיפה

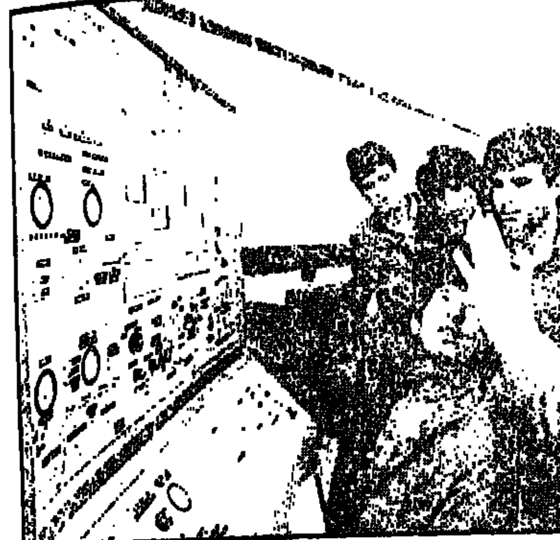

סימולטור לאיתור תקלות בדיזל

סימולטור ראשון ויחיד בארץ לתירגול ואיתור תקלות במנוע דיזל הוקם במרכז לחינוך טכנולוגי בבאר־שבע. המרכז הוקם על־ידי משרד החינוך והתרבות ועיריית באר־שבע.

למרכז באים כ־1000 תלמידים מ־26 בתי־ספר טכנולוגיים על־יסודיים כדי לעבור שיעורים מעשיים בטכנולוגיה. הסימולטור החדש הוצג בפני סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, שביקר במרכז.

הסימולטור מסוגל לאבחן ולטפל ב־24 תקלות אפשריות במנוע דיזל. הוא מאפשר למורים לתרגל את התלמידים בסוגי תקלות, תוך־כדי הוצאה כספית לא גדולה וחיסכון ניכר בזמן.

ניצחון לפג'ו בשבדיה

מכונית המחשב בגובה 3 שורות ג'וא קאנקנו במכונית פג'ו 205 טורבו 16, זכה בניצחונו הראשון העונה בשסיים במקום הראשון בראלי השבדי שנערך השבוע. בעקבות ניצחונו עלה קאנקונן לראש דירוג הנהגים. בשלזכותו 30 נקודות. במקום השני הגיע בלנציה דלתא S4 מארקו אלה, שהקדים את הפורד RS200 בהופעת בכורה עולמית, בידיו של השבדי קאלה גרונדל.

הראלי השבדי הוא הקצר שבכל הסידרה העולמית ונמשך יומיים בלבד. אולם למרות זאת, התחוללו מהפכים לא מעטים על המסלולים מרופדי השלג, וההובלה התחלפה בין שלושה נהגים. הראשון שהוביל, היה האלוף העולמי טימו סאלונן, שפרש בגלל תאונה והותיר את ההובלה למנצח שני הראלים האחרונים, הנרי טויבונן, בלנצ'יה. אבל גם הלנצ'יה לא החזיקה מעמד עד הסיום וההובלה עברה לקאנקונן בראלי השני כולו עם פג'ו.

אגב, סאלונן הצליח לנצח במירוץ השליש־שלו בפג'ו. אבל מול אופוזיציה הרבה יותר חלשה. לפג'ו זה ניצחון בעל חשיבות עליונה לאחר ארבעה ראלים ללא ניצחון ושני הפסדים ללנצ'יה, הוכיחה פג'ו שהיא מסוגלת לגבור גם על הסופר־מכוניות בנות דורה.

ל־Rs 200 היתה זו בכורה מוצלחת למדי. למרות שהנהג הבכיר, סטיג בלומקוויסט — שבשלב מסוים היה שלישי — פרש בגלל תקלה במכוניתו.

ב. גרוס

מדמה נהיגה בטכניון

המכון לחקר התחבורה בטכניון מפתח עתה מדמה נהיגה תלת־מימדי, שיתן למשתמשים בו כל הנתונים שמקבל הנהג בדרך.

המדמה מפותח לצורך חקר הסיבות לתאונות־דרכים, תוך בקרה ניסויית מלאה וללא סיכונים פיזיים. על כך מוסר השבוע עיתון הטכניון.

מתכנני הסימולטור טוענים, כי בעזרתו ניתן יהיה לבדוק טוב יותר בעיות הקשורות בנהיגה במצבים שונים, ובעיקר קבלת החלטות של נהגים וגם כאלה המושפעים מסמים, אלכוהול ותרופות שונות.

לסימולטור המפותח בטכניון חמישה מרכיבים עיקריים, המאפשרים את יצירת התמונה התלת־ממדית. לדברי מומחי הטכניון, התחושה בסימולטור דומה לתחושה במדמי הטיסה. והיא זהה למצב הנוהג בכביש.

עיתון הטכניון מוסר עוד, כי מדמה הנהיגה מצוי בשלבי בנייה אחרונים וכבר ניתן לערוך בו חלק מהניסויים.

יעקב דביר

פחות תאונות בלילה — עם תמרורים מוארים

מניסוי שנערך ב־1981 במקומות שונים בארץ שהיו מועדים לתאונות, ובהם הותקנו תמרורי דרכים מוארים, עולה כי חלה ירידה של 57 אחוז בתאונות הליליות.

את המחקר יזם ד"ר אבישי פולוס, מהמכון לחקר התחבורה שבחיפה. לדבריו, לצורך הניסוי שארך כשנתיים וחצי, נבחרו מקומות שבהם לא השתנה כל נתון הנדסי משך כל זמן הניסוי, והשינוי היחיד היה התקנת תמרורים מוארים.

לדברי ד"ר פולוס, עולה בבירור כי עקב השימוש בתמרורים מוארים ירדה כמות התאונות, ומכאן שיש להגדיל את השימוש בתמרורים אלה. ד"ר פולוס ציין, כי חשוב מאוד לשמור על תקינות תמרורים אלה ועל תקינות הנורות המאירות אותם.

יעקב דביר

היה מנוע
איך לסובב אותו

התנעת המנוע מתחלקת לשני מצבים: כשהמנוע קר וכשהמנוע חם. כשהמנוע קר — במכונית עם משנק (צ'וק) ידני, מתבצעת ההתנעה בשני שלבים: משיכת המשנק וניפוח בסול על דוושת הדלק, והמנוע חייב להתניע. ברכב עם משנק אוויר אוטומטי — יש ללחוץ לחיצה בודדת עד־סוף מהלך דוושת הדלק ולהתניע, כאשר לא לוחצים על דוושת הדלק. במזג־אוויר קר ורטוב מאוד, קל להתניע, אם לוחצים מעט על דוושת התאוצה בעת התנעה.

אחרי ההתנעה מתחיל המנוע לפעול עם משנק אוויר סגור. המשנק האוטומטי נפתח בהדרגה ומגביר את המהירות פעולת המנוע. יש ללחוץ לחיצה נוספת על דוושת התאוצה, כדי שהמנוע יחזור לתנועת סרק המתאימה לחומו. ברכב עם משנק ידני, יש לתת למנוע לפעול כשתי שניות ולסגור את המשנק וללחוץ בקלות על דוושת הדלק.

יש לזכור, כי אין להאיץ את המנוע מיד אחר ההתנעה, נסיעה במהירות גבוהה עם מנוע קר מזיקה. יש לחמם את המנוע בנסיעה איטית. רצוי לנסוע מספר ק"מ עם חצי משנק ידני פתוח. כשהמנוע חם — אין צורך ללחוץ על דוושת הדלק לפני ההתנעה. מספיק לסובב את המפתח במתג ההצתה. כשהמנוע חם, תערובת עשירה מדי עלולה אף להקשות בהתנעה.

כשיש בכל זאת קשיים בהתנעה, יש להיזהר מריקון המצבר על־ידי ניסיונות התנעה ממושכים מדי. אין להפעיל את המנוע יותר מאשר חמש שניות בבת־אחת. אם לא הצלחת להתניע, חכה שניות־מספר עד שתפעיל את מתג ההצתה שנית. אם אחרי מספר ניסיונות המנוע לא הופעל — בדוק את סיבת התקלה.

י. מושקוביץ

תיאטרון זרקור על שמעון פינקל

האופוזיציונר

בתיאטרון אני רוצה לראות שחקן טוב במחזה טוב, ובמאי שלא מפריע ● לא איכפת לי שיציגו שיקספיר בעירום תיאטרון צריך לשכנע — הצורה לא חשובה ● פגישה עם שמעון פינקל בהגיעו לגבורות

מאת ציפי שוחט

שמעון פינקל הגיע לגבורות. זהו ציון דרך לא רק בחייו של פינקל, אלא בחיי התיאטרון בארץ. היום (19.2) תערך לכבודו קבלת פנים חגיגית בבית נשיא המדינה, בשיתוף עם תיאטרון ,הבימה' אגודת ידידי התיאטרון הלאומי.

כמה ימים קודם, בפגישה עימו אתה פוגש שחקן שהוא מיתוס או מיתוס שהוא שחקן — איש שאוהב תיאטרון, יודע תיאטרון, חי ונושם תיאטרון. מה לא נכתב עליו? על מלחמתו המפורסמת בחיים ובמות מסוימת של תיאטרון בארץ, על לשונו החדה שהביאה לו שונאים רבים, על בקורתו הנוקבת על התיאטרון, על היותו אופוזיציונר, אשר תחת שבט בקורתו לא שבת איש.

אני פוגשת יהודי יפה, איש ספר והגות, המכיר את מצבו של התיאטרון. רוח הלחימה שלו, שרבות כל כך נכתב עליה כאילו שככה לזמן — אולי זה רגע חולף או מצב רוח מלאי ,נו... טוב... עכשיו זה דור אחר'. אולי זו השלמה של גיל.

בביוגרפיה העשירה שלו יירשם פינקל כמי שכיהן פעמיים כמנהל האמנותי של ,הבימה', כבימאי (,רוחות', ,ערבות הנגב', ,האב', ,בקץ הימים', ,פגרדי הגיבור') וכמי שתיעד את הסטוריית התיאטרון בארץ בחוויה מאוד סובייקטיבית. אבל אחרי ולפני הכל הוא שחקן. ברקורד שלו תפקידים שרק שחקן גדול יכול לחלום עליהם: המלט ואדיפוס, שיילוק וליר, היהודי זיס וטוביה החולב, רסקולניקוב ופרגינט ויאגו ועוד ועוד.

,היום' אומר פינקל ועיניו מתמלאות דמעות, ,מזמינים אותי לעיתים רחוקות, כדי לערוך על השואה. אם באה השואה — אני בא. עבור תפקיד טוב הוא מוכן לנסוע עד קצה ולעבוד בתנאים שמזמן כבר שכח.

היו ויכוחים?

איך היה המפגש עם הדור הצעיר?

,המפגש עם הדור הצעיר הוא מהתחלה. ג'וזף קלאוזנר אמרה שאני הייתי מאלה שבאו מדור הצעיר. באתי לעזרתם — ללמד אותם דיקציה. בעכו עבדנו בהתלהבות. לפעמים היו ויכוחים, השקפות שונות. לבסוף הדברים התמזגו ויצא משהו יפה. אני לא מתחרט. גם העריכו את זה'.

מה דעתך על התיאטרון ,האחר' בעכו?

,תיאטרון אחר, תיאטרון אכספרמנטלי — הכל שטויות. יש תיאטרון טוב ותיאטרון רע. לא איכפת לי שיציגו את שקספיר בעירום. תיאטרון צריך לשכנע. הצורה לא חשובה. בעכו הייתי מוקסם מהאווירה. התפיסה של אנשים שבאו מכל הארץ — השאיפה לחפש רוחני. הדבר הזה אינו שגרתי'.

והשחקנים של היום?

,המשבר האחרון חל משבר ביחס למשחק. במה את השחקן על הבמה. עכשיו שולט במאי. כל במאי חושב שהוא משיח, שוכח שהשחקן הוא העיקר. במאי חייב להיות בעצמו שחקן, אם במאי הוא שחקן — יש לו השקפה אחרת. סטניסלבסקי, למשל, היה שחקן גדול. הבמאי הוא רק מתווך בין הסופר ובין השחקן.

ועוד דבר: הנקודה הכי חשובה היא שהתיאטרון צריך להיות גבוה מהחיים. תיאטרון זה לא צילום של רחוב — רק הטלוויזיה היא צילום הרחוב, אפילו לא הקולנוע. תיאטרון צריך להיות חג גם ביצירת הרמויות וגם באטמוספירה. אפילו סטניסלבסקי הנטורליסט אמר שהבמה יותר גבוהה מהחיים — אחרת אין תיאטרון. כל יצירה ספרותית גבוהה מהחיים, אפילו אם כותבים בצורה נטורליסטית. שחקן לא יכול להיות אדם חילוני — צריך משהו קצת יותר'.

אני מזכירה לו את תפקיד הסבא בהצגה ,מכולת' של מיטלפונקט — התפקיד האחרון שעשה ב,הבימה'. איפה השחקן הסוער של הפאתוס, עם השורות הארוכות והתנועות הרחבות? ,עשיתי שגיאה' אומר פינקל ,יצר המשחק היה כל כך גדול. ידעתי מראש שזה לא בשבילי. פעם הייתי שבע תפקידים. עכשיו אני כל כך רעב'.

בימים אלה כותב פינקל את ספרו העשירי. אחת ההתבטאויות שלו בעבר היתה: אם אין וודקה מדברים על וודקה. ,בארץ הזו' הוא אומר ,יש פוטנציאל גדול של תיאטרון ושחקנים וקהל שמוכן לסלוח — זה פלוס גדול. ישנה שאיפה גדולה לתיאטרון. אני מקבל טלפונים בזכות הספרים — רוצים לשוחח איתי על ,הבימה'. העובדה שפונים וישנה התעניינות היא חשובה'.

אתה לא שבע נחת מהתיאטרון בארץ?

,כשאדם מגיע לגילי — הוא מתחיל לחשוב אחרת. מתחיל להבין שזמנים משתנים: יש זמנים של התלהבות ויש זמנים של ירידה — של אופוריה גדולה. אני חושב שעכשיו תקופת משבר, שהתרחקו מהעיקר. שכחו את האדם'.

בכל־זאת היכן מתמקדות הטענות שלך?

,אני מתריע יומם ולילה נגד המלמוליות הרבה על הבמה. יש שפת דיבור בימתית וכדי שתהיה טבעית צריך לעבוד קשה. אנשים שנכשלו בתיאטרון נעשו פרופסורים בבתי ספר למשחק ואותי אין שום בית־ספר שמוכן ללמד דיקציה'.

הביוב הלאומי

מופתעת מהרוח הסלחנית שמאפיינת את פינקל הבוקר אני ממשיכה: במיוחד קשות היו הטענות נגד ,הבימה', עד כדי כך שכינית את התיאטרון הלאומי ,הביוב הלאומי'. פינקל אינו מכחיש: ,זה נכון, אבל ברגע זה לא נוח לי לדבר דברים שאמרתי. הדברים נאמרו מתוך אהבה ולא שנאה — ב,הבימה' הרי בילתי את רוב חיי'.

איך היית רוצה לראות את ,הבימה'?

,כשהייתי מנהל אמנותי חתרתי לרפרטואר ספרותי — זה לא אומר שלא עשיתי בשביל הקופה.' אני מזכירה לו שבזמן היותו מנהל אמנותי זכתה ,הבימה' ב־2 פרסים מטעם המועצה לתרבות ואמנות, והוא בלי להסתיר את גאוותו משיב: ,אני חושב שהייתי מנהל אמנותי הכי טוב' אחרי אתנחתא הוא ממשיך ,אני אוהב ספרות טובה ושחקנים טובים בתיאטרון. בתיאטרון אני רוצה לראות שחקן טוב במחזה טוב עם במאי שלא מפריע. הייתי רוצה לראות את ,הבימה' כתיאטרון אמנותי, ספרותי, שהשחקן הפועל עומד במרכזו'.

שמעון פינקל – כולם היו בניו

יש לו לפינקל נוכחות חזקה — לא רק על הבמה. גם בבית קפה תל־אביבי בבוקרו של יום חורפי נעים. אין הוא במצב רוח של עשיית חשבונות. מאוחר יותר, לפני סיום הראיון, יבקש ממני לא להזכיר חלק מהדברים שנאמרו. ,כך טוב יותר. מספיק נכתב על הענין הזה ו,הבימה' הרי חוגגת את היובל'. הוא עדיין מצפה לתפקיד טוב. ,כשהייתי בן 17 הכנתי רשימה של תפקידים שאני רוצה לשחק. עדיין לא הגעתי לגמר הרשימה. ביניהם הרבה תפקידים ברפרטואר היהודי'.

עד היום עשה כ־150 תפקידים: איזה מהם אהב מכולם? ,כולם היו בני' אומר פינקל ,אהבתי את כולם. בכל תפקיד הכנסתי את ליבי ונישמתי. קחי לדוגמא את המלט — זו אובססיה שהתחילה מגיל ילדות. עברו עשרים שנה עד שניתנה לי הזכות לשחק את המלט. קיבלתי פרס בעדו. כתבו עלי בכל העולם. זה היה המלט עם תפיסה יהודית — רמות משיחית המרגישה שצריך לתקן את העולם. עד אז (1946) ,הבימה' היה תיאטרון של שלום־עליכם ולא של שקספיר'.

איזה תפקיד היית רוצה לשחק עוד פעם?

,הייתי רוצה לשחק את פרוספרו ב,סערה' או את ליר: אולי עוד תהיה הזדמנות'.

האם יש תפקיד ברפרטואר של ,הבימה' היום שהיית רוצה לשחק? הבעת מיאוס בפניו של פינקל אומרת הכל. ברפרטואר הקיים אין שום תפקיד שקוסם לו, אבל ,פעם הרי קבעו רפרטואר בהתאם לפינקל'.

מקבץ מוסיקה

,סטמפניו' בדימונה

מאת דוד אור

התזמורת הפילהרמונית תקיים קונצרט חגיגי בדימונה ב־20.2 לציון שלושים שנה לעיר הדרומית.

בתכנית הקונצרט — יצירתו של דובי זלצר ,סטמפניו' לפי סיפורו של שלום עליכם, יצירה שבוצעה בהצלחה בקונצרט במסגרת פילוקלאסיקה וסימפוניית ,העולם החדש' של דבוז'ק. זהו חלק במדיניותה של הפילהרמונית לקחת חלק בפעילות מוסיקלית בכל רחבי הארץ במסגרת ,אמנות לעם'.

● תזמורת חיפה מארחת נגן של כלי מאוד לא שגרתי — הסקסופון, בימים אלה (קונצרט ראשון קרית־חיים 22.2). הנגן הוא מרסל מרן מצרפת והמנצח ז'אן קלוד כרנר. שניהם מופיעים לראשונה בארץ. שתי יצירות ינוגנו בקונצרט זה בביצוע בכורה בארץ, והן שתי בלדות לסקסופון של מארטן וטומאסי — מלחינים צרפתיים בני זמננו.

● תזמורת באר־שבע מגישה קונצרט על טהרת תוצרת הארץ. כולם ישראלים, הפסנתרן — אוריאל צחור, מנצח — אבי אוסטרובסקי, ומלחין — חיים אלכסנדר. זה הבכורה העולמית של יצירתו של חיים אלכסנדר ,שירי אהבה וצפייה' לקול ולתזמורת לפי טקסטים של ריתה ליטווין שיתקיים במוצ"ש 22.2 בבאר־שבע. תשיר את היצירה זמרת הסופרן לילי טונה. ועוד בתוכנית קונצרטו לפסנתר של סן־סנס והסימפוניה ה,איטלקית' של מנדלסון.

● חנות תקליטים חדשה נפתחת בת"א והיא מציעה לקהל יצירות וביצועים לא שגרתיים. המדובר בחנות ,קרוס' ברח' ז'בוטינסקי 11 — בחנות המכוססת ניתן למצוא תקליטי ג'אז ופולקלור נדירים שלא תמיד אפשר למצוא בחנויות אחרות. תמצאו כאן תקליטי ג'אז מיובאים של — E.C.M. תקליטי פולקלור של חברת ,הרמוניה מונדי' חברה שמקליטה מוסיקה אתנית בנקודות התרחשותה. החנות שייכת לבחור סימפטי ושמו יוסי אקוצ'טי — כדאי לנסות.

קונצרט ראשון

שפה אחידה ומיומנת

מאת אביבה שלח

אנסמבל נש מלונדון בשני קונצרטים קאמריים במוזיאון תל־אביב. התכנית: ● ברהמס — חמישיה לקלרינית בסי מינור, אופ. 115 בטהובן — שביעיה במי במול מג'ור, אופ. 20. 7.2.86.

● ובר — הקדמה, נושא ווריאציות בסי במול מג'ור, לקלרינית — סרנדה לקלרינית, בסון, קרן וייבעיות מיתריים. שוברט — שמיניה בפה מג'ור, ד. 803, 11.2.86.

חמשת הקשתנים ושלושת הנשפנים המנגנים יחד באנסמבל נש מלונדון אינם רק שמונה נגנים מעולים שנגינתם יפה ומלוטשת: הם גם צוות קאמרי מגובש היטב בעל שפה אחידה ומיומנת. אבל מכאן ואילך, במישור ההופעה נגינה יפה, ומלוטשת לחוויה אמנותית גדולה, לקח ביצוען של חלק מן היצירות נחסר.

החמישיה לקלרינית של ברהמס היא אחת מן היפות ביצירות הקאמריות לפי כל אמות המידה, בנגינת האנסמבל היא נותרה מרוחקת וכמעט אדישה. למרות הצליל הנקי והיפה והמוסיקליות הנפלאה של ברהמס לא הצליחה לרגש את לבנו.

כך גם השמיניה הנהדרת של שוברט. אף כי שאבה השראתה מן השביעיה הקלילה של בטהובן, לא יכול היה שוברט להימנע מלשזור בין צליליה חוט ענוג של העצב האופייני לו, זה נעדר בביצוע ששמענו.

את מלוא יכולתו הטכנית הציג האנסמבל בשביעייה של בטהובן שאינה נדרשת ליותר מביצוע משוכלל, וגם הסרנדה של הלווייר יצירה נחמדה בת זמננו ללא יומרות חרשניות מיוחדות, נוגנה בהומור. חן רב.

לוד ניצחה את חולון 0:2 ועלתה למקום ה־3

● ארצית

הטבלה הארצית (אחרי 17 מחזורים)

1.	בית"ר נתניה	13:29	35
2.	בית"ר תל־אביב	16:24	30
3.	הפועל לוד	14:21	29
4.	מכבי עירוני	11:16	27
5.	בית"ר רמלה	10:17	28
6.	הפועל רמת־גן	16:20	25
7.	הפועל חולון	17:18	25
8.	הפועל טבריה	20:19	25
9.	הכח רמת־גן	20:16	24
10.	הפועל חדרה	15:18	23
11.	הפ. רמת־השרון	24:20	21
12.	הפועל עכו	14:15	19
13.	הפועל מרמורק	24:15	15
14.	הפועל יהוד	18:10	13
15.	הפועל בית־שמש	26:12	11
16.	בית"ר חיפה	23:10	8

שני שערים מקריים שכבשו חלוצי הפועל לוד, רפי אליהו ובני סמדג'ה, היקנו לקבוצתם נצחון 2:0 על הפועל חולון, במשחק דחוי בליגה הארצית בכדורגל. הנצחון העלה את לוד למקום השלישי בטבלה.

החולונים, שהצליחו להתעלות במחזורים האחרונים, גילו עדיפות אולם החלוצים ארז שקרוקה וליאון פנסו והקשר הוותיק יעקב זיתוני נכשלו במספר פעמים מול שוער לוד, יעקב בנורים.

כבר בהתקפה הראשונה במשחק הובקע שער ע"י עזיס ברכה מלוד בדקה 3, ורפי אליהו כבש את כדור־ההעונציין מ־30 מטר מעל לחוליה והכניע את השוער יעקב ביכרן — 1:0.

שחקני חולון ניסו להשוות אולם דווקא הלודאים, בהתקפה מתפרצת בדקה ה־41 הגדילו את הפער: רפי שמואל, שהיה הבולט במגרש, הגביה, ביכרן לא יצא משערו וסמדג'ה נגח מארבעה מטר לרשת — 2:0.

בשלהי המשחק ניסו החולונים לצמק, תקפו עם ארבעה חלוצים כשזיתוני תבק בהוד ואף החטיא בדקה ה־80 הזדמנות הורצת.

שפט דני ימפולה, לעיני 400 צופים, בלוד.

תיקו בחיפה

יתרון בן שני שערים לא הספיק לכדורגלני הפועל יהוד בקרב־תחתית בקרית־אליעזר במשחק עם בית"ר חיפה, שהצליחה להשוות בכדור־11 לאבדה 2:2.

הפתיחה הנוחצת של חניכי המאמן יצחק ויסוקר מיהוד הניבה שער ראשון בדקה ה־2: לאחר מסירות כפולות בין אודי פוקס ויהודה דוגן', הטוב במגרש, קבע דוגן ביתרון — 0:1.

במחצית השנייה ניכרה עדיפות ברורה לחיפנים אולם דווקא יהודה דוגן הצליח להעלות את יהוד ליתרון 0:2 בדקה ה־51 כשניצל טעות בהגנת בית"ר.

שחקני יהוד עברו לגונן על שערם, הם תקפו רק עם חלוץ אחד, והזמינו לחץ כבד של מארחיהם, שבא לביטוי כבר בדקה ה־48: אלי לוונטל, שהצטיין במחצית זו, ניכר כדור רוהב לשליה מזרחי שקבע מירוב 2:1.

החיפנים המשיכו לתקוף ובדקה ה־89, לאחר נגיעת־יד של עוז פנחסי ברחבת יהוד, פסק השופט יוסף גרוסמן על כדור־11 ללוונטל. בבעיטה ליוויין השער. השוואה זו הניבה תיקו תשיעי לקבוצתו, שנותרה עדיין ללא נצחון ליגה.

100 צופים חזו במשחק בקרית־אליעזר.

משחקים דחויים בליגה א'

● מכבי שפרעם — מכבי אור־עקיבא 0:1 (0:0). שער הנצחון לשפרעם מארג'יד כילבק (47). שפט ניסון אפולין, לעיני 500 צופים, באור־עקיבא.

● הפועל קרית־אונו — מכבי קרית־גת 1:1 (0:0). שער לקרית־אונו: יוסי חביב 47 בבעיטת־11, לקרית־גת: ראובן חג'ג' (55). שפט דוד דיקררו, לעיני 200 צופים, בקרית־אונו.

הפועל כפר־שלם ומכבי חדרה חוללו הפתעות בגביע

● גביע

מאת משה רוזנברג

שתי הפתעות נרשמו אתמול במשחקי הסיבוב הי"ד בגביע־המדינה בכדורגל. הפתעה גדולה היתה בכפר־שלם כשהפועל כפר־שלם מליגה ב' הדיחה את הפועל בית־שמש מהארצית — 3:4 לאחר הארכה. הפתעה נוספת היתה בחדרה כשמכבי חדרה מליגה א' ניצחה את הפועל רמת־השרון מהארצית 0:2.

הנציגה היחידה מליגה ג', בית"ר פרדס־כץ, עלתה לשלב הבא בנצחון־בית 1:2 על הפועל מג'דל־כרום מליגה ב'.

בדרבי ברמת־גן גברה הכח על הפועל — 0:1.

● כפר־שלם: הפועל כפר־שלם – הפועל בית־שמש 3:4 (3:3, 3:1). פתיחה מוחצת של הפועל כפר־שלם הניבה שלושה שערים בתום מחצית השעה הראשונה. גיבור הנצחון היה החלוץ המרכזי עופר עטיה שכבש צמד תוך שתי דקות (15, 17) והכרו לחוד, גדעון יוסף הוסיף שער בדקה ה־30 בבעיטת־יעף. בית־שמש התעוררה ומסעוד אברג'יל צימק בנגיחה בדקה ה־36 ל־3:1 במחצית. הוותיק עלי עותמן בנגיחה בדקה ה־61 קבע — 3:2, והלאומי לשעבר, אבינועם מליחי, השווה ל־3:3 בדקה ה־70. כבר בדקה הראשונה של ההארכה נקבעה תוצאת המשחק משערו של דרור מוזר — 3:4 לכפר־שלם. שפט בני כהן, לעיני 150 צופים.

● חדרה: מכבי חדרה – הפועל רמת־השרון 0:2 (0:2). שני שערים נאים של רוני וייצמן (10) ונחום יצחק (31) העניקו למארחים נצחון צודק על הפועל רמת־השרון מהארצית. גיבור המשחק היה הקשר החדרתי אברהם סלו, שנראה בכל המגרש והוא גם ש,בישל' את שני השערים שהכניעו את מרכזי הרוש החלש. חלוצי רמת־השרון, פלח, אצלן וניימני, ניסו להכניע בדקות הסיום את טרבלוס, שגילה יכולת טובה בין קורות שער חדרה. שפט ראור סוהיל, לעיני 100 צופים.

● רמת־גן: הכח רמת־גן – הפועל רמת־גן 0:1 (0:0). הדרבי הרמת־גני איכזב את 100 הצופים שבאו לאיצטדיון וינטר וחזו בנצחון הכח. במחצית הראשונה לא סוכנו כלל שני השערים. רק לאחר ההפסקה היו דקות טובות לכדורגלני הכח. לאחר החטאה של יחיאל (50) הצליח דוד מאיר לנצל טעות בהגנת הפועל רמת־גן, של כהנר ופטרושקה, ומקרוב הכניע בדקה ה־65 את שמואל ג'ילורי. הזדמנות להשוות ניתנה לירון זהבי עשר דקות לסיום אך מול השוער הוותיק של הכח, גורדמן, כשל. שפט יצחק רוזנברג.

● רחובות: הפועל מרמורק – הפועל עכו 0:0. באחד המשחקים החלשים שהיו העונה ברחובות נפרדו שתי הקבוצות הארציות, הפועל מרמורק והפועל עכו, בתיקו ללא שערים. בתום 120 דקות. 50 הצופים חזו רק בשתי הזדמנויות במהלך כל המשחק. לראשונה (61) כשל פנחס שכטר ממרמורק ברחבת שער היריב. ומנגד החטיא אלי בן־אטו (110) במצב מצויין. שפט עובדיה צבי.

● נס־ציונה: בית"ר נתניה – ס.פ. נס־ציונה 0:1 (0:0). שער שכבש יוסי אדרי, קשר בית"ר נתניה, דקותיים לסיום, מנע מקבוצתו, מוליכת הליגה הארצית, אי־נעימות מול סקצית נס־ציונה ממרכז טבלת ליגה ב'. המארחים לא נפלו מיריביהם. המשחק היה שקול ועשיר באירועים. כדרכי חלפון מבית"ר החטיא בכדור־11 בדקה ה־24. השוער המצויין חזי אבוצלום קלט את הכדור. שפט מאיר בנישתי, לעיני 1000 צופים.

● מרחביה: מכבי רמת־עמידר – הפועל ירוחם 0:2 (0:0). מחצית שנייה טובה של מכבי רמת־עמידר הצילה את יוקרת קבוצת הצמרת הארצית. שערים לעמידר: רחמים שלום (59) ויובל קפיטולניק (87). שפט שלמה שהר, לעיני 100 צופים.

● כפר־סבא: בית"ר ת"א – הפועל עליה כפר־סבא 0:1 (0:0). אלילת המזל שיחקה אתמול עם בית"ר ת"א, שגברה בדוחק על הפועל עליה כפר־סבא מליגה א'. כדורגלני עליה היו עדיפים, אך לא יכלו להכניע את נסים ג'רבי, שוער בית"ר. בהתקפה מקרית הצליח רוני צמח, בלם בית"ר ת"א, לכבוש שער־נצחון בדקה ה־73. שפט יעקב ממן, לעיני 300 צופים.

● טבריה: הפועל טבריה – הפועל קרית־שמונה 0:1 (0:1). שער בודד שהבקיע מלך שערי הפועל טבריה, עופר דן (45) היקנה לקבוצתו את הנצחון הדחוק. הטבריינים שגילו עדיפות הספיקו להחטיא במהלך המשחק ארבע הזדמנויות. שפט יאיר טילינגר, לעיני 50 צופים.

● באר־שבע: בית"ר באר־שבע – מכבי עפולה 2:3 (1:1, 0:1). צמד שערים של סמי אנקר בדקות ה־116 וה־120 היקנו לבית"ר באר־שבע נצחון. יצחק כהן (8) העלה את מכבי עפולה ליתרון, אולם הוותיק חיים פרנקו השווה בדקה ה־71. שפט ראובן ג'ינה, לעיני 150 צופים.

● אור־יהודה: הפועל אור־יהודה – הפועל עיר 1:0 (0:0, 0:0). שער־הנצחון הובקע ע"י רונן מועלם ממש עם שריקת הסיום של ההארכה. שפט דוד שירוני, לעיני 100 צופים.

● פרדס־כץ: בית"ר פרדס־כץ – הפועל מג'דל־כרום 2:1.

● קרית־שמונה: הפועל קרית־אתא – בית"ר קרית־שמונה 2:1.

השלמת משחקים בסיבוב הי"ז ייערכו ביום שלישי, בשבוע הבא: הפועל לוד – הפועל יהוד: בית"ר חיפה – בית"ר רמלה: הפועל חולון – הפועל נת"יים: הפועל עכו – הפועל מרמורק: מכבי שפרעם – הפועל חדרה.

טלוויזיה

08.15 ארץ מולדת: בראשית המאבק. 08.40 אנגלית ו'. 09.00 מדעי הטבע יסודיים: אלה הלוטרה של אבא. 09.20 אנגלית ז'. 10.10 מדעי הטבע ה'־ו': הנשימה. 10.30 הגיל הרך: פרפר נחמד. 11.00 חשבון ו': בין המספרים הרציונלים. 11.30 נושאים ביהדות: השבת. 12.00 אנגלית ח'. 12.25 אנגלית י'. 13.00 מדעי הטבע (חטיבה עליונה). 14.00 עולם הולך ונעלם — שבט השרפה — הסרט מתאר את חייהם של בני שבט השרפה שבנפאל. אנשי השבט ידועים כמלווים מטפסי הרים ידועים בעולם. הסרט מתמקד בעיקר בדרך חייהם של 3 אחים. הראשון מטפס הרים, השני נזיר בודהיסטי והשלישי איכר. 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: [illegible] — המקלדות של באך. החיזיון השייקספירי — שייקספיר ותיאטרונו — חלק ב. 16.00 בלי סודות — שוא 4. 16.25 פיצוחים — שעשועון טלוויזיה נושא פרסים. 17.00 ערב חדש: מגאזין בשידור חי. מנחה: גדעון רייכר. 17.30 "שמיניות באוויר" — תכנית שבועית בשידור ישיר. מנחה: דליק ווליניץ עם טוליפ. 18.32 "רוצה פתרון" והנושא לדיון: "האשה העקרה" (ערבית). 18.45 "חידושים והמצאות": עולם הנביעים — חלק ב' (ערבית). 19.00 "חקלאות היום": 1. סרט — האבקת רבורים. 2. דיון באולפן (ערבית) א. שיטה חדשה להפחתת עפיצות באפרסמון. ב. דרכי איחסון ודרכי אריזה חדשים. ג. פיתוח מוצרי אפרסמון משומרים, העשויים לסייע לניצול עודפי הפרי בעתיד. 3. פינת החדשות לחקלאי. 19.30 חדשות (ערבית). 20.02 "בין הכיסאות" — מגזין דו־שבועי בענייני משפחה וחברה. מנחה: עמוס ארבל. 20.30 "תצפית" — מגזין דו־שבועי לענייני מדע, טבע ורפואה. [illegible] 21.00 מבט לחדשות. 21.30 "מוקד". 22.05 "פרא מיני אלף" — סרט קולנוע.

רדיו

קול־המוסיקה

06.00 "צלילי בוקר". 07.07 "בוקר טוב". [illegible]

רשת א'

07.30 "היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 "תנגה" עם בני הגרל. 09.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 "מסגש" — מגזין בשידור חי. 10.30 "רדיו קל". 11.10 השידור הזוכי לנתח"ס: "ההיסטוריה סומרת" — רחל. "לא שרתי לך ארצי". 11.30 "השכלה ורעה לכל": השאלה הערבית בתקופת [illegible]

רשת ב'

08.05 "סעו לשלום". 09.05 "ביקור בית" עם רבקה מיכאלי. 10.10 "כל צבעי הקשת" [illegible]. 12.10 "גל פתוח" — חדשות ופזמונים. 13.00 "בחצי היום". 14.06 "יש עניין" עם גבי גזית. 15.10 "רגעי הכסף". 16.05 "שירים ושעורים". 17.10 "זמן כלכלה". 17.30 "על מכפרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.06 "זרקור" — עורך ומנחה: יצחק גולן. 18.45 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.45 "מבט לענייני צבא". 20.05 [illegible] 21.05 "שיר דרך". 22.05 [illegible] 23.05 "מעתקי לילה".

רשת ג'

[illegible]

גלי צה"ל

06.00 באופן בילולי [illegible] 21.30 [illegible]

קולנוע

תל־אביב

[illegible]

חיפה

[illegible]

נתניה

[illegible]

חולון

[illegible]

בת־ים

[illegible]

הרצליה

[illegible]

באר־שבע

[illegible]

חדרה

[illegible]

ירושלים

[illegible]

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב, יום ד', 19.2

תיאטרון הבימה:
המלך מתיא הראשון: 16.00, 18.30
הבית ברחוב שינקין: 21.00
הפרדס כפר סבא 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ד' 19.2 בשעה 21.00
כמו עשב בניסן
[illegible]
ב־22.45
חיולי בדיל על חוף ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח־תקוה
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה פ"ת בקשה למתן הקלת בנייה בגוש 6136 חלקה 236 ברח' אבימלך מס' 3.
לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור א' מיוחד בו מותר להקים בניין דיור בן 2 קומות, 50% בנייה במרווח צדדי 4 מ'.
בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בניין דיור בן 2 קומות 37.21% בנייה במרווח צדדי 3.60.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה – פ"ת

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
פתח־תקוה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

ר. שויש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו
הודעה על הכנת שינוי תכנית מפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה - 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת תכנית מפורטת מס' 2374 שינוי מס' 1 לשנת 1985 של תכנית מפורטת מס' 1722. השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת: גוש: 6631 חלק מחלקות: 13, 14, 15. מקום: רח' אחימאיר מס' 4, 6, 8, 10, 12, 14 - רמת אביב ג'.

מרדכי בהנא, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
פתח־תקוה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

ר. שויש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ובניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הננו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א־יפו, בקשה ליתן אישור לשימוש חורג בשימוש נימלי, לאולמות תצוגה, משרדים, מסעדה, פאב־מסעדה, קפיטריה, מחסנים ושרותים.
בנכס הנמצא גוש 7086 חלק 5 ח"ק בנין 3/32190.
כל בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה ת"א־יפו, רח' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת והטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מיום פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בססי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה – ת"א־יפו

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
פתח־תקוה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

ר. שויש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה
הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן שימוש חורג דהיינו שמוש בבנין המוצע שבקומת קרקע לבית מלאכה לתריסים למשך שנה מיום פרסום הודעה זו בלבד. לאחר תקופה זו כל המבנה ישמש למגורים בלבד.
פרטי החלקה: 146 בגוש: 18209 רחוב התמר 1 נהריה.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעיריית נהריה.
לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב
יו"ר הועדה (משנה) המקומית
לתכנון ולבנייה נהריה

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח עין יהב - חולון
חולון
קופ"ח עין יהב
ירושלים
קופ"ח, בריפאת רוממה, רח' המ"ג 26
נתניה
נאות שקד - ע. מכהרי אוזרים
פתח־תקוה
פינכהר - פינסקר 2
רמת־גן
קופ"ח כללית - המיתר 21
תל־אביב
לב העיר - אחד העם 69; בני - דיזנגוף 174
חיפה
יבנה — אבן סינא 7
רחובות
הנגב - הרצל 114

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש דנה, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, מלבד שבת.

ירושלים
שערי צדק - ילדים
הדסה ע"כ - כירורגיה, עיניים
הדסה ה"צ - נשים, אורטופדיה, פנימית
ביקור חולים - א.א.ג

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
[illegible]

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
[illegible]

מרכז סיוע לקורבנות אונס
[illegible]

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' [illegible]
ער"ן תל־אביב — טל' [illegible]
ער"ן חיפה — טל' [illegible]
ער"ן באר־שבע — טל' [illegible]
ער"ן נתניה — טל' [illegible]

סיוע מיוחדים
[illegible]

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה - טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת - טל' 100. אילת - 244; חדרה - 22444.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יעסוק בייעוץ טלפוני בימים א'־ה' [illegible]

מד"א

[illegible]

רכבות

מתל־אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00.
מבני ברק 8:18.

לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.10, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.10, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.

לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30.
בימי ו' וערבי חג: 7.30.

לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 11.30.

מחיפה, בת־גלים:
לירושלים — א'—ו': 7.00.
לתל־אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.10.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.

מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38. לירושלים 5.35.

נתניה הרחיקה את בית"ר ירושלים ממאבק הפיסגה 1:2

מאת נפתלי קורן

כדורגלני בית"ר ירושלים, ללא אורי מלמיליאן (ברוגז), לא יכלו אתמול בימק"א לקבוצת מכבי נתניה. קבוצת התחתית האורחת גברה במשחקי־שארית בליגה הלאומית בכדורגל על המארחים הירושלמים — 1:2.

מכבי נתניה לא נראתה אתמול כקבוצת תחתית. היא התבססה על שוער קר־רוחו, אריה חביב, שבטחונו חזר אליו: על הגנה מתוגברת וקשוחה ועל התקפות מתפרצות שהביכו לא פעם את הגנת בית"ר ירושלים.

נתניה הסתערה כבר בפתיחה. בדקה ה־7 בעט שלום תקוה ושוער בית"ר, יוסי מזרחי, הצליח להדוף בזינוק נפלא.

כעבור דקה לא עלה בידי מזרחי להציל את שערו: כדור־קרן לנתניה: יגאל מנחם הרים, הגנת בית"ר לא הגיבה כהלכה ומיכה רוחן נגח פנימה — 0:1.

ירושלים ניסתה להגיב אבל כל התקפותיה באו מהמרכז, עם הגבהות כדורים שקופות לרחבה שנהדפו

השחקן המצטיין: שלום תקוה

ע"י ההגנה הנתניתית. ירושלים לא הגיעה לסיכון שערו של אריה חביב.

בדקה ה־30 ביצע המאמן דרור קשטן חילוף ראשון בבית"ר ירושלים: בן־אליהו נכנס במקום קדוש הפצוע.

התקפה תכליתית ראשונה של בית"ר היתה בדקה ה־34: אוחנה פרץ, חדר לרחבה, בדרכו חלף על פני חיים בר ובעימות עם השוער חביב מסר כדור־רוחב מצויין: ירון כהן, שהגיח בריצה, בעט חזק אך ברוך חסן ניצב על קו השער והדף; על הכדור החוזר השתלט חנן אוזלאי שבעט שוב והפעם הצליח חביב להדוף.

חסרונו של אורי מלמיליאן הורגש במהלכי קבוצת בית"ר. בהיעדרו לא מצאו השחקנים את מקומם במגרש.

בדקה ה־44 חטף בני לם כדור ממרכז המגרש, מסר לתקוה שמול השוער מזרחי המזנק בעט לגופו.

נתניה ביצעה חילוף שתי דקות לאחר פתיחת המחצית השנייה: דוד לביא שנפצע בתיקול עם אודי אשש הוצא על כפיים והצעיר רוני לוי נכנס במקומו.

בדקה ה־59 — 0:2: גולדר שגה בהגנה, חנן אוזלאי במאמץ לתקנו ניסה למסור כדור לשוערו אבל תקוה התערב, חטף את הכדור, פרץ, עבר את מזרחי והקשית לעבר השער ורוני לוי נגח לרשת.

נתניה שלטה במגרש כששחקניה תיעתעו ביריביהם מבית"ר ירושלים, שמיהרה לבצע חילוף: יעקב שוורץ, אחד הבולטים בקבוצת הבירה, הוחלף בחלוץ אשר ששון (דקה 72).

בדקה ה־76 קרן לירושלים: דוד אוזלאי הגביה, אוחנה נגח לאחור וסמי מלכה בעט מטווח קצר לשער אך חביב כמיטבו הדף את הכדור לקרן נוספת.

רק בדקה ה־89 השיגה ירושלים שער מצמק, תוך התקפות נואשות: סמי מלכה בעט כדור־קרן, אוחנה נגח מצויין ועל קו השער התערב ששון, שנכנס עם הכדור לתוך השער — 1:2.

שפט עוזיהו בן־יצחק, לעיני 4500 צופים, בימק"א.

● מכבי נתניה: אריה חביב, שמעון מנחם, בר, חסן, רוחן, לם (לוזון), גואטה, בירדה, תקוה, לביא (רוני לוי), יגאל מנחם.

● בית"ר ירושלים: יוסי מזרחי, דוד אוזלאי, אשש, חנן אוזלאי, קדוש (בן־אליהו), בן־הרוש, שוורץ (ששון), סמי מלכה, אוחנה, ירון כהן, גולדר.

● טבלה לאומית
(אחרי 17 מחזורים)

1.	הפועל ת"א	13-32	38
2.	מכבי חיפה	12-25	34
3.	בני־יהודה ת"א	7-10	31
4.	בית"ר ירושלים	20-29	30
5.	מכבי ת"א	19-26	27
6.	הפועל באר־שבע	12-15	23
7.	הפועל כפר־סבא	22-24	23
8.	הפועל פ"ת	21-22	23
9.	שמשון ת"א	23-22	23
10.	מכבי פ"ת	24-22	21
11.	מכבי יבנה	19-12	20
12.	מכבי נתניה	22-24	19
13.	הפועל ירושלים	28-19	17
14.	מכבי יפו	25-14	16
15.	הפועל חיפה	27-9	14
16.	מכבי שעריים	20-9	13

חשופט שלו קבע אתמול בפתיחת הדיון:

החוגים הדתיים אינם צד בדיון על איצטדיון ר"ג

מאת יצחק ויסהוף

בקשת קבוצת הכדורגל של מכבי ת"א לקבל פסק־דין הצהרתי להבי המשך קיום משחקי כדורגל בשבתות באיצטדיון ברמת־גן נדחתה אתמול שוב ע"י שופט בית־משפט השלום בת"א, אפרים שלו, לאמצע חודש מאי.

בדיון שארך כשלוש שעות, ובו שימש יו"ר מחלקת הכדורגל במכבי ת"א, גדעון בריקמן, עד מרכזי, השמיע השגותיו בעניין התצהיר שהגיש לבית־המשפט.

בריקמן טען שקיים הסכם כתוב עם עיריית רמת־גן, עליו חתם אישית ראש העיר, אורי עמית.

נציגי עיריית רמת־גן דבקים בעמדתם כי החוזה התחום בין הצדדים חורג מחוקי־העזר העירוניים, ולכן אין להשתמש באיצטדיון בשבתות.

החלטה אחת בכל זאת נתקבלה אתמול בבית־משפט השלום. השופט קבע כי בקשת החוגים הדתיים להצטרף להליך המשפטי לא תהיה קשורה לדיון בין מכבי ת"א וההתאחדות לכדורגל נגד עיריית רמת־גן.

בקשת העותרים הדתיים תשמע בנפרד במועד אחר שעדיין לא נקבע.

על משחקי גביע־המדינה והליגה הארצית ראה עמוד 11

נומדר ובני דמתי הערב בבית־הדין

מאת אשר הולדשלגר

אברהם מנצ'ל, המאמן־המתפטר של מכבי שפרעם, יועמד הערב בפני בית־הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל. מנצ'ל מואשם בהערות לשופט במשחק קבוצתו בליגה א'.

שני שחקני הליגה הארצית, יעקב נומדר מבית"ר תל־אביב ובני דמתי מהפועל חולון, יועמדו גם הם הערב בפני בית־הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל לאחר שצברו חמישה כרטיסים צהובים.

● כדורסל

הערב בכפר־גלעדי:

הגליל־העליון — הפועל ת"א

המשחק המעניין ביותר בשלב רבע־הגמר בפליי־אוף בכדורסל ייערך הערב ב־8 באולם בכפר־גלעדי כשהפועל הגליל־העליון תארח את הפועל תל־אביב.

שחקני הגליל, שהפתיעו בהקדימם את יריביהם בטבלת הליגה, ינסו לנצל את המשבר הפוקד את הפועל ת"א ולזכות בנצחון.

התל־אביבים, שיופיעו כנראה ללא ארל ויליאמס, לא יוותרו בקלות.

צפוי מאבק מרתק.

רובסון יערוך ברמת־גן הופעתו ה־50 בנבחרת

נשיא המדינה, חיים הרצוג, יחנוך את איצטדיון רמת־גן בטקס החגיגי שיוקדם למשחק אנגליה־ישראל, ביום רביעי, 26 בפברואר.

שיא הטקס, שיתחיל בשעה 4 אחה"צ, יהיה מפגן־צניחה חופשית מעל לאיצטדיון.

נבחרת אנגליה, שתגיע ביום ראשון, תכלול 22 שחקנים, בהם הקפטן בריאן רובסון, שהחלים מפציעה ממושכת, ויהיה לו זה המשחק ה־50 במדי נבחרת אנגליה.

לכבוד האירוע תעניק לו ההתאחדות לכדורגל בישראל שי מיוחד.

התעניינות ניכרת גם בחו"ל. למשחק יבואו אורחים חשובים כמו סיר סטנלי רוס, נשיא־הכבוד של פיפ"א; דאס קייסי, יו"ר התאחדות הכדורגל של אירלנד; ד"ר סאטיריוס אלימיסיס, נשיא התאחדות הכדורגל של יוון; מיכאלקיס קיפריאנו, יו"ר ההתאחדות הקפריסאית ומירצאה פאסקו, סגן נשיא התאחדות הכדורגל הרומנית.

משחקי ההכנה לקראת הגביע העולמי במקסיקו בהילוך גבוה: שחקני אורוגוואי תוקפים את שער פולין במונטבידיאו (2:2)

תקווה שארואסטי ישחק מחר במדריד נגד ריאל

מאת יצחק ויסהוף

אלופת ישראל בכדורסל, מכבי ת"א, עומדת להמריא הבוקר למדריד, שם תקיים מחר את משחקה נגד אלופת ספרד, ריאל מדריד, בבית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות.

מאמנה של מכבי ת"א, צבי שרף, אמר לי אמש שקבוצתו חסרה בעת האחרונה משחקי־מבחן רציניים. המיפגש שלשום נגד מכבי רמת־גן (100:153) לא היווה קנה־מידה ליכולת קבוצתו. "ננסה לעשות מחר את המכסימום. מכבי ת"א מסוגלת להפתיע כל קבוצה, גם את עצמה".

מאמן האלופה הישראלית ציין כי הוא מקווה כי עד למשחק יחלים מוטי ארואסטי מפציעתו וישותף.

מכבי ת"א תמריא למדריד עם עשרה שחקנים: מיקי ברקוביץ, מוטי ארואסטי, דורון ג'מצ'י, חן ליפין, קווין מאג, לי ג'ונסון, הווארד לאסוף, קורקי נלסון, רון שטרייכמן ועידו שטיינברגר.

רבע־גמר בגביע הנשים בכדורעף

משחקי רבע־הגמר בגביע־המדינה לנשים בכדורעף ייערכו הערב.

בתכנית: הפועל בני־שמעון — הפועל מרחביה/יזרעאל (6); הפועל בת־ים — הפועל רמת־אביב (7.30); אליצור יבנה — הפועל כפר־סבא (7); הפועל עין־החורש/עמק־חפר — הפועל נעמן (6.30).

מלמיליאן לא קיבל התשלום והחרים המשחק

משבר מאיים על בית"ר ירושלים בעקבות נצחון ריבלין על מצא בתנועת החרות...

אורי מלמיליאן גרם אתמול למשבר חמור בקבוצת הכדורגל של בית"ר ירושלים כשלא בא למשחק הליגה עם מכבי נתניה. נודע כי הכדורגלן נמצא בסכסוך כספי עם קבוצתו.

לפני כחודשיים נתן מלמיליאן אולטימטום לקבוצתו ותבע את כל הכספים המגיעים לו. לאחר כחודשיים של ציפייה החרים כבר שלשום את האימון. הוא אמנם הגיע, אך לאחר שיחה עזב את המקום ואתמול כלל לא בא לימק"א.

נודע כי פרשת־מלמיליאן עלולה להחריף את המשבר בבית"ר ירושלים ולהביא להתפטרות יו"ר מחלקת הכדורגל, משה דדש.

אם, אכן, יגיש דדש את התפטרותו, כמו שעשה לפני זמן־מה, היא תתקבל בעקבות נצחונו של רובי ריבלין בבחירות לסניף תנועת החרות בבירה. ריבלין תקף לא פעם בעבר את מלמיליאן ואף כינה אותו "לוזר". דדש הוא מאנשי ח"כ יהושע מצא, שאיבד את הרוב שלו בסניף תנועת החרות בבירה.

מטה אשר הפתיעה את הפועל המעפיל 1:3

נצחונות משכנעים לכל קבוצות הצמרת

● כדורעף

הפתעה נרשמה במחזור ה־17 בליגה הלאומית בכדורעף: גם קבוצת הפועל חניתה/מטה אשר הצליחה לגבור אמש באילון על האלופה, הפועל המעפיל — 1:3.

המשחק התעלה לרמה נאה. במערכה הראשונה גילו המארחים יכולת טובה והפתיעו את המעפיל בנצחון — 8:15. במערכה השנייה הגיבו שחקני המעפיל וזכו — 13:15. אולם בשתי המערכות הנוספות שוב עברה היוזמה לשחקני הגליל־המערבי שניצחו בקלות — 6:15 ו־9:15.

המשחק נמשך 90 דקות. יוחאי בורשטיין מחניתה/מטה אשר היה משכמו ומעלה. הצעיר גיא תלמי הצטיין במשחק־קרקע. בהמעפיל בלט הצעיר יניב בר־נצר. שפטו: עווי בן־צבי ואבי זלצברג.

● קבוצת הפועל בת־ים דוהרת לכתר. אמש הכניעה באולמה במשחק־קצוות את סוגרת הטבלה, הפועל שער־העמקים — 0:3 (4:15, 9:15, 9:15). רז בורר היה הבולט בין המנצחים. שפטו: יצחק שערי ואהרון קמל.

● נצחון־בזק קצרה קבוצת הפועל עין־המפרץ/כפר־מסריק, שהכניעה בנעמן את הפועל עין־שמר/ברקאי ב־40 דקות — 0:3 (4:15, 3:15, 1:15). אורן שר וגלעד רורון בלטו בין המנצחים. שפטו: אברי בן־דוד וזאב שוהם.

● נצחון קל קצרה גם קבוצת הפועל כפר־סבא שהביסה באולמה את הפועל שריד — 0:3 (2:15, 2:15, 12:15). אמיר אקרמן מכפר־סבא היה המצטיין במגרש. שפטו אורי טמפלהוף ואלכס צ'סמדייה.

● קבוצת אליצור ת"א לא התקשתה לנצח במדרשת־רופין את הפועל העוגן — 0:3 (13:15, 7:15, 3:15). שתי הקבוצות הופיעו בהרכבים לקויים. העוגן, הלוחמת נגד ירידה, התייצבה עם שישה שחקנים בלבד, ואילו אליצור באה עם שבעה, דבר שלא הפריע לה לנצח בקלות. ריקארדו קנטורוביץ היה הטוב באליצור. לאלדד שלם מהעוגן היו דקות טובות. שפטו אמנון נשר ועזרא כהן.

● בקרית־אתא לא התאמצה קבוצת הפועל המקומית, הנאבקת עם הפועל כפר־סבא על המקום השני בטבלה, להכניע את הפועל רמת־אביב — 0:3 (6:15, 6:15, 9:15).

● נבחרת המחזור בכדורעף מבוססת על נתונים המתקבלים מהשטח. באשר לעופר ניר מהפועל המעפיל בנבחרת המחזור ה־16 נפלה טעות. צ"ל: מאיר גולדשטיין מהמעפיל. ניר העדיף לא לשחק נגד תלמידיו מהפועל עין־שמר/ברקאי וזכה מהם לזר־פרחים.

הטבלה הלאומית
(אחרי 17 מחזורים)

1.	הפועל בת־ים	6-51	34
2.	הפועל כפר־סבא	12-42	30
3.	הפועל קרית־אתא	14-41	29
4.	אליצור ת"א	21-39	29
5.	הפועל המעפיל	21-39	28
6.	הפועל עין־המפרץ	27-34	27
7.	חניתה/מטה אשר	33-30	25
8.	הפועל רמת־אביב	36-27	24
9.	הפועל שריד	37-22	22
10.	הפועל העוגן	46-12	19
11.	עין־שמר/ברקאי	48-10	18
12.	הפ. שער־העמקים	51-6	17

אלי כהן נפצע בקרסולו באימון הנבחרת

מאת ראובן חנניה

אלי כהן, שחקן־הקישור של הפועל תל־אביב, נפצע אתמול בקרסולו במהלך אימון־הבוקר של נבחרת ישראל, שנערך במגרשי־האימונים ליד איצטדיון רמת־גן.

פציעות והיעדרויות פגמו בשני האימונים, בבוקר ואחה"צ.

מאימון הבוקר שוחררו, ציון מרילי וואהי ארמלי (פציעות) וריפעת טורק (שפעת). כן שוחררו שני שחקני בית"ר ירושלים, אורי מלמיליאן ואלי אוחנה, בגלל משחק הליגה עם מכבי נתניה.

לאחר אימון־בוקר שנמשך כשעתיים וחצי נפגשו הכדורגלנים פעם נוספת אחה"צ, ומאימון זה שוחררו נסים כהן ואלי כהן, בגלל פציעות, וגם גרי לסרי, בגלל

● כדורגל

סידורים אישיים לרגל הולדת בנו הבכור.

המאמן יוסף מירמוביץ, המודאג מהפציעות, ישקול לזמן במוצאי שבת שחקנים חדשים לסגל הנבחרת.

המאמן חלק שבחים רבים לנבחרת אנגליה, שתופיע בשבוע הבא במשחק נגד ישראל.

סגל נבחרת ישראל יתכנס פעם נוספת למחנה־אימונים ביום שלישי, ערב המשחק.

רוזן אימן את הפועל ירושלים

המאמן הוותיק צבי רוזן, שנתמנה אור לאתמול כמאמן קבוצת הכדורגל של הפועל ירושלים, העביר כבר אתמול אימון ראשון.

רוזן סיכם עם חגי אפרת, יו"ר מחלקת הכדורגל בהפועל ירושלים, זאת בעקבות התפטרותו של המאמן הקודם נינו ברגיג.

מתחדשים משחקי הליגה בכדוריד

מאת יוסף חכם

משחקי הליגה הלאומית בכדוריד יתחדשו הערב לאחר פגרת אליפות העולם, דרגה ג', בפורטוגל.

משחקי הערב: מכבי ראשל"צ — מכבי רחובות (בסיבוב הראשון 18:18); הפועל נווה־ים — מכבי נתניה (22:22); הפועל רמת־גן — מכבי פ"ת (18:25); אליצור הרצליה — הפועל ראשל"צ (30:24); הפועל רחובות — מכבי ארזים ר"ג (17:26); הפועל פ"ת — מכבי קרית־מוצקין (18:29).

התחלת המשחקים ב־8.30.

● שחיה

היום — פתיחת אליפות־החורף בנהריה

בהיעדרם של הוותיקים יוחאי ליפשיץ, נדב שגל ואיל שטיגמן יתחילו היום בבריכת השחייה בנהריה תחרויות אליפות־החורף, שימשכו עד למוצאי־שבת.

באליפות יבלטו כנראה הפעם שגב פורת, זוהר וייס, דוד קליין וערן גרומי, ובין הבנות הצעירות איילה שלזינגר, איריס קומן, ואולי גם הדר קליינמן, שהחלימה מפציעה.

היום יתקיימו משחים ב־400 חופשי, 100 גב, 200 פרפר ו־4×100 חופשי.

בשעות הבוקר (9.30) תתנהל התחרות באליפות גילאי 15־18 ואחה"צ (5.15) כגמר אליפות המדינה.

ירדן מבקשת לרכוש נשק מבריטניה

מאת מאיר בליך, כתב „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — ירדן מנהלת מו"מ לרכישת נשק, כולל מטוסי־קרב, עם בריטניה. היקף העיסקה המדוברת הוא כ־400 מיליון לי"ש.

לאחר חתימת ההסכם על עיסקת הנשק הבריטית־סעודית, בהיקף של 5 מיליארד לי"ש, פרסם השבועון לעניני הגנה „ג'יינס" פרטים על תוכנית הרכש הירדנית, שעלתה על הפרק לאחר שהנשיא רייגן לא הציג בקשתה לקונגרס.

הירדנים מבקשים לקנות מטוסי „טורנדו", רכב קרבי משוריין ומערכות אלקטרוניות. בשנה שעברה זכתה ירדן לאשראי של 270 מליון לי"ש לקנית נשק בבריטניה וגם השנה היא צפויה לקבל תנאים דומים.

טייסים ירדנים ביקרו כבר בבריטניה והטיסו מטוסי „טורנדו", משני הדגמים הקיימים, כמותם תקבל גם סעודיה. אם אכן תזכה ירדן במטוסים הללו, צפוי שסעודיה תסייע במימון באמצעות נפט, וכי הטייסים הירדנים יתאמנו אצל שכניהם בדרום.

גרישין הודח מהפוליט־בירו בבריה"מ

מוסקבה. — הפוליטביורו הסובייטי הדיח אתמול את ויקטור גרישין הוותיק משורותיו, ומינה את המנהיג החדש של המפלגה במוסקבה, בוריס ילצין, כחבר־נילווה — שבוע אחד לפני ועידת המפלגה הקומוניסטית.

סוכנות טאס מסרה, כי על השינויים הוחלט במליאת הועד המרכזי של המפלגה, שהתכנס לפני ועידת המפלגה. (עי"ר, ע"צ)

עירק מודה: מתקפת הנגד שלנו מתקדמת באיטיות

בחריין. — איראן הכריזה אמש, כי כוחותיה עדיין מתקדמים מצפונה ומערבה מהנמל העיראקי הכבוש פאו, ואילו מפקדים עיראקים הודו, כי הם מתקדמים רק באיטיות, בנסיונותיהם לבלום את המיתקפה האיראנית בת 9 הימים.

טהרן הודיעה בינתיים, כי תחרים את ישיבת מועצת הבטחון שזומנה לדון בהתלקחות, אלא אם זו תוקיע את השימוש העיראקי בנשק כימי.

בוינה אמר רופא אוסטרי, כי 7 חיילים איראנים שהוטסו לשם לטיפול, נמצאים במצב קריטי, לאחר שנפגעו מגאזים מרעילים. עיראק הכחישה את השימוש בנשק כימי.

דוברים צבאיים עיראקים אמרו, כי כוחותיהם בלמו את הכוחות האיראנים לאורך קו החזית בחצי האי פאו.

הבריגדיר אל־חייאן, המפקד על הגיזרה המרכזית של החזית אמר, כי יותר מ־1200 איראנים נהרגו בקרבות העזים שהתחוללו אתמול ושלשום.

אולם, מפקדים עיראקים הודו, כי כוחותיהם מתקדמים אך מעט במיתקפת־נגד בשלושה צירים, שהחלה לפני 5 ימים.

בטאון הצבא העיראקי „אל קאדיסיה" מסר מפי מפקדים, כי כוחותיהם שבים וכובשים טריטוריה עיראקית „בקצב של סנטימטרים". עיראק מרכזת חלק ניכר ממאמציה לניתוק קוי האספקה האיראנית מהגדה המזרחית של הנהר שאט אל ערב.

איראן מסרה, כי כבשה עד עכשיו יותר מ־800 קמ"ר מסביב לפאו, עיר נמל שאותה כבשה לפני שבוע.

סוכנות הידיעות האיראנית מסרה, כי 400 עיראקים נהרגו או נפצעו ו־40 טנקים ונגמ"שים הושמדו, כאשר כוחות איראניים המשיכו בהתקדמותם צפונה לעבר בצרה ומערבה לעבר אום קאסר בגבול כווית, אור לאתמול.

עוד מסרה טהרן, כי אתמול הופל מסוק עיראקי. מאז שהחלה המיתקפה הופלו 9 מסוקים ו־36 מטוסי קרב עיראקיים.

עיראק טענה מצידה, כי הפילה שני מטוסי פנטום איראנים ומסוק ביממה האחרונה.

(רויטר־עתי"ם)

האופוזיציה תומכת במיטראן על התערבותו בצ'אד

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פריז. — מטוס ה„טופולב־22" הלובי התרסק בדרכו חזרה מההתקפה על שדה התעופה בנג'מנה – טענו אמש מקורות צרפתיים, בכל הנראה כדי לשכך את התיסכול הצרפתי שעוררה פעולת תגמול לובית זו.

לפי רדיו „אירופה 1", הביון האמריקני מסר לצרפתים, כי המטוס הלובי לא הגיע בחזרה לבסיסו. הדלק אזל לו בדרך והוא נעלם. דיפלומטים צרפתיים בנג'מנה הכחישו כי הטופולב נפל, אך הצבא הצרפתי ייחס הכחשותיהם לחישובים פוליטיים.

העיתונים הצרפתיים הבליטו מידע זה, המיועד לשקם את הביטחון לאיכות הצבא. קדאפי פגע בגאווה הלאומית של צרפת בהערימו על מערכות המכ"ם הצרפתי, שתוארו כבלתי־חדירות. מטוס מיושן גמא 1500 ק"מ והטיל פצצות על שדה תעופה שוקק כוחות צבא צרפתים. „מיטראן־קדאפי 1:1", כתב „ליברסיון" בכותרת ראשית.

הצרפתים מסרו, כי מערכות טילים־נגד־מטוסים הוצבו אתמול בשדה התעופה בנג'מנה, ושוב הבטיחו כי התקפה לובית לא תיתכן עוד. אבל הם אינם חשים כה בטוח כמקודם. ההתקפה זרעה מבוכה באליזה.

שר החוץ הצרפתי דומה יוצא לאלג'יריה למגעים עם הלובים.

נראה, כי מיטראן זכה לתמיכה נרחבת להחלטתו לשגר מטוסי־קרב לצ'אד, כדי לסייע לממשלת הנשיא האברה נגד המורדים הנתמכים ע"י לוב.

למרות הבחירות הכלליות הקרובות, תמכו מנהיגי אופוזיציה בהחלטת מיטראן, אם כי אחדים מהם קבלו על כך שהנשיא לא נקט עמדה תקיפה נגד לוב במועד מוקדם יותר.

עתונים צרפתיים מסרו, כי צרפת תשגר לצ'אד עד 1500 חיילים, נוסף למטוסים צבאיים. 3 מטוסים כבר הגיעו לצ'אד, ומצפים כי מטוסים נוספים ישוגרו לשם בקרוב מבסיסם ברפובליקה של מרכז אפריקה, שכנתה של צ'אד.

• סוכנות החלל האמריקנית הזמינה ייצור חלקים מסויימים במעבדות הטכנולוגיות של קרית נוער בירושלים. על כך נמסר אתמול לסגן ראש הממשלה ושר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, שביקר במוסד.

מובארק מצפה להסכם בין ירדן ואש"ף

קהיר. — הנשיא מובארק אמר אמש, כי הוא מצפה שירדן ואש"ף יגיעו לכלל הסכם בעניין נוסחה לקידום מהלכי השלום במזרח־התיכון.

מובארק שוחח עם עיתונאים אחרי ששוחח עם מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, ולאחר התייעצויות עקיפות, באמצעות עוזר בכיר, עם המלך חוסיין ברבת־עמון.

מובארק אמר, כי קיימת אי־הבנה, אך אין בעיה בין ירדן ובין אש"ף לגבי נוסחה שתתנה הכרה בשתי החלטות מועצת הבטחון, בזכות הפלשתינים להגדרה עצמית.

הוא אמר, כי ביומיים הבאים יהיו התייעצויות נוספות בין ירדן ואש"ף: „אנו מצפים כי הם יצליחו להגיע להסדר כדי להתגבר על הסעיף לגבי קבלת החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338, וימצאו נוסחה מתאימה".

מובארק הבטיח, כי מצרים מנסה לעזור לירדן ולאש"ף להגיע לנוסחה, אשר תאפשר כינוס ועידה בין לאומית על שלום במזרח התיכון, כזירה לנסיונות להגיע להסדר כולל.

הפגישה בת 90 דקות שנערכה אמש בין מובארק וערפאת, היתה השיחה השלישית מאז הגיע ערפאת ביום חמישי לקהיר.

העיתון המצרי, 'אל אהרם' כתב אתמול, כי ערפאת אמר, שאש"ף מוכן לקבל את ההחלטה 242, בתנאי שיצביע במפורש על זכויות הפלשתינים. החלטה זו מדברת רק על בעיית הפליטים הפלשתינים.

ערפאת גם שוחח בנפרד עם יועצו המדיני של מובארק, עוסאמה אל־באז, שביקר ביום שני ברבת עמון, כדי לעמוד על הלוך מחשבתו של המלך חוסיין.

(רויטר־עתי"ם)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 18.2.86

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקאי	1	1.46	1.52	1.4798	1.4982	1.4883
לירה סטרלינג	1	2.07	2.17	2.1072	2.1335	2.1554
מרק גרמני	1	0.62	0.65	0.6292	0.6370	0.6325
פרנק צרפתי	1	0.20	0.21	0.2052	0.2078	0.2060
גילדן הולנדי	1	0.54	0.57	0.5580	0.5649	0.5598
פרנק שוויצרי	1	0.75	0.78	0.7612	0.7707	0.7636
כתר שבדי	1	0.19	0.20	0.1990	0.2015	0.2001
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2018	0.2043	0.2030
כתר דני	1	0.17	0.18	0.1708	0.1729	0.1717
מרק פיני	1	0.27	0.29	0.2807	0.2842	0.28
דולר קנדי	1	1.04	1.09	1.0594	1.0726	1.0653
דולר אוסטרלי	1	1.00	1.08	1.0401	1.0530	1.0478
ראנד דר' אפריקני	1	0.61	0.72	0.7149	0.7238	0.7190
פרנק בלגי	10	0.29	0.31	0.3073	0.3112	0.3091
שילינג אוסטרי	10	0.88	0.92	0.8955	0.9066	0.9002
לירה איטלקית	1,000	0.91	0.96	0.9259	0.9375	0.9295
ין יפני	100	0.80	0.84	0.8140	0.8241	0.8175

"מקום בצמרת"

מצעד הפזמונים הישראליים — רשת ג' קול ישראל 18.2.86

1. ילדים טובים ילדים רעים – יהודית רביץ
2. הנערים הספנים – עפרה חזה
3. סוף העונה – גלי עטרי
4. הדרך אל הכפר – רבקה זוהר
5. בואו לחגיגה – אילנה אביטל
6. בלדה לסובן כפול – משינה
7. שובי הרמוניקה – ירדנה ארזי
8. בובה מותק – ותיקי הבריגדה
9. בית ספר לחופש הדיבור – דני בסן
10. צפור מטורפת – יזהר כהן
11. קבלי אותי – ההדים
12. רקדנית בטן – פקוד הצפון
13. הלו – שרון ליפשיץ
14. קרן שמש מאוחרת – שלום חנוך
15. בוקר של חמסין – מני בגר
16. באת אלי – סי היימן
17. אל תשליכני לעת זיקנה – שימי תבורי ואביהו מדינה
18. אהובת הספן – ריטה
19. ארץ הצבר – כמו צועני
20. מסתפק באילתורים – שלמה יידוב
21. שרליה – חוה אלברשטיין
22. בגידה – ריטה
23. ואולי (אל תוותרו על החלומות) – חיים משה
24. בלי גג – אבנר גאנם
25. לדרום – להקת פיקוד הדרום
26. שיר של פעם – דורון מזר
27. תן לי רק סימן – רומי הלחמי
28. לב שבור – דני סידס
29. מתנגעג – חיים לוי
30. יד ביד ביחד – נירה גל

לשיפוטכם — פינת הפזמון החדש

31. הלכתי לאיבוד – להקת בד
32. יפה את – דוד ענתבי
33. מלכת הלילה – רחלי חיים
34. נכתב בסתיו – איציק בכר
35. ארץ של תקוה – רמי רם

לכבוד: "מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים. מיקוד 91010
זה הדירוג שלי וציין את מספר השיר

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐

שם: ______
כתובת: ______
מיקוד ______ תאריך ______

רומא — „קאסבה" של ריגול מזרח־תיכוני

מאת אהרון ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — המצרי בן ה־50 עבדל מחמוד רזה, ששני אלמונים ניסו לרצוח אותו בליל ה־15 בפברואר בקרבת דירתו ברומא, קבע בכנותו בפני השופט החוקר האיטלקי, שהמתנקשים היו שני סוכנים של שרותי הביון הלוביים.

המצרי נפצע בירכו מכדורי אקדח ואושפז בבית חולים רומי, לשם הובא ע"י ארוסתו, הטוניסאית בת ה־20, מוניק בן חלבי, שהיתה בחברתו.

קורבן ההתנקשות הוא טיפוס מפוקפק החי זה 20 שנה ברומא ולפני שנתיים אף הצליח לקבל אזרחות איטלקית. במשך 8 שנים ניהל תחנת רדיו פרטית משלו, שהתמחתה בשידור תוכניות חדשות על המזרח התיכון בשפה הערבית.

החוקרים הבודקים בעת היטב בציציותיו של המצרי, העלו שתחילה מומנה תחנת הרדיו שלו ע"י לוב ושידרה חומר שסופק לה על־ידי שגרירות לוב ברומא, ומטריפולי. כעבור שנים מספר התחנה שינתה את ה„כתובת" הפוליטית שלה, ותעמולה בעיקר לטובת עיראק ונגד משטרי טריפולי וטהרן.

עבדל מחמוד רזה מסר כעת לחוקרים, שמזה כמה חודשים הוא מקבל איומים בטלפון שהגיעו לדעתו מהשגרירות הלובית ברומא. החוקרים אינם נותנים אמון מלא בדבריו ומעלים השערה, שהוא עצמו היה מרגל כפול או אפילו משולש.

החוקרים לא עלו עד כה על עקבות המתנקשים: במשרד הפנים האיטלקי קובעים ביאוש, שרומא הפכה ל„קאסבה" של הריגול הים־תיכוני. בבירה האיטלקית, הם אומרים, מתהלכים סוכנים ערביים חשאיים למאות, ולרבים מהם ישנה חסינות דיפלומטית.

68 ניספו ו־400 נפצעו בהתנגשות רכבות בצ'ילה

לימאצ'ה. — 68 איש ניספו ויותר מ־400 נפצעו, כאשר שתי רכבות נוסעים התנגשו חזיתית במרכז צ'ילה.

היה זה אסון הרכבות החמור ביותר בקורותיה של צ'ילה.

שתי הרכבות היו מלאות נופשים, שנסעו לאתרי נופש באיזור החוף ... ואלפאראיזו או חזרו משם, בעיצומה של חופשת הקייץ.

מעוצמת ההתנגשות עלה קטר אחד על הקטר האחר. קרונות רבים הפכו למאסות של מתכת. סוכנות הידיעות מסרה כי מעוצמת ההתנגשות נעקרו לחלוטין 150 מטר של המסילה.

המצילים הראשונים, שהגיעו למקום, השתמשו בשמיכות ובאלונקות כדי להחיש את הפצועים לכפר הקטן לימאצ'ה, מרחק הליכה של 7 ק"מ. מאוחר יותר הופעלו מסוקים ומוניות פרטיות כדי להביא את הפצועים לבתי החולים. שוטרים, חיילים כבאים ונהגי אמבולנסים נאבקו בחשיכה כדי לחלץ ניצולים, והם נעזרו באנחות כאב כדי למצוא את הפצועים בתוך הריסות הקרונות.

(רויטר־עתי"ם ע"צ)

השוק התיר לבריטניה לא למכור נפט לישראל

לוכסמבורג. — בית־המשפט האירופי פסק אמש, כי האיסור שהטילה ממשלת בריטניה על מכירת נפט לישראל, איננו סותר את חוקי הקהילה האירופית.

בית־המשפט פסק בלוכסמבורג, כי יצוא נפט איננו נכלל בתקנות המסדירות את הסחר עם מדינות שאינן חברות בשוק האירופי, והסכם שנחתם בין השוק האירופי המשותף ובין ישראל, חל רק על יבוא.

הפרשה נחשבה כמבחן חשוב לזכויות של מדינות השוק האירופי לכבד את החרם הערבי נגד ישראל. היענות לדרישות החרם הערבי היא תכופות תנאי למסחר בין השוק האירופי ובין מדינות ערביות.

הפרשה הועברה מבית המשפט הגבוה של בריטניה לבית המשפט האירופי בלוכסמבורג, לאחר שחברה שוייצית, „בולק אויל", הגישה תביעה לפיצויים סך 12 מיליון דולר על הפרת חוזה.

בית־המשפט האירופי קבע, כי ממשלת בריטניה היתה צריכה להודיע רשמית לוועדת הניהול של השוק האירופי המשותף על מדיניותה לא למכור נפט לישראל.

אולם הוא ציין, כי אי מתן הודעה מצד מדינה לוועדת הניהול, איננו מעניק לאנשים פרטיים או לחברות את הזכות לנקוט צעדים משפטיים בבתי משפט ארציים.

(ע"ר)

מרקוס חש בכיסו תוצאות חרם אקינו

מאנילה. — ערך המטבע של הפיליפינים, הפזו, נפל אתמול ביותר מתשעה אחוזים, שעה שבמאנילה החלו להתגלות תוצאות ראשונות של החרם הכלכלי שהכריזה מנהיגת האופוזיציה, קורסון אקינו, נגד אמצעי התקשורת הממלכתיים ונגד חברות כלכליות הקשורות בדרך זו או אחרת לנשיא מרקוס.

כאלפיים סטודנטים העלו באש גליונות של עיתונים, הנאשמים בנטיה למען הנשיא מרקוס. סטודנטים אחרים הציבו משמרות סביב תחנת הטלוויזיה הממשלתית.

אקינו קראה לתומכיה להטיל חרם על שבעה בנקים, על אמצעי התקשורת התומכים בנשיא מרקוס, וכן על חברות ועסקים שבבעלות ידידיו של נשיא הפיליפינים.

מומחי כלכלה במאנילה הביעו את הדעה, כי בנקים שבבעלות חבריו של מרקוס ובפיקוחם, נעשו פגיעים ביותר, והם עלולים להתמוטט אם אכן ייענו ההמונים לקריאתה של אקינו וימשכו את פקדונותיהם.

המניות של חברת סאן־מיגל — התאגיד הגדול ביותר של חברות המזון והמשקאות בפיליפינים — היו אתמול בירידה שלא נודעה כמוה בתולדות התאגיד. בראש התאגיד עומד אדוארדו קוחואנגקו, ידיד קרוב של הנשיא מרקוס.

דובר מטעם אקינו אמר, שהיא דוחה הצעה שהועלתה על־ידי חברי קונגרס אמריקניים, שיערכו בפיליפינים בחירות כלליות חדשות, כדי לשים קץ לקיפאון הפוליטי שנוצר במדינה. אקינו חוזרת ומדגישה שהיא המנצחת החוקית בבחירות שנערכו ב־7 בפברואר, וכי נצחונה נגזל ממנה במירמה.

כמה מאות מפגינים מתומכיה של הגב' אקינו הפגינו ביום ג' ליד שגרירות ארה"ב. אחד מדוברי הקבוצה איים שאנשיו יחטפו בני ערובה אמריקנים, „אם לא תטה וושינגטון אוזן להפצרותינו".

(ע"ר)

מאסר־עולם ו־24 שנה לרוצחי נהג המונית

מאת דוד פרידמן, כתב עתי"ם

רוצחי נהג המונית דוד כספי הורשעו אתמול בבית המשפט המחוזי בירושלים. אחד מהם, מוחמד עאשור (26) משועפט, נדון למאסר־עולם, והשני נדון למאסר 24 שנים בשל היותו קטין. השופטים אליהו נעים, צבי טל ושלום ברנר, קבעו כי הרצח בוצע על רקע לאומני.

בחודש אפריל אשתקד עלו השניים על מוניתו של הנהג דוד כספי במגרש הרוסים בירושלים וביקשו להגיע לשועפט. ביציאה מירושלים, על כביש מעלה אדומים, שלף הקטין אקדח והורה לנהג לצאת מהמונית. דוד כספי החל להיאבק עימו. ניסה להטוף את האקדח ואף נורתה יריה שפצעה את הקטין בכתפו. מוחמד עאשור חטף את האקדח, יצא מהמונית, ירה בראשו של כספי והרגו במקום. את הגופה הטילו הנאשמים במחצבה בפאתי ירושלים ואת המונית נטשו בסמוך לשועפט.

רקע לאומני

בחקירתם במשטרה טענו כי הרצח אירע על רקע פלילי, במטרה לבצע שוד, אך השופטים קבעו: „לפי התרשמותנו הנאשמים קשרו קשר לרצוח את הנהג על רקע לאומני וכל טענת השוד באה כדי למנוע סבל ממשפחותיהם, מחשש שיאטמו את בתיהן. כל סיפור השוד אינו מתקבל על הדעת".

על עאשור הוטל מאסר־עולם ואילו על הקטין אין יכולים על פי החוק להטיל מאסר־עולם. בא כח התביעה עו"ד יהושע רוניק ביקש להטיל על הנאשם את העונש המקסימלי של 30 שנות מאסר.

לבקשת בא כוחו של הקטין, עו"ד ואהליד פאום, הסכימו השופטים לדון בכתב אישום אחר נגד הקטין באשמת שוד נהג מונית, שאירע בסוף 1984. הקטין יחד עם אחרים אילצו נהג מונית ישראלי לנסוע לאיזור לטרון, לקחו את המונית באיומי אקדח והותירו את הנהג באיזור לטרון. על עבירת רצח הנהג דוד כספי הוטלו על הנאשם הקטין 21 שנות מאסר ועל עבירת השוד 3 שנות מאסר במצטבר. (עתי"ם)

בית־המשפט העליון בהחלטה תקדימית:

עדיף לפעמים לא להיוולד מאשר להיות בעל־מום

אפשר לתבוע רופא שנתן ייעוץ גנטי להורים ואף־על־פי־כן נולד להם ילד בעל־מום – קבעו השופטים

מאת דוד פרידמן, כתב עתי"ם

בית־המשפט העליון בהרכב מיוחד של 5 שופטים קבע בהחלטה תקדימית, כי ייתכנו מקרים, נדירים אמנם, שבהם טוב יהיה לאדם שלא להיוולד מלחיות במגבלות חמורות.

השופטים קבעו עוד, כי רופא שנתן ייעוץ גנטי להורים ואף־על־פי־כן נולד להורים ילד בעל מום, יהיה הרופא חשוף לתביעות נזיקין הן מצד ההורים והן מצד הילד עצמו. ההחלטה התקבלה ברוב דעות של 4 שופטים נגד אחד.

העניין עלה בבית־המשפט העליון עקב תביעת הורים שילדו בן שחלה במחלה תורשתית הידועה בשם „האנטר", הפוגעת קשות בהתפתחות הפיזית והנפשית של הילד. האשה נועצה לפני הנישואין ברופאה מומחית בגנטיקה וזו קבעה שאין חשש כי תלד ילד פגוע במחלה תורשתית. השופטים נחלקו בנוגע לשאלת קביעת הפיצויים.

הדיון בתיק הועבר לבית־המשפט המחוזי בירושלים להכריע אם היתה רשלנות מצד הרופאה ולקבוע את גובה הפיצויים.

ראשיתה של הפרשה לפני כ־11 שנים. אשה, שעתה היא תושבת ירושלים, פנתה לפני נישואיה למומחית לגנטיקה, ד"ר רינה זיצוב מביה"ח בילינסון שבפתח־תקווה וביקשה את עצתה, כדי לברר אם מחלה תורשתית מסויימת עלולה לפגוע בצאצאיה לעתיד. הרופאה קבעה כי אין חשש כזה. בסוף 1974, לאחר נישואיה, הרתה האשה ולאחר הלידה התברר כי הילד נגוע במחלה התורשתית „האנטר" הפוגעת קשות בהתפתחותו הפיזית והנפשית.

רשלנות מצד היועץ

האשה, בעלה והבן הגישו לבית־המשפט המחוזי בירושלים תביעת נזיקין נגד הרופאה ובית־החולים בו עבדה. בית־המשפט המחוזי דחה את התביעה וקבע כי החלטת ההורים אם להוליד ילד נתונה לשיקול דעתם הבלעדי ולא יעלה על הדעת לומר לאיש אל תהי יהיה. על כך הגישו ההורים והילד ערעור לבית־המשפט העליון באמצעות עורכי הדין יהלי, בהנוב וזאב וייל.

בפסק־הדין קובעת המשנה לנשיא בית־המשפט העליון, השופטת מרים בן־פורת, כי יתכנו מקרים, אם כי נדירים, בהם ניתן יהיה לקבוע שטוב לאדם פלוני לא להיוולד מלחיות תוך מיגבלה חמורה. השופטת גורסת, כי אמנם על ההורים האחריות להולדת ילדים, אך אם החליטו ההורים לא להביא ילד הנגוע במחלה התורשתית לעולם ופנו לייעוץ לשם כך, הרי הרשלנות שנגרמה עקב הולדת הילד מוטלת על היועץ.

ההחלטה של רוב השופטים הינה להעביר את הדיון בתביעה לבית־המשפט המחוזי בירושלים כדי שייקבע אם קיימת רשלנות מצד הרופאה כלפי הילד וכדי שבית־המשפט יקבע את גובה הפיצוי המגיע לילד והמגיע להורים.

(עתי"ם)

האבטלה גוברת בבאר־שבע ואגף הרווחה עמוס עבודה

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

„אם המצב ימשיך להידרדר נגיע להתפרעויות. אנשים מתפרעים יותר בלשכת העבודה ובאגף הרווחה. יש אנשים שהיה להם כבוד, והכבוד שלהם הלך לאיבוד". כך אומר מנהל אגף הרווחה בעיריית באר־שבע, עובדיה רבי.

רבי מסיים בימים אלה את הכנתו של דו"ח מיוחד על המתרחש בבאר־שבע.

על־פי הדו"ח, עלה בחצי השנה האחרונה מספר הפונים לבקש סיוע משירותי הרווחה ב־40 אחוז. במקביל, ירד מספר העובדים באגף ב־11.

עובדיה רבי מצביע על מימצא בולט: יותר זוגות מתגרשים בגלל המצב הכלכלי. הזוגות מסתבכים עם החזרי משכנתאות, מוצאים עצמם מחוסרי עבודה, מסתבכים ופונים לגירושין. בחצי השנה האחרונה עלה מספר הפונים לגירושים ב־13 אחוז. על־פי הפניות ניתן לראות כי הסיבה היא כלכלית. נשים המתבקשות לכתוב את סיבת הגירושין בטפסי אגף הרווחה כותבות, למשל: „מאז שבעלי מובטל הוא מכה אותי".

עובדיה רבי אומר, כי יש בעייה חריפה בענין החינוך החינם שניתן לילדים. „אומרים חינוך חינם. אבל זה בשביל הטלוויזיה. כולנו יודעים שכל ילד מכיתה א' ועד י"ב צריך לשלם הרבה כסף כדי ללמוד. ובעת הגענו למצב שהכסף הוא הכר".

לפי הפניות ללשכה, גם עלה מספר הנשים המוכות.

עובדיה רבי הכין את הדו"ח כדי להעמיד את ראש העירייה, אליהו נאווי, ואת סגנו, רפי שמרית, על חומרת המצב. בשבוע הבא יועבר אליהם הדו"ח.

מרחב לכיש במקום ראשון בהורדת הפשיעה

מאת רפאל גאון, כתב „על המשמר"

ירידה משמעותית בפשיעה נרשמה במרחב לכיש בשנת 1985 — ב־14 אחוז בפשיעה כללית וב־17 אחוז בעבירות רכוש, לאחר שגם בשנת 1984 נרשמה ירידה של 14 אחוז בהיקף הפשיעה במרחב.

הישג זה הציב את מרחב לכיש במקום ראשון בארץ בהורדת הפשיעה ואת התחנות אשקלון ואשדוד כתחנות הטובות בארץ מבחינה זו.

מפקד מחוז הדרום, ניצב רחמים קומפורטי, שיבח את קציני ושוטרי המחוז על ההישגים, בעיקר מול התחזיות שהיו בהתחשב במצב הכלכלי והמדיני.

תעודות הוקרה לשוטרים

מפקד מרחב לכיש, ניצב־משנה יוסף זכריה, העניק אתמול תעודות הוקרה לשני שוטרים מענף התנועה של מרחב לכיש, על פענוח מהיר של תאונת „פגע וברח". התעודות הוענקו למפקח משה בן־זיקרי וסמל יעקב רונן.

טלקס

• מאיימים להשבית הובלת פרי הדר

מובילי פרי הדר מאיימים להפסיק את הובלת הפרי אם לא ישלמו להם עבור השירותים בחודשים דצמבר וינואר אם תימשך הסחבת בקביעת מחירי ההובלה. לדבריהם, מושכים „תנובה אקספורט" והמועצה לשיווק פרי הדר את המו"מ במטרה לסיימו לאחר שתעבור עונת הפרי.

יוסף שמי

• בת־ים מעלה המיסים ב־167%

המיסים העירוניים בבת־ים לשנת הכספים 1986/7 יועלו ב־167 אחוז. על כך החליטה אמש מועצת עיריית בת־ים ברוב של 12 נציגי המערך ובהתנגדותם של 11 נציגי סיעות האופוזיציה.

ההצעה המקורית דיברה על העלאה של 175 אחוז. אולם בשל המדד השלילי של חודש ינואר הוחלט להפחית את שיעור ההעלאה.

בת־ים טוענת, כמו עיריות רבות אחרות שמיסיה למגורים נמוכים ב־16 אחוז לעומת 11 ערים גדולות אחרות. והארנונה לחנויות נמוכה ב־50 אחוז לעומת כמה ערים בגוש דן.

אשר שילוני

• מפעל תע"ש ע"ש חיים סלבין

מפעל לייצור תותחים ומשגרים של התעשיה הצבאית, שהיה ידוע עד כה בשם תמ"ר, נקרא שלשום על שמו של חיים סלבין ז"ל. האיש שהניח את היסודות של תע"ש בתקופת המחתרת ועמד בראשו במלחמת הקוממיות.

בטקס השתתפו ראשוני תע"ש בתקופת המחתרת, ותיקי תע"ש, עובדי תע"ש היום ובני משפחת סלבין.

מנכ"ל תע"ש, מיכאל שור, עמד על פעולתו של סלבין בתעשיה הבטחונית ובמיוחד בתחום הרכש והקמת מפעלי תעשית נשק ...נים והדגיש כי המורשת של סלבין נשמרת עד היום בתע"ש.

יהושע מרקוס

• אופנוע „הונדה" גם בשוק הישראלי

אופנועים וקטנועים בנפח של ... עד 150 סמ"ק מתוצרת חברת הונדה היפאנית ישווקו בישראל. על כך נמסר אתמול במסיבת עתונאים ב„בית סוקולוב" בתל־אביב.

כידוע נכנעה חברת „הונדה" לחרם הערבי עוד בשנות ה־70. אך ... נתנה את הסכמתה לשני קונצרנים בטייוואן ובדרום־קוריאה לשווק אופנועים וקטנועים לחברה הישראלית „אברהם את ...דמן".

בחצר „בית סוקולוב" הוצגו דגמי הקטנועים, שהם המלה האחרונה מבחינה טכנולוגית, לדברי היבואנים.

יוסף שמי

• מגן „מבטיח" להתפטר מראשות קריית־גת

ח"כ דוד מגן, המכהן כ־10 שנים כראש עיריית קריית־גת, אמר לכתבנו כי הוא מתכוון להתפטר עד תום ספטמבר השנה.

לדבריו, מילוי שני התפקידים במקביל של ח"כ וראש עיר זו משימה קשה, שוחקת ומתישה, אך הפתרון יבוא כאשר יוחלט על שינוי שיטת הבחירות לכנסת.

מגן אמר, כי עד כה חתמו 38 ח"כים מכל המפלגות על רצונם לשינוי השיטה ולהערכתו עד סוף ... יובא העניין לכנסת ולחקיקת החוק יימצא הרוב הדרוש.

עוד אמר מגן, כי ערים בסדר גודל של קריית־גת שאין להן ייצוג בכנסת הן מקופחות.

רפאל גאון

• תוספת פיצוי לחוגרי חגורת בטיחות בעיר

במסגרת מיבצע חדש לעידוד חגירת חגורות בטיחות בנסיעות בעיר, יזכו נהגים שיחגרו חגורה זאת בתוספת פיצוי במקרה של תאונה.

את המיבצע מארגנת המועצה הלאומית למניעת תאונות וחברת הביטוח „איילון".

יוסף שמי

וזכו בלוטו

בהגרלת הלוטו מספר 86/7 עלו בגורל המספרים הבאים: 1 — 6 — 9 — 10 — 23 — 29 והמספר הנוסף — 2 —.

עתי"ם

בפליליים

טרמפיסט איים באקדח על בחור ישיבה שהסיעו

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

כוחות גדולים של משטרה ומשמר־הגבול סורקים את איזור יער הנשיא ליד בית־שמש, בעקבות תלונתו של בחור ישיבה בירושלים כי טרמפיסט אלמוני שעלה על רכבו איים עליו באקדח ואף ניסה לירות בו, אך למרבה המזל האקדח לא פעל.

עמי ניסיה, בן 17, תלמיד ישיבת „נוף גנים" בירושלים נסע אתמול מכיוון בית־שמש לירושלים. בדרך הבחין בצעיר חבוש כיפה שנופף לעברו בבקשה לטרמפ ואסף אותו לרכבו.

כעבור כ־100 מטר שלף הטרמפיסט אקדח, הצמיד אותו לראשו של ניסיה והורה לו לנסוע לכיוון יער הנשיא. ניסיה סיפר כי הטרמפיסט לחץ על ההדק אך כנראה בשל תקלה האקדח לא ירה. הוא עצר את הרכב ובין השניים התפתח מאבק, ובסופו של דבר נמלט הטרמפיסט לכיוון היער.

תלמיד הישיבה סיפר לחוקרי המשטרה, שהטרמפיסט חבש כיפה לראשו, אך הוא היה בעל חזות ערבית.

מסתעפת פרשת השוחד במשרדי הרישוי בשרון

מאת ניצה ריבון, כתבת „על המשמר"

פרשת השוחד והזיופים במשרדי הרישוי בנתניה ובפתח־תקווה הולכת ומסתעפת ונעצרו חשודים נוספים.

בנתניה הוארך ביום מעצרו של צורי פרחן בן 30 מנתניה, החשוד בזיוף בחינות נהיגה לשלושה אנשים תמורת שוחד בכסף. בתחילת השבוע נעצר מורה לנהיגה בנתניה, עופר שפיר, בחשד שזייף מבחני נהיגה עיוניים בנהיגה תמורת 1000 דולר לטופס. עוד נעצרו שלושה תלמידים שקיבלו רשיונות נהיגה מזוייפים.

בבית־משפט השלום בכפר־סבא הוארך בשבעה ימים מעצרו של משה פריד מקרני שומרון, עוזר לבוחן במכון הדרום שליד משרדי הרישוי בפתח־תקווה. פריד חשוד שהעלים עין מליקויים בטיחותיים בכלי רכב של חברות הסעה תמורת שוחד בכסף. בפרשה זו נעצר גם רב־בוחן מרעננה העובד במכון הדרום. אף הוא בחשד של העלמת עין מליקויים בטיחותיים בכלי־רכב תמורת כסף.

השחקן שרגא הרפז נעצר עד תום ההליכים

„עוד לא יבשה הדיו על גזר־הדין מיום 4 בפברואר 1986, חולפים רק 9 ימים והנאשם שב לסורו, שב לשתות לשוכרה, שב לבית גרושתו, התנהג באלימות ושיבר את דלת הכניסה". כך כתב אתמול שופט בית־משפט השלום בכפר־סבא, יהודה פרגו, בהחלטתו לעצור את השחקן שרגא הרפז עד תום ההליכים נגדו.

בהחלטה מפורטת התייחס השופט למצוקתו הקשה של הרפז בהיותו בבור לטיפה המרה ולמעגל הקסמים שאינו מוצא ממנו מוצא. הוא הפך למיטרד לגרושתו, לבנותיו, לציבור ולמשטרה – קבע השופט. חיי גרושתו הפכו מלאי חשש מאימתו ומהתנהגותו האלימה. הוא התגלה במצבים אלה כאיש זעם וכאיש זרוע ויש להיזהר עתה שבעתיים לנוכח התגברות התנהגותו האלימה ואי־יכולתו לעמוד בפני הפיתוי של הטיפה המרה.

השחקן הרפז טען בבית־המשפט, כי יש לו עבודה בתיאטרון הבימה והוא אמור להתקבל לטיפול במוסד גמילה מאלכוהול ורק אם יגמל יוכל להתקבל לעבודה בתיאטרון. הוא הדגיש כי איננו איש אלים וכל בעייתו נובעת מהתמכרותו לאלכוהול. אם ייאלץ להיות במאסר ממושך בבית־כלא – ייהרסו חייו. (עתי"ם)

לאשר צוייג
אתך באבלך במות
אחותך
קיבוץ יחיעם

לאיציק ששון ולמשפחה
משתתפים באבלכם במות אחיך
משה ששון
קיבוץ שובל

במלאת חמש שנים לנפילתו של בננו־אחינו היקר
יניב שקמה ז"ל
נעלה לבית הקברות היום, יום ד' 19.2.86 בשעה 15.00
משפחת שקמה
קיבוץ עין־דור

לדני אורה והמשפחה
אתכם אנו באבל במות
הגיסה
קיבוץ רשפים